

Badanie subiektywnych ocen, potrzeb i preferencji
mieszkańców oraz ocena i analiza jakości usług
publicznych na terenie Związku Celowego Gmin MG-6
w zakresie edukacji, kultury, spraw społecznych
i transportu publicznego

Raport cząstkowy – Gmina Lubiszyn

Projekt realizowany przez Związek Celowy Gmin MG-6 z siedzibą w Gorzowie Wlkp.

ul. Sikorskiego 3-4

66-400 Gorzów Wlkp.

Biuro Związku Celowego Gmin MG-6

Gorzów Wlkp., ul. Warszawska 6

tel.: 95 733 04 93/94, fax: 95 733 04 95

e-mail: zcg-mg6@wp.pl, zcg-img6@o2.pl

<http://www.zcg.net.pl>

Opracowanie merytoryczne

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

43-400 Cieszyn, ul. Zamkowa 3a/1

tel./fax: +48 33 851 44 81

www.deltapartner.org.pl

Gorzów Wielkopolski – Cieszyn – 2013

Projekt „Profesjonalizacja usług publicznych na terenie Związku Celowego Gmin MG-6 – poprzez diagnozę potrzeb społecznych i doskonalenie kompetencji kadr” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Spis treści

Streszczenie	5
1. Wprowadzenie.....	7
1.1. Ogólne założenia projektu, kontekst badania	7
1.2. Zakres terytorialny i tematyczny badania	8
1.3. Zakres prowadzonych prac badawczych.....	9
1.3.1. Badanie ankietowe gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.....	9
1.3.2. Badania ankietowe uczniowie	10
1.3.3. Badanie – nauczyciele.....	10
1.3.4. Badanie ankietowe mieszkańcy	11
2. Sektor pomocy społecznej	14
2.1. Podstawowe dane o obszarze realizacji badania	14
2.2. Badanie gospodarstw domowych – wyniki.....	17
2.2.1. Charakterystyka grupy docelowej.....	17
2.2.2. Ocena zadowolenia mieszkańców	20
2.2.3. Ocena potencjału kadr systemu pomocy społecznej.....	24
3. Sektor edukacji	28
3.1. Podstawowe dane o obszarze realizacji zadania	28
3.2. Badanie mieszkańców	31
3.2.1. Edukacja - rodzice	31
3.2.2. Ocena pracy nauczycieli	31
3.2.3. Ocena jakości kształcenia	35
3.3. Badanie młodzież	44
3.3.1. Ocena systemu.....	44
3.3.2. Podstawa programowa.....	47
3.3.3. Oferta dodatkowa	48
3.3.4. Szczegółowa ocena	51
3.4. Badania nauczyciele	53
3.4.1. Ocena dostępu i jakości	53

3.4.2. Ocena współpracy MG-6	55
3.4.3. Zadowolenie z pracy	56
3.4.4. Problemy systemu	57
3.4.5. Szczegółowa ocena	59
4. Sektor kultury	61
4.1. Podstawowe dane o obszarze realizacji badania	62
4.2. Badanie mieszkańców	63
4.2.1. Ocena jakości usług publicznych w kulturze.....	63
4.2.1.1. Ocena stanu technicznego infrastruktury kultury i rekreacji	65
4.2.1.2. Ocena oferty kulturalnej i jej finansowania.....	67
4.2.1.3. Ocena kadr instytucji kultury	71
4.2.1.4. Uczestnictwo w życiu kulturalnym.....	72
4.2.2. Potrzeby i preferencje	76
4.3. Uczniowie	78
4.3.1. Ocena jakości usług.....	78
4.3.2. Potrzeby i preferencje	80
5. Sektor transportu publicznego	84
5.1. Mieszkańcy	84
5.1.1. Ocena dostępności i jakości	84
5.1.2. Charakterystyka form korzystania	93
5.1.3. Szczegółowa ocena systemu	95
5.2. Młodzież / uczniowie	100
5.2.1. Ocena dostępności i jakości	100
5.2.2. Charakterystyka form korzystania	103
6. Spis tabel i rysunków	111

Streszczenie

Niniejszy raport został opracowany jako syntetyczne zestawienie wyników badań społecznych przeprowadzonych w ramach projektu „Badanie subiektywnych ocen, potrzeb i preferencji mieszkańców oraz ocena i analiza jakości usług publicznych na terenie Związku Celowego Gmin MG-6 w zakresie edukacji, kultury, spraw społecznych i transportu publicznego”.

Celem badania było przeprowadzenie metodą indywidualnego osobistego wywiadu kwestionariuszowego na wybranej próbie ilościowych badań postaw mieszkańców wobec usług publicznych świadczonych na terenie Związku Celowego Gmin MG-6 w obszarach kultury, edukacji, spraw społecznych i transportu publicznego. Należy wziąć pod uwagę, że w określeniu postawy ludzkie zawierają się następujące elementy (komponenty):

- komponent poznawczy – znajomość, wiedzę i świadomość odnośnie usług publicznych świadczonych na terenie ZCG MG-6 i zapotrzebowania na te usługi;
- komponent emocjonalno – oceniający – opinie, oczekiwania i oceny mieszkańców odnośnie tych usług oraz stopień, w jakim zaspokajają one zapotrzebowanie społeczne;
- komponent behawioralny – modele uczestnictwa, modele konsumpcji usług, sposoby i zakres korzystania z usług publicznych wraz z ich uwarunkowaniami.

Badania ankietowe przeprowadzono na obszarze gmin należących do Związku Celowego Gmin MG-6: Gorzów Wielkopolski, Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Lubiszyn i Santok. Szczegółowy przedmiot badania obejmował:

- w obszarze edukacji:
 - badanie postaw mieszkańców (uczniów i rodziców) wobec usług edukacyjnych świadczonych na terenie ZCG MG-6;
 - badanie potrzeb i preferencji mieszkańców (uczniów oraz rodziców) w zakresie kierunków kształcenia na terenie ZCG MG-6;
 - badanie subiektywnych ocen mieszkańców ZCG MG-6 w zakresie jakości kształcenia i infrastruktury edukacyjnej wraz z analizą uwarunkowań tych ocen.
- w obszarze kultury:

- badanie postaw mieszkańców wobec usług kulturalnych świadczonych na terenie ZCG MG-6;
- badanie potrzeb i preferencji mieszkańców zakresie instytucji kultury i usług kulturalnych na terenie ZCG MG-6;
- badanie subiektywnych ocen mieszkańców ZCG MG-6 w zakresie jakości usług kulturalnych wraz z analizą uwarunkowań tych ocen.
- w obszarze spraw społecznych:
 - badanie postaw mieszkańców wobec usług społecznych świadczonych na terenie ZCG MG-6;
 - badanie dostępności usług społecznych i jej uwarunkowań;
 - badanie subiektywnych ocen mieszkańców ZCG MG-6 w zakresie jakości usług społecznych wraz z analizą uwarunkowań tych ocen.
- w obszarze transportu publicznego:
 - badanie dostępności usług transportu publicznego dla mieszkańców ZCG MG-6 oraz rozpoznanie modelu konsumpcji tych usług;
 - wykonanie analizy potrzeb i preferencji komunikacyjnych mieszkańców ZCG MG-6;
 - sformułowanie wniosków i wytycznych, stanowiących podstawę do opracowania dokumentów strategicznych: projektu Planu Transportowego dla Miasta Gorzowa Wlkp. i Związku Celowego Gmin oraz koncepcji rozwoju podsystemu tramwajowego dla miasta Gorzowa, zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z dnia 8 czerwca 2011 r., poz. 684).

Wyniki badań społecznych zostały zaprezentowane w niniejszym raporcie częściowym z badań oraz w raporcie głównym z badań społecznych.

1. Wprowadzenie

1.1. Ogólne założenia projektu, kontekst badania

Niniejszy raport stanowi wynik prac prowadzonych w ramach projektu badań społecznej percepcji usług publicznych: „Badania subiektywnych ocen, potrzeb i preferencji mieszkańców oraz ocena i analiza jakości usług publicznych na terenie Związku Celowego Gmin w zakresie edukacji, kultury, spraw społecznych i transportu publicznego” przeprowadzonych przez zespół Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER na zlecenie Związku Celowego Gmin MG-6 w ramach projektu „Profesjonalizacja usług publicznych na terenie Związku Celowego Gmin MG-6 poprzez diagnozę potrzeb społecznych i doskonalenie kompetencji kadr”. Badanie społecznej percepcji usług publicznych zostało poprzedzone przeprowadzonymi badaniami instytucjonalnymi, których wyniki wykorzystano w niniejszym opracowaniu. Finalnie kluczowe produkty projektu będą stanowiły opracowania sektorowe o charakterze strategicznym, w tym projekt Planu Transportowego oraz wytyczne do strategii rozwoju gorzowskiego obszaru funkcjonalnego. Poniższa tabela prezentuje w ujęciu syntetycznym zakres merytoryczny projektu, w ramach którego został opracowany raport:

Tabela 1 Zakres projektu Profesjonalizacja usług publicznych na terenie ZCG MG-6

Nazwa działania	Opis zakresu działania
Badania instytucjonalne	W gminach ZCG przeprowadzono badania podmiotów i instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie objętym projektem. Badania obejmą pogłębione wywiady eksperckie oraz analizę materiałów zastanych: dokumentów urzędowych, strategii i planów działania, koncepcji rozwojowych, struktur zatrudnienia, zbiorczych wyników egzaminów szkolnych, rozkładów jazdy etc.
Badania społecznej percepcji usług publicznych	Na reprezentatywnej próbie mieszkańców gmin ZCG przeprowadzono badania kwestionariuszowe, których celem było określenie społecznej percepcji usług publicznych, a więc stopnia, w jakim spełnione są potrzeby i oczekiwania mieszkańców w tym zakresie
Forum Usług Publicznych	Konferencja prezentująca wyniki badań i analiz oraz dobre praktyki w zakresie rozwiązywania zdiagnozowanych problemów. Warsztaty i szkolenia dla praktyków, wskazujące sposoby rozwiązywania zdiagnozowanych problemów
Ekspertyzy	6 opracowań: ekspertyza usług publicznych na terenie ZCG MG-6 (edukacja, sprawy społeczne, kultura, plan transportowy, koncepcja rozwoju podsystemu tramwajowego)

źródło: opracowanie własne

Prezentowany raport obejmuje wyniki drugiego działania w ramach projektu, tj. badań społecznych percepcji usług publicznych. Realizacja badań w tym obszarze pozwoliła na precyzyjne określenie percepcji społecznej mieszkańców samorządów wchodzących w skład MG-6 oraz zdefiniowanie priorytetów dla kolejnych działań zarówno w wymiarze badawczym jak również planistycznym czy szkoleniowym. Uzyskane w ramach badań instytucjonalnych wyniki stanowią swoistą bazę dla prowadzenia dalszych prac analitycznych, w tym w głównej mierze uzyskania miarodajnych wyników w odniesieniu do rzeczywistego poziomu jakości usług publicznych na obszarze MG-6.

1.2. Zakres terytorialny i tematyczny badania

Badaniem ankietowym objęto mieszkańców, uczniów, nauczycieli i gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej z następujących jednostek samorządu terytorialnego położonych na obszarze województwa lubuskiego:

- Bogdaniec - gmina wiejska,
- Deszczno - gmina wiejska,
- Gorzów Wielkopolski - miasto na prawach powiatu,
- Kłodawa - gmina wiejska,
- Lubiszyn - gmina wiejska,
- Santok - gmina wiejska.

Zakres tematyczny badania obejmował system świadczenia usług publicznych na terenie ZCG MG-6 w następujących dziedzinach:

- Edukacja,
- Kultura,
- Pomoc społeczna,
- Transport publiczny.

1.3. Zakres prowadzonych prac badawczych

1.3.1. Badanie gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej

Badanie ankietowe gospodarstw korzystających z pomocy społecznej prowadzone zostało w dniach 8-12 lipca 2013 roku na obszarze Związku Celowego Gmin MG-6. W badaniu ankietowym wzięło udział 305 respondentów – beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Biorąc pod uwagę podział na płeć, to w badaniu ankietowym wzięło udział 212 kobiet i 93 mężczyzn. Szczegółowy podział grupy docelowej przedstawia poniższa tabela. Badanie przeprowadzono metodą wywiadu pogłębianego.

Tabela 2 Beneficjenci pomocy społecznej biorący udział w badaniu ankietowym

Samorząd	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Gorzów Wlkp.	138	70	208
Bogdaniec	15	5	20
Deszczno	10	2	12
Kłodawa	15	5	20
Lubiszyn	21	11	32
Santok	13	0	13
Razem	212	93	305

źródło: opracowanie własne

W zdecydowanej większości respondentami były osoby korzystające z pomocy społecznej przez dłuższy okres czasu (ponad 5 lat).

1.3.2. Badania ankietowe uczniowie

Badanie ankietowe uczniów przeprowadzone zostało w dniach 16-24 czerwca 2013 roku w placówkach oświatowych (szkołach) na obszarze Związku Celowego Gmin MG-6. W badaniu ankietowym wzięło udział 968 uczniów z całego obszaru MG-6. W szkołach, w Gorzowie Wielkopolskim ankietyzacją poddano 851 uczniów, natomiast w gminach wiejskich 117. Szczegółowy podział grupy docelowej przedstawia poniższa tabela. Badanie przeprowadzono metodą audytoryjną.

Tabela 3 Uczniowie biorący udział w badaniu ankietowym metodą audytoryjną

Samorząd	gimnazjum	zasadnicza szkoła zawodowa	liceum ogólnokształcące	technikum i szkoła artystyczna	razem
Gorzów Wlkp.	153	30	366	302	851
Bogdaniec	25	-	-	-	25
Deszczno	19	-	-	-	19
Kłodawa	25	-	-	-	25
Lubiszyn	24	-	-	-	24
Santok	24	-	-	-	24
Razem	270	30	366	302	968

źródło: opracowanie własne

1.3.3. Badanie – nauczyciele

Badanie ankietowe wśród nauczycieli przeprowadzone zostało w dniach 16 - 24 czerwca 2013 roku w placówkach oświatowych na obszarze Związku Celowego Gmin MG-6. Wzięło w nim udział 69 nauczycieli z całego obszaru MG-6. W szkołach w Gorzowie Wielkopolskim ankietyzacją poddano 55 nauczycieli, natomiast w gminach wiejskich 14. Najlicniejszą grupę respondentów stanowili nauczyciele szkół gimnazjalnych (32 osoby), liceów ogólnokształcących (20 osób), techników i szkół artystycznych (13) oraz zasadniczych szkół zawodowych (4). Biorąc pod uwagę podział na płeć, to w badaniu ankietowym wzięło udział 50 kobiet i 19 mężczyzn. W badaniu wzięło udział 30 nauczycieli do 40 lat oraz 39 powyżej

40 roku życia. Szczegółowy podział grupy docelowej przedstawia poniższa tabela. Badanie przeprowadzono metodą wywiadu pogłębionego.

Tabela 4 Nauczyciele biorący udział w badaniu ankietowym

Samorząd	gimnazjum	zasadnicza szkoła zawodowa	liceum ogólnokształcące	technikum i szkoła artystyczna	razem
Gorzów Wlkp.	18	4	20	13	59
Bogdaniec	6	-	-	-	6
Deszczno	2	-	-	-	2
Kłodawa	2	-	-	-	2
Lubiszyn	2	-	-	-	2
Santok	2	-	-	-	2
Razem	32	4	20	13	69

źródło: opracowanie własne

1.3.4. Badanie ankietowe mieszkańcy

Badanie ankietowe mieszkańców przeprowadzone zostało w dniach 1-22 lipca 2013 roku na obszarze ZGC MG-6. Badaniom ankietowym poddano 1 401 osób. Najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego – 766 osób. Liczba respondentów z obszarów wiejskich MG-6 wyniosła 635.

Tabela 5 Dobór próby - badanie ankietowe mieszkańców

	zasady doboru próby (próba zakładana)		liczebności w próbie (próba zrealizowana)					
			kobiety		mężczyźni		razem	
Gorzów Wlkp.	767	56,9%	397	54,5%	369	54,8%	766	54,7%
Bogdaniec	108	8,0%	61	8,4%	48	7,1%	109	7,8%
Deszczno	130	9,6%	78	10,7%	72	10,7%	150	10,7%
Kłodawa	116	8,6%	78	10,7%	70	10,4%	148	10,6%
Lubiszyn	106	7,9%	53	7,3%	53	7,9%	106	7,6%
Santok	121	9,0%	61	8,4%	61	9,1%	122	8,7%
Razem	1348	100,0%	728	100,0%	673	100,0%	1401	100,0 %

źródło: opracowanie własne

Tabela 6 Dobór próby – badanie mieszkańców – wiek respondentów

	16 - 29 lat	30 - 49 lat	50 - 64 lat	65 lat i więcej	razem
Gorzów Wielkopolski	183	260	211	112	766
Bogdaniec	26	38	28	17	109
Deszczno	35	49	47	19	150
Kłodawa	28	53	49	17	148
Lubiszyn	25	34	31	16	106
Santok	29	42	33	18	122
Razem	326	476	399	199	1401
Struktura	23%	34%	29%	14%	100%

źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Dobór próby – badanie mieszkańców – wykształcenie respondentów

Kategorie wykształcenia	Gorzów Wielkopolski	Pozostałe gminy MG-6	Cała próba badawcza
wyższe	22%	16%	19%
średnie i policealne	36%	30%	33%
zasadnicze zawodowe	22%	26%	24%
podstawowe i gimnazjalne	20%	28%	23%

źródło: opracowanie własne

2. Sektor pomocy społecznej

Sektor usług publicznych w obszarze pomocy społecznej w najmniejszym stopniu jest warunkowany przez powiązania funkcjonalne Gorzowa Wielkopolskiego i samorządów gmin wiejskich. Usługi publiczne w dziedzinie pomocy społecznej świadczone są w każdej gminie należącej do Związku MG-6. Każda z gmin prowadzi ośrodek pomocy społecznej, który dysponuje wykwalifikowaną kadrą. Wysokie kompetencje i doświadczenie pracowników przekładają się na dobrą ocenę wiedzy na temat rzeczywistych potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej.

Gorzów Wielkopolski wydatkuje zdecydowanie największe środki na pomoc społeczną w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Częściej niż podmiejskie gminy współpracuje też z organizacjami pozarządowymi w formie współfinansowania zadań publicznych. Gorzowska oferta usług publicznych świadczonych przez pomioty III sektora znacznie przewyższa pozostałe gminy. Z tego względu eksperci z dziedziny pomocy społecznej postulują zwiększenie i zacieśnienie współpracy w ramach MG-6 w zakresie pomocy społecznej.

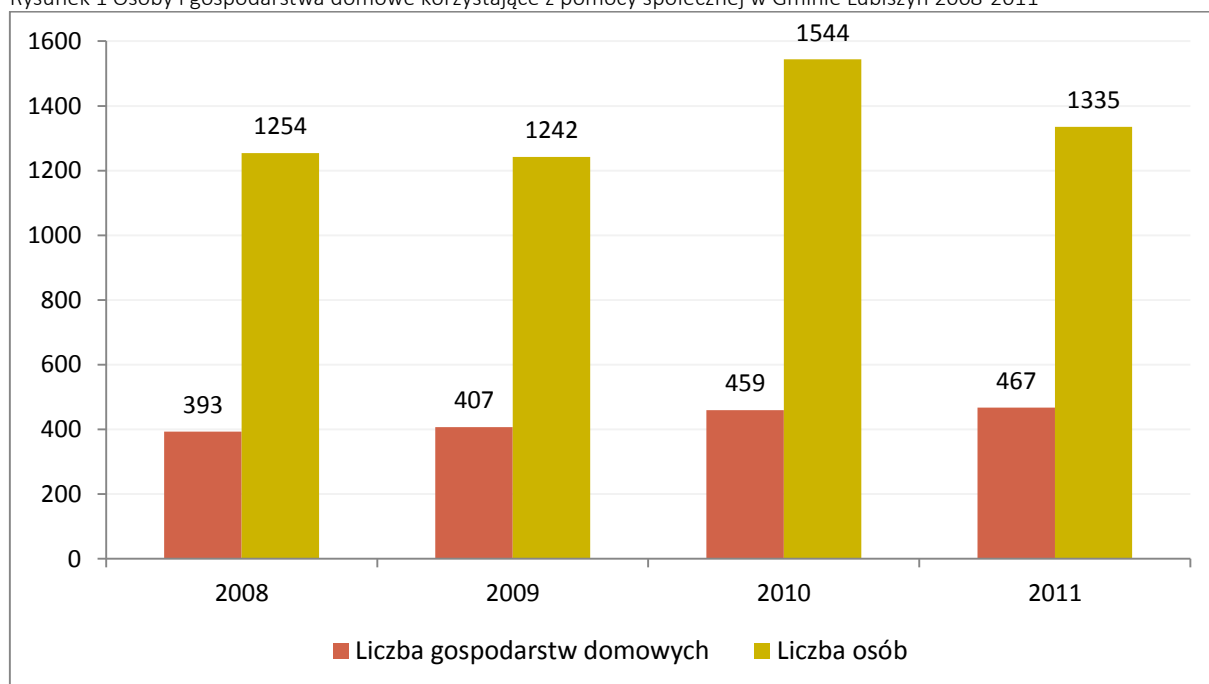
W gminach podmiejskich obszaru MG-6 identyfikowane są problemy społeczne charakterystyczne dla terenów wiejskich. Relatywnie wysokie bezrobocie, bezradność mieszkańców, brak aktywności społecznej powoduje, że zapotrzebowanie na wysokiej jakości usługi publiczne w dziedzinie pomocy społecznej jest bardzo duże. Pilną potrzebą jest również wzmocnienie mechanizmów aktywizujących mieszkańców w zakresie tzw. samopomocy, której najważniejszym elementem jest wolontariat oraz aktywność organizacji pozarządowych.

2.1. Podstawowe dane o obszarze realizacji badania

W Gminie Lubiszyn 467 gospodarstw domowych korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej, a łącznie tej formy wsparcia udzielono 1 335 osobom (według danych GUS za 2011 rok). Gminę Lubiszyn charakteryzuje bardzo wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Prawie 1/5 mieszkańców korzysta z finansowego i niefinansowego wsparcia. Instytucjami

świadczącymi usługi w zakresie pomocy społecznej w Gminie Lubiszyn są Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie oraz Centrum Integracji Społecznej „Rozwój” w Lubiszynie, prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie. Liczba korzystających z pomocy społecznej w porównaniu z rokiem 2002 spadła o 13%. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej systematycznie wzrasta.

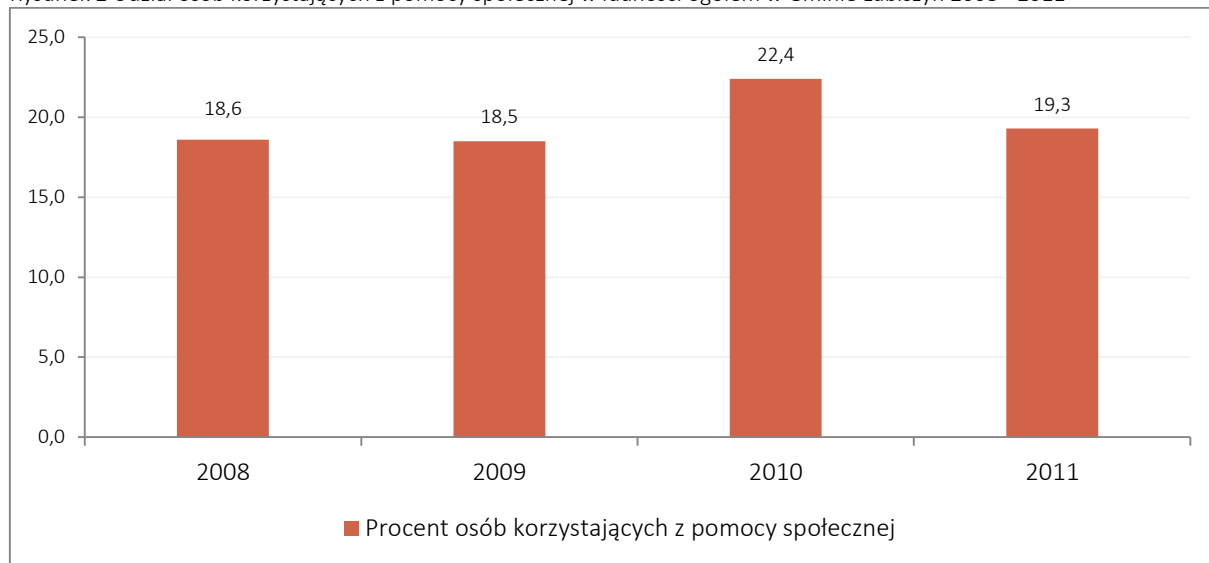
Rysunek 1 Osoby i gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w Gminie Lubiszyn 2008-2011

źródło: GUS

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubiszyn w 2011 roku spadł o 3,1% w porównaniu do roku poprzedniego, co stanowi pozytywny prognostyk. W zilustrowanej na poniższym wykresie dynamice zmian odsetka korzystających z pomocy społecznej, obserwujemy łączną różnicę wahań wynoszącą 0,7%, co świadczy o ustabilizowanym, wysokim wskaźniku korzystających z materialnego i niematerialnego wsparcia świadczonego przez instytucje publiczne.

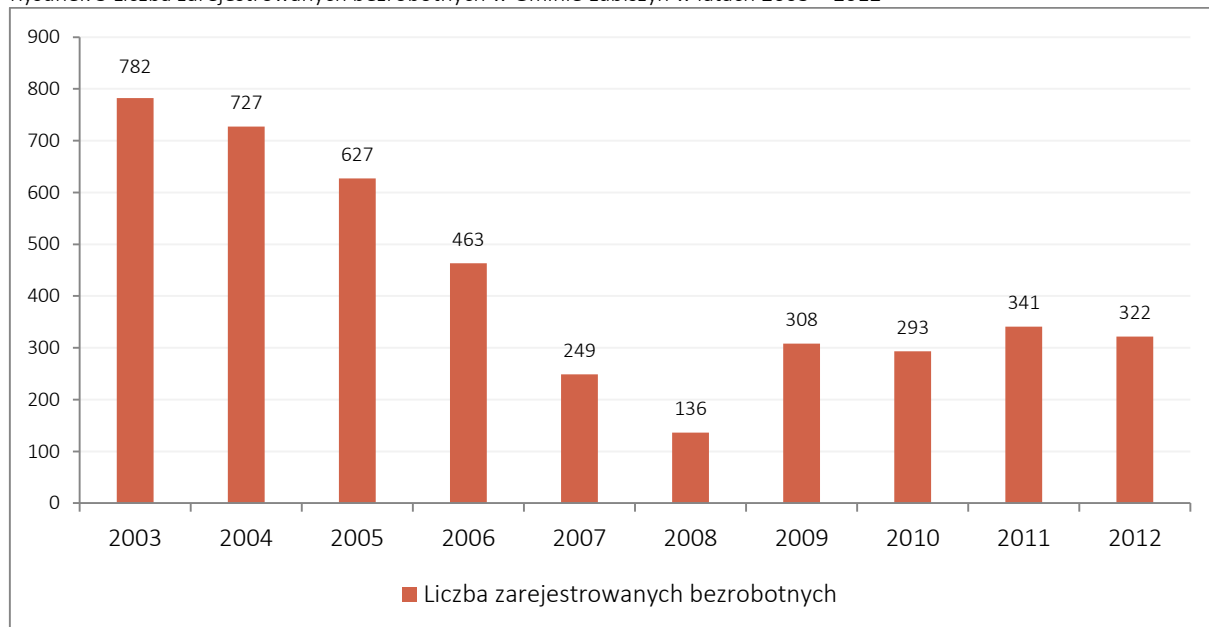
Rysunek 2 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie Lubiszyn 2008 - 2011

źródło: GUS

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Lubiszyn w 2012 roku wyniosła 322 osób. Poniższy wykres ilustruje spadek liczby osób bezrobotnych w latach 2003-2012, który wyniósł 460 osób, co stanowi 58,8 %. Najniższe bezrobocie zostało zanotowane w 2008 roku i liczyło 136 osób. W latach 2009-2012 poziom bezrobocia się ustabilizował i podlega niewielkim wahaniom.

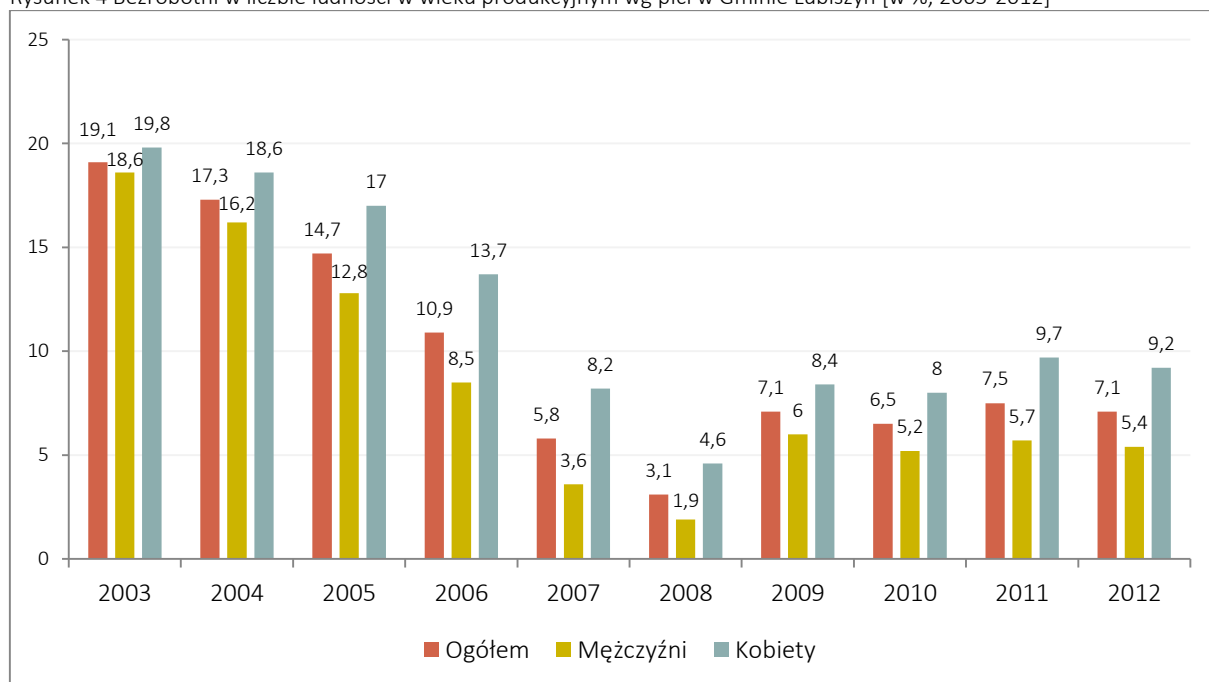
Rysunek 3 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Lubiszyn w latach 2003 – 2012

źródło: GUS

Na poniższym wykresie obserwujemy procentowy udział bezrobotnych kobiet i mężczyzn w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Ogólna liczba osób w wieku produkcyjnym pozostających bez pracy wyniosła w 2012 roku 7,1%. W stosunku do 2008 roku, kiedy wskaźniki udziału bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym były najniższe, obserwujemy zasadniczy i systematyczny wzrost. W stosunku do omawianego roku, w roku 2012 wzrost wyniósł 4 %.

Rysunek 4 Bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w Gminie Lubiszyn [w %, 2003-2012]

źródło: GUS

2.2. Badanie gospodarstw domowych – wyniki

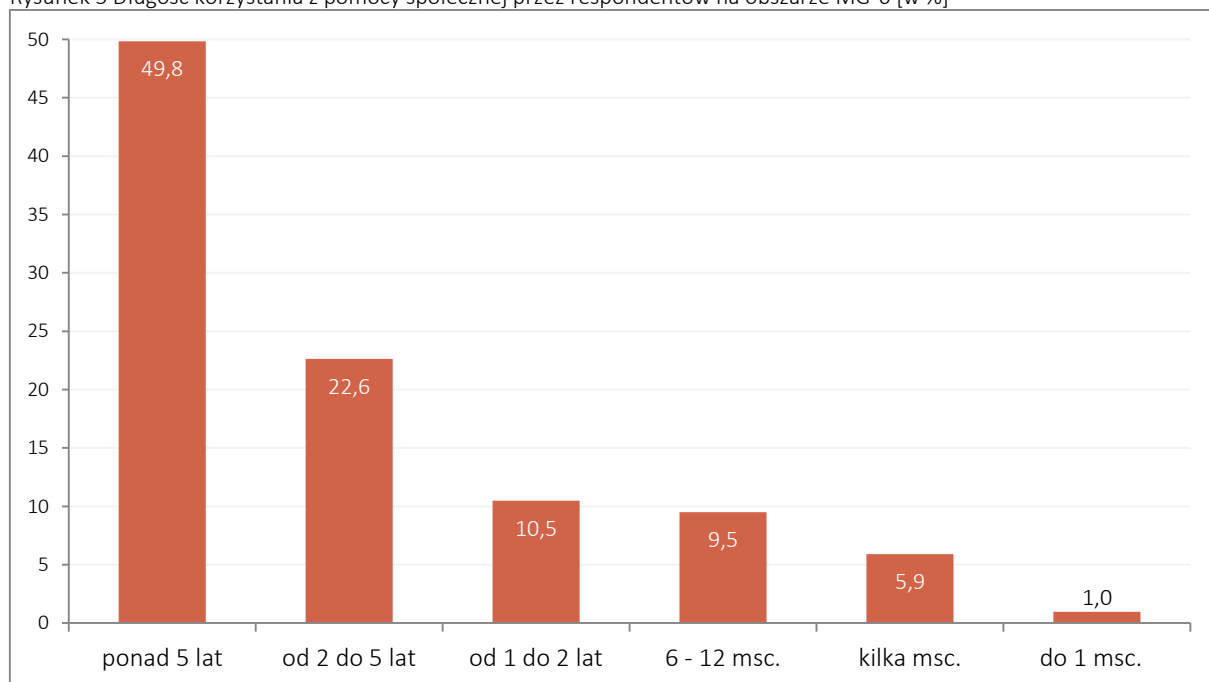
2.2.1. Charakterystyka grupy docelowej

Grupą docelową w ramach badania były gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Lubiszyn. Łącznie w gminie przeprowadzono ankietę wśród 32 gospodarstw korzystających z usług publicznych w dziedzinie pomocy społecznej. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w badaniu wzięło udział 11 mężczyzn oraz 21 kobiet.

W Lubiszynie 80% badanych gospodarstw domowych liczy ponad 4 osoby (2 na 10 gospodarstw liczy ponad 6 osób). Na uwagę zasługuje fakt, że w każdym z gospodarstw domowych co najmniej jedna osoba dotknięta jest bezrobociem. Niepokojące jest to, że jedynie 25% z nich posiada prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

W Lubiszynie, jak i na obszarze Związku Celowego Gmin MG-6 w zdecydowanej większości respondentami były osoby korzystające z pomocy społecznej przez dłuższy okres czasu (ponad 5 lat). Zdecydowana większość gospodarstw domowych poddanych badaniom ocenia swoją sytuację materialną jako przeciętną lub złą (jedynie dwa spośród trzydziestu dwóch gospodarstw domowych w Lubiszynie określiło ją jako bardzo złą).

Rysunek 5 Długość korzystania z pomocy społecznej przez respondentów na obszarze MG-6 [w %]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W Lubiszynie najczęstszą formą korzystania z pomocy społecznej jest dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości oraz zasiłek okresowy. Z pomocy w zakupie żywności korzysta aż 80% respondentów. Co druga badana osoba korzysta z zasiłku okresowego oraz dofinansowania do zakupu leków.

Tabela 8 Najczęściej świadczone usługi z zakresu pomocy społecznej na obszarze MG-6

Samorząd	pierwsza kolejność	druga kolejność	trzecia kolejność
Kłodawa	Zasiłek okresowy	Skierowanie do banku żywności	Dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości
Lubiszyn	Dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości	Zasiłek okresowy	Dofinansowanie do zakupu leków
Deszczno	Zasiłek okresowy	Dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości	Bezpłatne obiady dla dziecka w szkole
Bogdaniec	Dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości	Zasiłek okresowy	Dofinansowanie do zakupu leków
Gorzów Wlkp.	Dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości	Zasiłek okresowy	Dofinansowanie do zakupu leków
Santok	Zasiłek okresowy	Obiady dla dziecka	Dofinansowanie do zakupu żywności i środków czystości

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Badanie ankietowe wykazało, że spośród mieszkańców Lubiszyna korzystających z pomocy społecznej najważniejszym warunkiem, jaki musi być spełniony, aby zaprzestać korzystania z pomocy społecznej jest znalezienie pracy. Jest to o tyle ważne, że to właśnie beneficjenci pomocy społecznej dotknięci są problemem bezrobocia. Mieszkańcy gminy, w niewielkim stopniu warunkują wyjście ze złej sytuacji życiowej otrzymaniem pomocy ze strony sąsiadów, bądź wyjściem z uzależnienia.

Wywiad pogłębiony z ekspertem z dziedziny pomocy społecznej wskazuje, że głównym antidotum na problemy związane ze znalezieniem pracy wśród podopiecznych pomocy społecznej jest zwiększenie liczby podmiotów ekonomii społecznej (w tym spółdzielni socjalnych) działających na rzecz osób potrzebujących. Okazuje się, że ta forma aktywizacji jest bardzo oczekiwana przez mieszkańców Lubiszyna. Ponadto jednym z celów działań władz gminy jest poprawa warunków dla idei samopomocy mieszkańców. Zasadne wydaje się być zrewidowanie tego celu, ze względu na fakt, że mieszkańcy gminy nie uzależniają poprawy warunków świadczenia pomocy społecznej od pomocy sąsiedzkiej.

Tabela 9 Jakie warunki należy spełnić, aby nie korzystać z pomocy społecznej [w %]

Samorząd	znalezienie pracy	powrót do zdrowia	pomoc rodziny	praca blisko domu	pomoc sąsiadów	wyleczenie uzależnienia	lepiej płatna praca
Kłodawa	60	35	25	60	10	0	45
Lubiszyn	78	38	16	16	0	0	6
Deszczno	58	67	42	75	17	17	83
Bogdaniec	80	35	30	35	0	0	20
Gorzów Wlkp.	73	60	17	37	8	5	33
Santok	69	15	31	69	15	0	69

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

2.2.2. Ocena zadowolenia mieszkańców

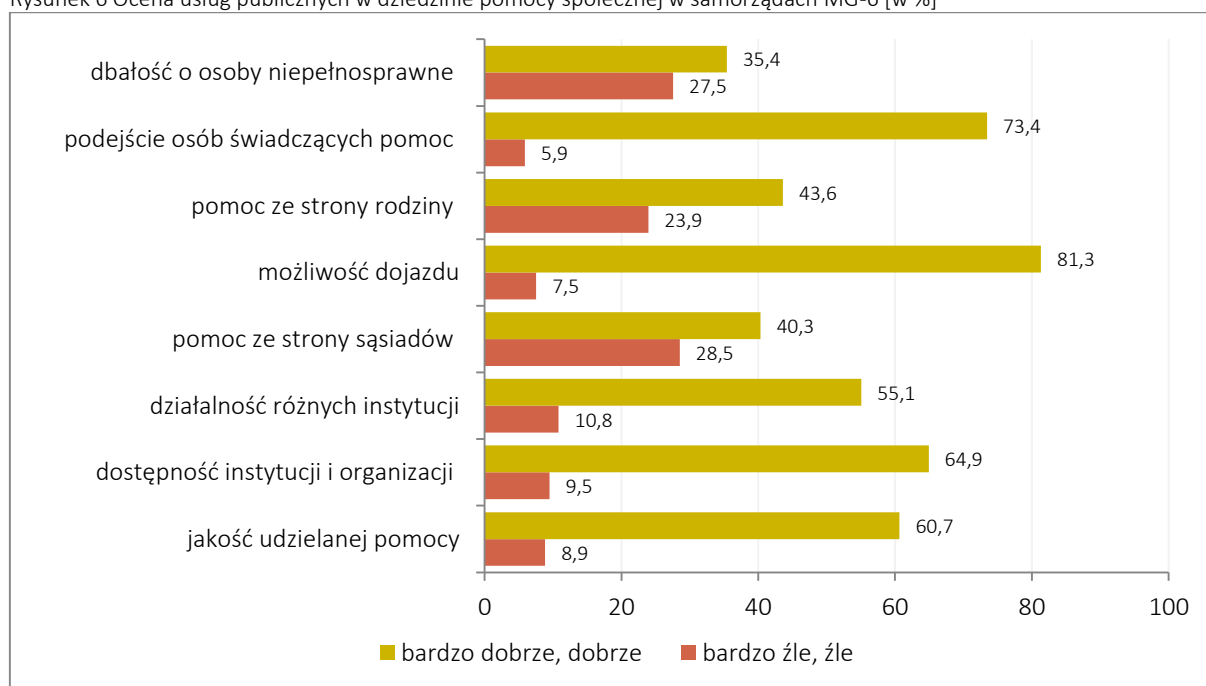
Mieszkańcy Lubiszyna relatywnie dobrze oceniają usługi z zakresu pomocy społecznej świadczone przez instytucje publiczne. Blisko 65% respondentów pozytywnie oceniła jakość pomocy udzielanej przez te instytucje. Ponadto ponad 66% respondentów pozytywnie ocenia dostępność instytucji i organizacji realizujących usługi społeczne na terenie Lubiszyna oraz ich działalność. Bardzo dobrze ocenione jest podejście osób świadczących pomoc potrzebującym wsparcia (66% odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych). Jedynym problemem, jaki należy rozwiązać, jest poprawa jakości działań dla osób niepełnosprawnych (jedynie połowa respondentów ocenia ten element charakteryzujący świadczenie pomocy społecznej jako dobry i bardzo dobry). Należy również zaznaczyć, że jedynie 63% badanych pozytywnie ocenia możliwość dojazdu do instytucji świadczących pomoc społeczną. W porównaniu do średniej dla całego Związku wynoszącej 81%, mieszkańcy Lubiszyna dostrzegają konieczność poprawy komunikacji dla osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 10 Ocena usług publicznych w dziedzinie pomocy społecznej w gminie Lubiszyn [w %]

Element charakteryzujący świadczenia pomocy społecznej	Odsetek ocen dobrych i bardzo dobrych
jakość udzielanej pomocy	69
dostępność instytucji i organizacji	66
działalność różnych instytucji	56
pomoc ze strony sąsiadów	56
możliwość dojazdu	63
pomoc ze strony rodziny	59
podejście osób świadczących pomoc	66
dbałość o osoby niepełnosprawne	50

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 6 Ocena usług publicznych w dziedzinie pomocy społecznej w samorządach MG-6 [w %]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W badaniu ankietowym obejmującym cały obszar MG-6, aż 73% ankietowanych wskazało sposób na poprawę w zakresie pomocy społecznej. Wśród kobiet korzystających z pomocy

społecznej najczęściej pojawia się postulat stałego zwiększania środków finansowych i przeznaczanie ich głównie na pomoc materialną potrzebującym. Wśród mężczyzn częściej pojawia się postulat zwiększenia pomocy materialnej (leki, opał, żywność, remont mieszkania, bilety MKZ, media).

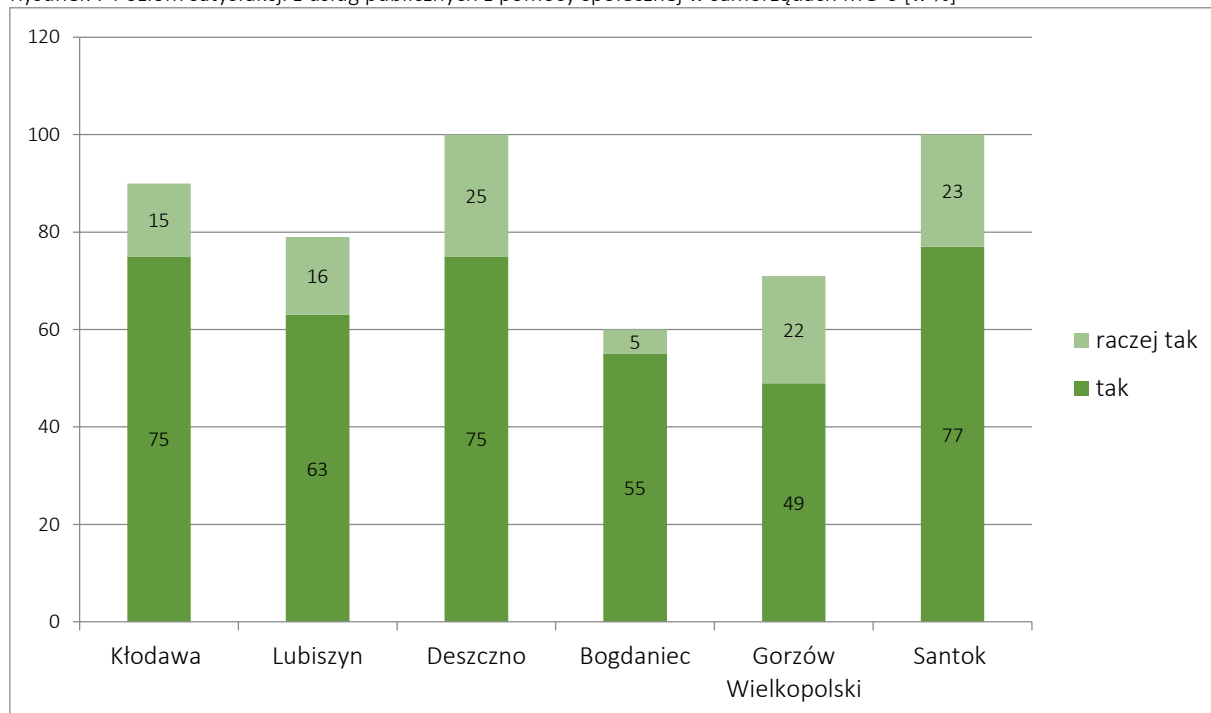
Tabela 11 Propozycje poprawy jakości usług społecznych w dziedzinie pomocy społecznej na obszarze MG-6

Kobiety	Mężczyźni
Zwiększenie środków finansowych (zmiana kryterium dochodowego)	Zwiększenie zakresu pomocy materialnej
Pomoc w znalezieniu pracy	Pomoc w znalezieniu pracy
Większe zainteresowanie osobami potrzebującymi pomocy	
Pomoc w uzyskaniu wyposażenia (sprzętu)	
Zmniejszenie biurokracji	
Zwiększenie liczby pracowników socjalnych	
Więcej prac społeczno użytecznych	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Badanie ankietowe wykazało, że w skali Związku, aż 75% respondentów pozytywnie ocenia pomoc społeczną, z której korzystają członkowie gospodarstw domowych. Respondenci w szczególności cenią pomoc finansową oraz pomoc materialną (żywność). Mieszkańcy korzystający z pomocy społecznej bardzo dobrze oceniają pomoc, z której korzystają. W gminie Deszczno i Santok, aż 100 % respondentów jest zadowolona z pomocy społecznej, a w Lubiszynie 78%.

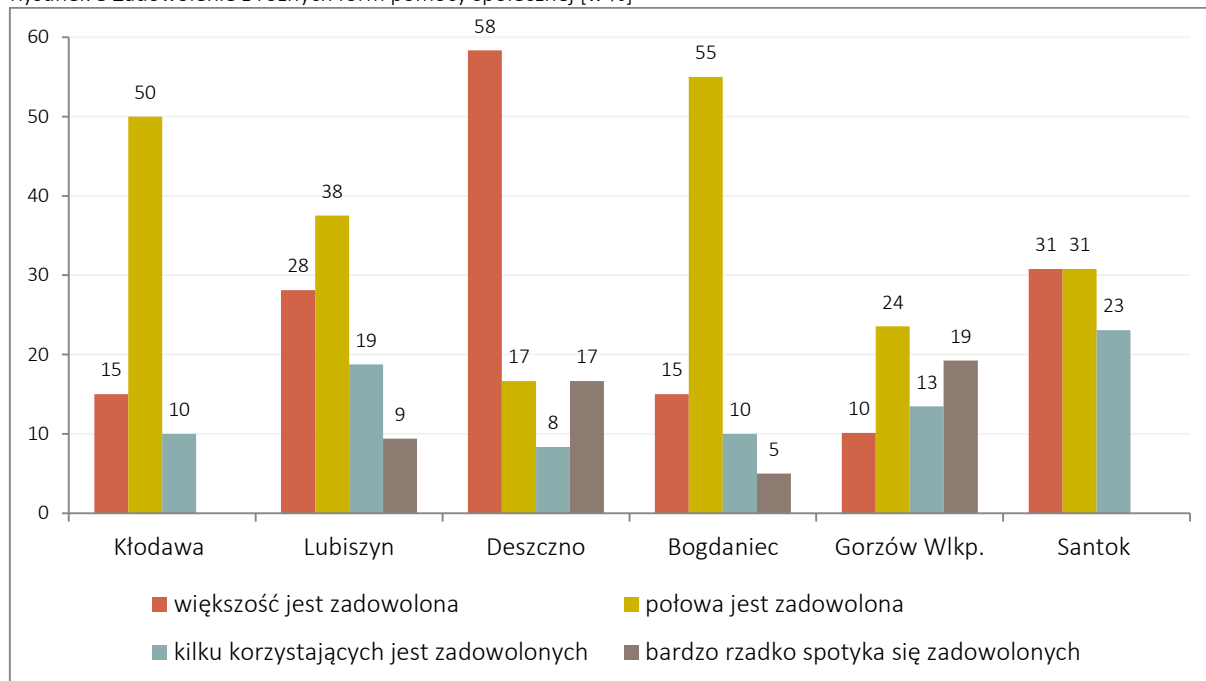
Rysunek 7 Poziom satysfakcji z usług publicznych z pomocy społecznej w samorządach MG-6 [w %]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ankietowani korzystający z pomocy społecznej ocenili, że z pomocy tej zadowolona jest ponad połowa beneficjentów. Najlepiej oceniona została pomoc społeczna w Deszcznie, gdzie blisko 60% respondentów uważa, że większość korzystających z pomocy społecznej jest zadowolona. Zdecydowanie najbardziej krytyczni są mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego, gdzie aż 19% respondentów ocenia, że bardzo rzadko spotyka się zadowolonych. W przypadku gminy Lubiszyn jedynie 28% respondentów wskazuje, że większość mieszkańców jest zadowolona z pomocy społecznej. Mieszkańcy gminy warunkują poprawę postrzegania usług pomocy społecznej od większego wsparcia w zakresie poszukiwania pracy oraz zwiększenia środków finansowych dla osób potrzebujących.

Rysunek 8 Zadowolenie z różnych form pomocy społecznej [w %]

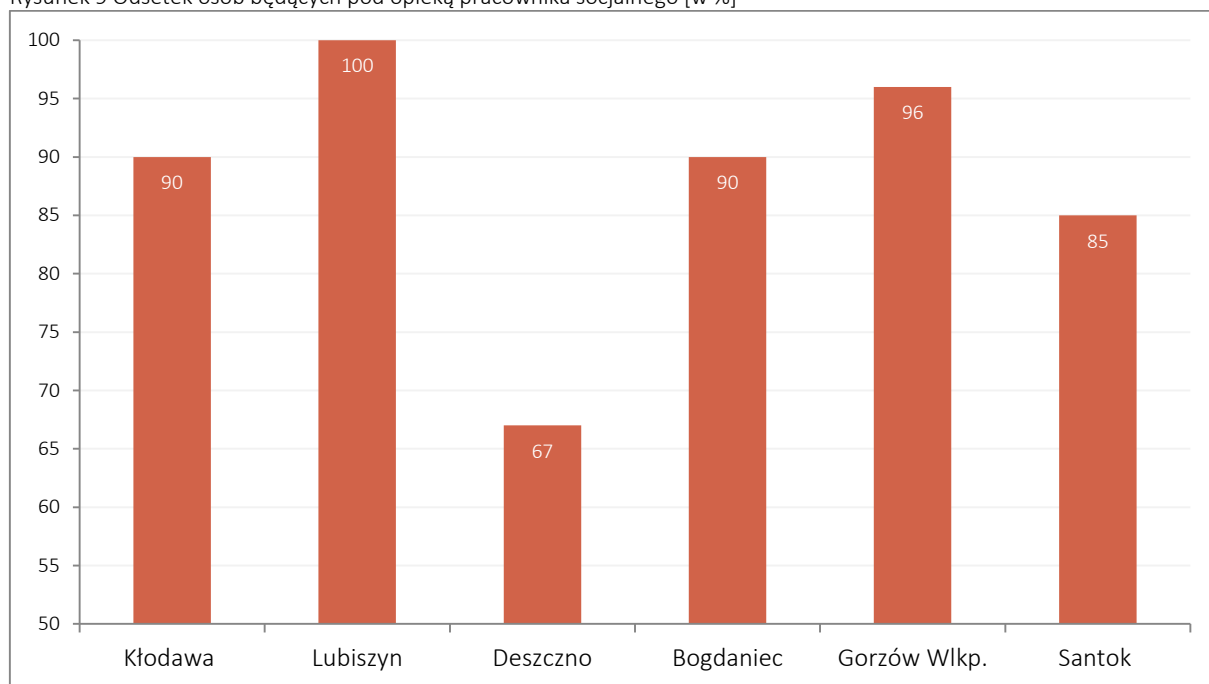

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

2.2.3. Ocena potencjału kadr systemu pomocy społecznej

Pracownicy socjalni pełnią bardzo ważną funkcję w systemie opieki społecznej. W każdej gminie na terenie ZCG MG-6 ponad połowa respondentów deklaruje, że jest pod stałą opieką pracownika socjalnego. W gminie Lubiszyn wszyscy respondenci deklarują fakt współpracy z pracownikiem socjalnym.

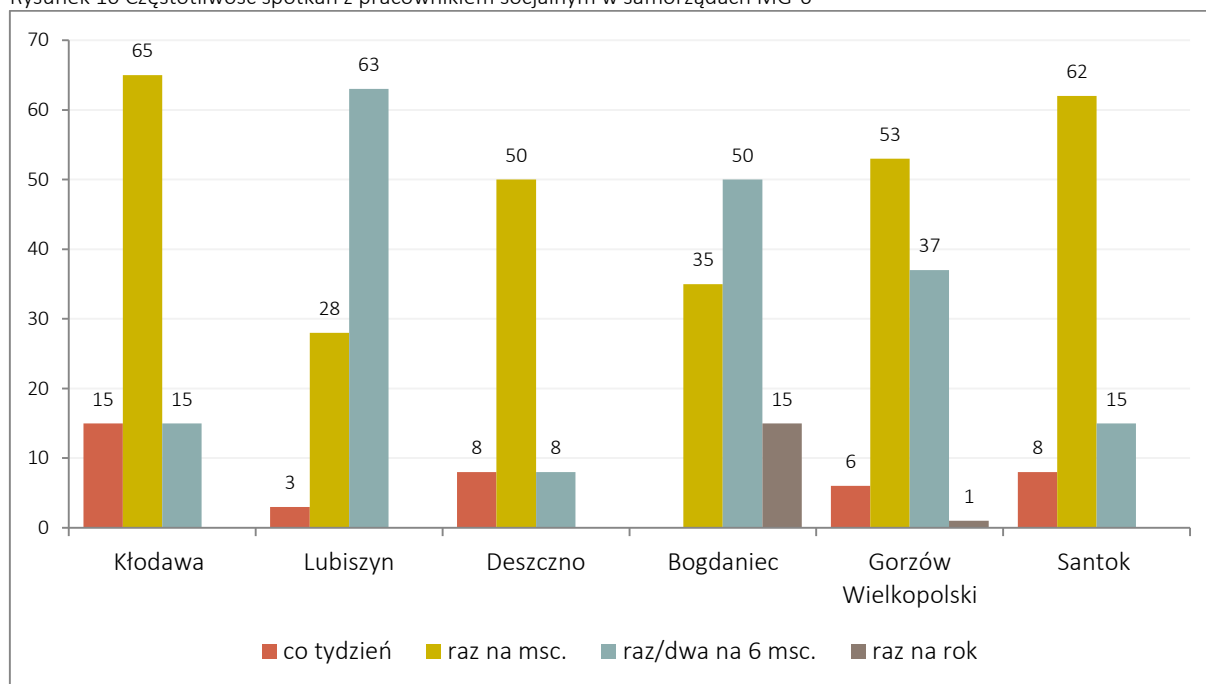
Rysunek 9 Odsetek osób będących pod opieką pracownika socjalnego [w %]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

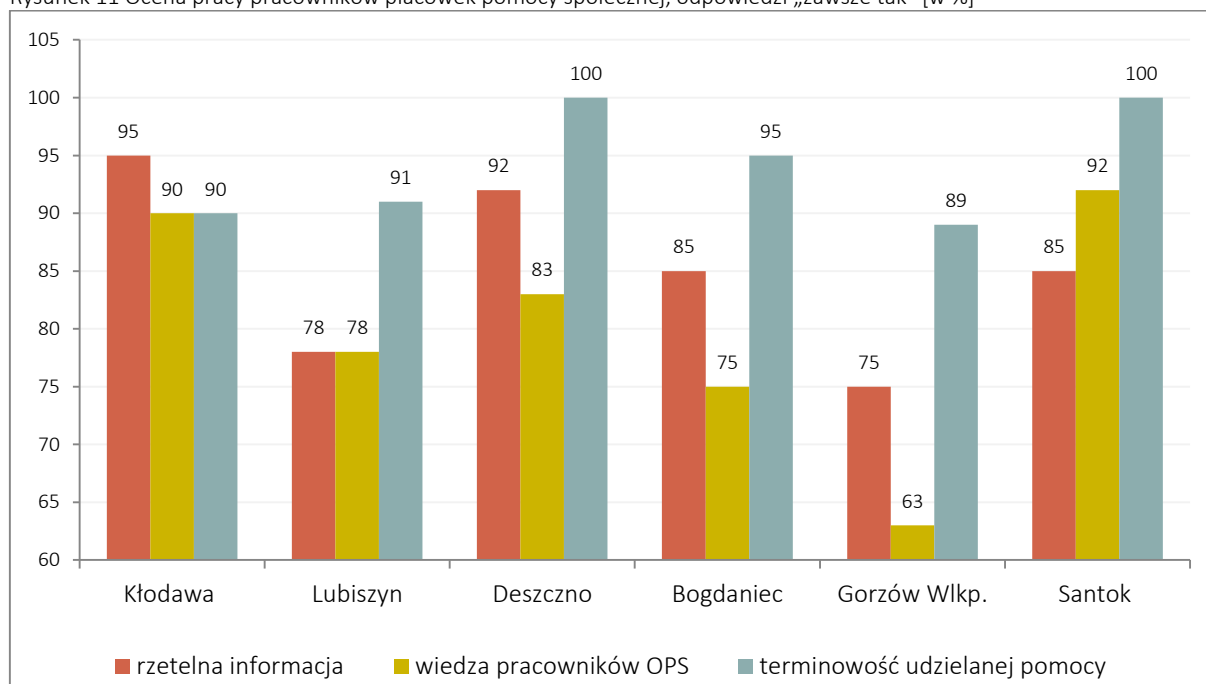
W Gminie Lubiszyn aż 63% gospodarstw domowych kontaktuje się z pracownikiem socjalnym co najwyżej dwa razy na pół roku, a 28% raz na miesiąc. Zakładając, że 78% respondentów pozytywnie ocenia pomoc społeczną w gminie, element ten należy zdecydowanie wzmocnić. Badanie ankietowe wskazało, że 3 na 10 ankietowanych zadeklarowało, że większe zainteresowanie problemami ludzi przez pracownika socjalnego poprawi postrzeganie tego sektora usług przez mieszkańców.

Rysunek 10 Częstotliwość spotkań z pracownikiem socjalnym w samorządach MG-6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 11 Ocena pracy pracowników placówek pomocy społecznej, odpowiedzi „zawsze tak” [w %]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Pracownicy instytucji pomocy społecznej udzielają wszechstronnego wsparcia osobom korzystającym ze środowiskowej pomocy społecznej. Poziom zadowolenia z tych usług jest bardzo wysoki. Respondenci pozytywnie ocenili przede wszystkim rzetelność udzielanych

informacji, wiedzę pracowników i rzetelną informację o wszystkich formach pomocy społecznej oraz terminowość realizacji przyznanej pomocy. W tej sferze działalności opartej o bezpośrednie kontakty instytucji z osobami potrzebującymi pomocy, pracownicy samorządowi zyskują bardzo dobre oceny.

3. Sektor edukacji

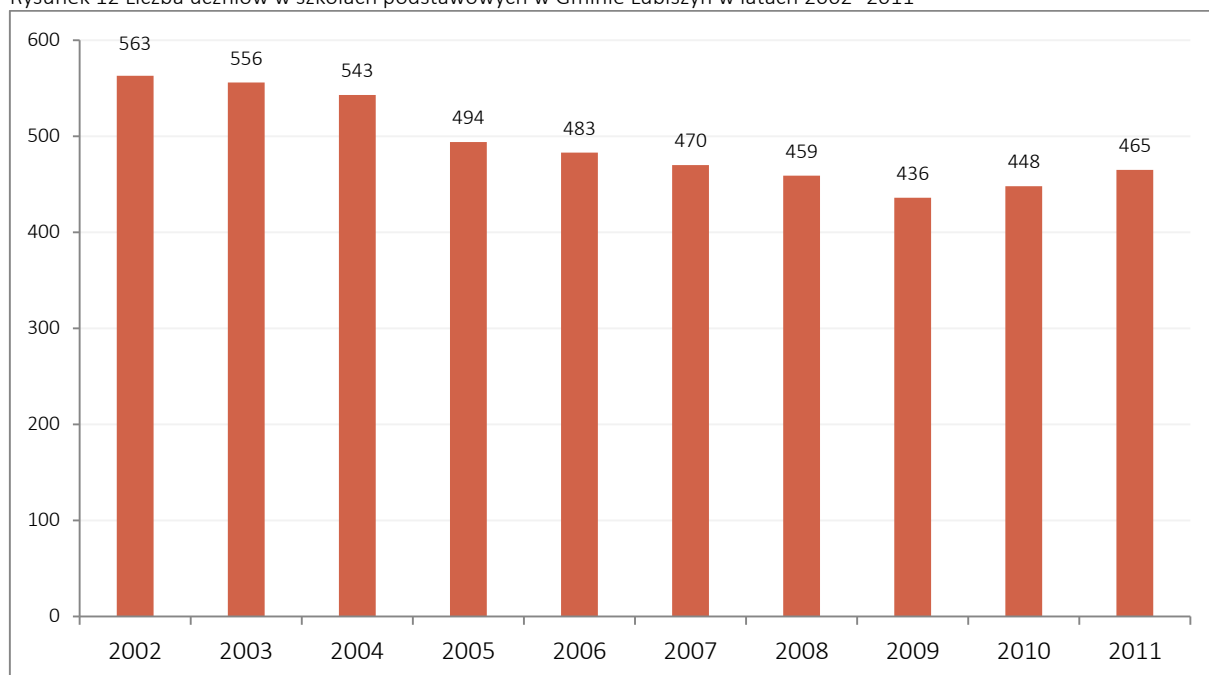
Na obszarze Związku Celowego MG-6 w sektorze edukacji zaobserwować można bardzo silne relacje funkcjonalne między miastem Gorzów Wielkopolski, a gminami należącymi do tzw. pierścienia miasta (gminy wiejskie MG-6). Gminy wiejskie prowadzą działalność edukacyjną na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym. Natomiast w Gorzowie Wielkopolskim znajdują się wszystkie szkoły ponadgimnazjalne na terenie MG-6. To właśnie miasto stanowi samodzielne centrum edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym, zaspokajając w tym zakresie potrzeby mieszkańców gmin podmiejskich. Ogółem odsetek uczniów spoza Gorzowa Wlkp. uczących się w gorzowskich publicznych ponadgimnazjalnych placówkach oświatowych wynosi aż 25,28 %. W tym kontekście bardzo ważną kwestią jest zapewnienie uczniom spoza Gorzowa Wielkopolskiego dostępu do placówek edukacyjnych poprzez dostęp do komunikacji publicznej. W jaki sposób zaspokajane są potrzeby uczniów w zakresie komunikacji publicznej oraz dostępu do edukacji przedstawi poniższy rozdział.

3.1. Podstawowe dane o obszarze realizacji zadania

Na terenie Gminy Lubiszyn działalność prowadziło 6 szkół podstawowych z 34 oddziałami oraz 2 gimnazja z 11 oddziałami (według danych GUS za 2011 rok). Do prowadzonych przez gminę placówek edukacyjnych należą: Szkoła Podstawowa w Stawie, Szkoła Podstawowa w Lubiszynie, Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Ściechowie oraz Zespół Szkół w Baczynie. Spośród lubiszyńskich placówek oświatowych dwie prowadzone są przez organizacje pozarządowe. Pierwszą z nich jest Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Kulturalno -Oświatowego w Wysokiej, a drugą Szkoła Podstawowa w Lubnie, prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Lubnie "PROMYK".

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Lubiszyn od 2007 roku kształtuje się na ustabilizowanym poziomie i wahania w tym okresie liczyły maksymalnie 30 uczniów. W zilustrowanym na wykresie okresie spadek liczby uczniów wyniósł 102, co stanowi 18%. Pozytywnym zjawiskiem jest wyhamowanie trendu spadkowego i utrzymanie stabilnego poziomu uczniów w szkołach podstawowych.

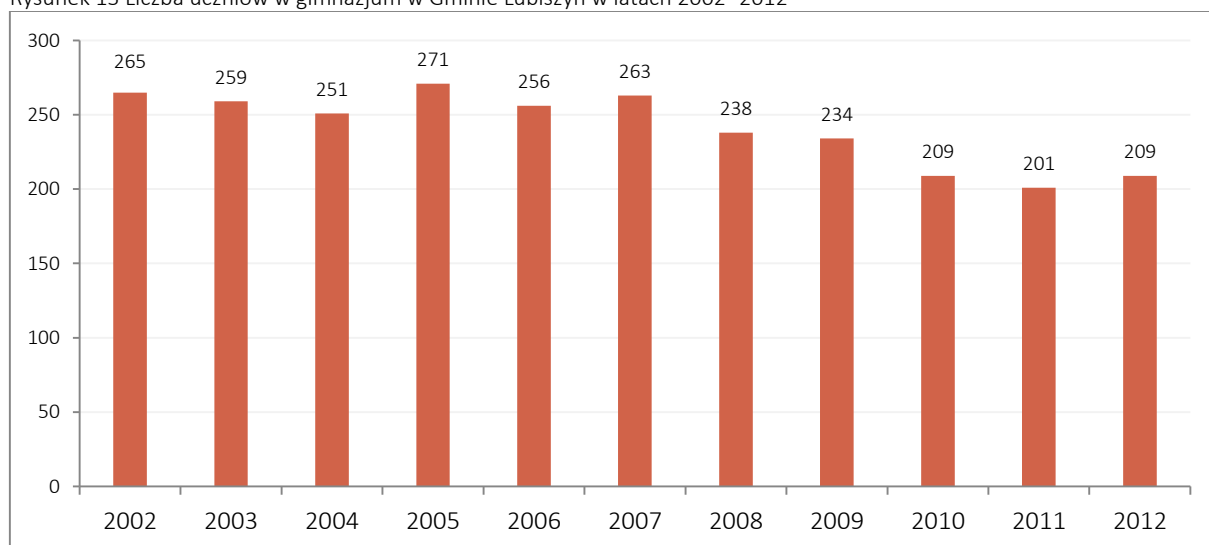
Rysunek 12 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Lubiszyn w latach 2002 -2011

źródło: GUS

Liczba uczniów w Gimnazjach w Lubiszynie w 2012 roku wyniosła 209 osób z czego 59 osób zostało absolwentami. W przedstawionym na wykresie zestawieniu obserwujemy tendencję spadkową, od 2002 roku ubyło 56 uczniów co stanowi 21 %. W ostatnich trzech latach liczba uczniów nie podlegała zasadniczym zmianom i utrzymywała się na ustabilizowanym poziomie.

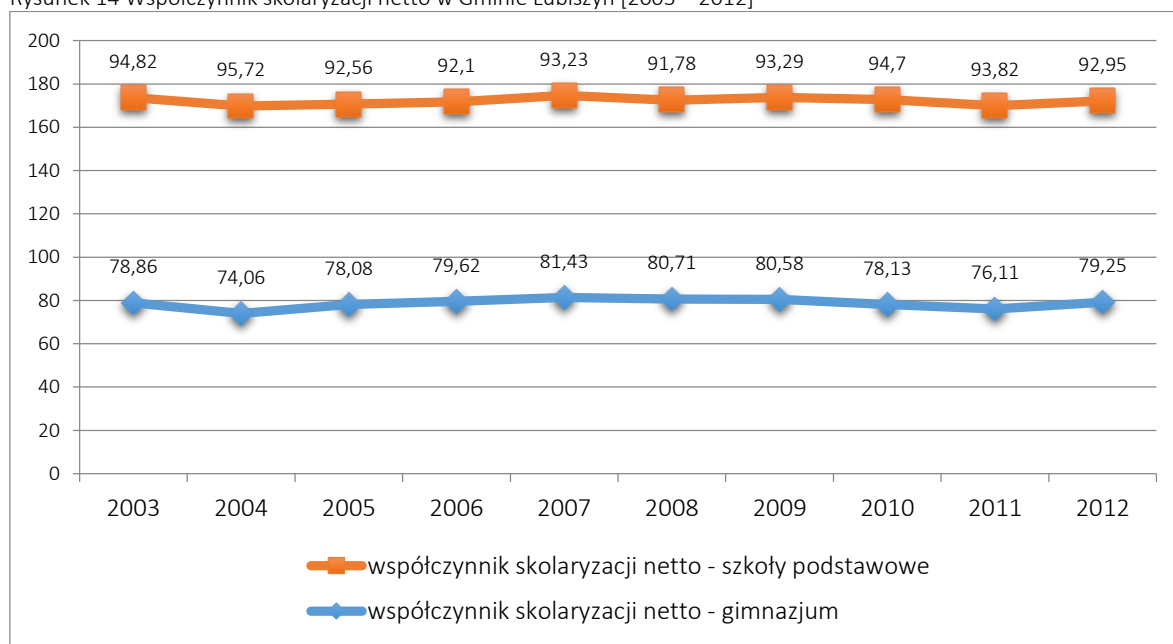
Rysunek 13 Liczba uczniów w gimnazjum w Gminie Lubiszyn w latach 2002 -2012

źródło: GUS

Współczynnik skolaryzacji netto dla placówek oświatowych w Gminie Lubiszyn za rok 2012 wyniósł odpowiednio dla szkół podstawowych – 92,95 %, dla gimnazjum – 79,25 %. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczonym do użytku uczniów w szkołach podstawowych to 8,63 osoby, natomiast w przypadku szkół gimnazjalnych współczynnik wynosi 5,65. Łącznie placówki oświatowe posiadają 6 kompleksowo wyposażonych pracowni komputerowych oraz 109 komputerów z dostępem do Internetu (18 spośród nich posiadało szerokopasmowe połączenie internetowe). Procentowy udział szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu wynosi w przypadku gimnazjów 100%, natomiast dla szkół podstawowych stanowi 66,67%. Poniższy wykres obrazuje dynamikę zjawiska skolaryzacji w publicznych placówkach oświatowych na terenie Gminy Bogdaniec.

Rysunek 14 Współczynnik skolaryzacji netto w Gminie Lubiszyn [2003 – 2012]

źródło: GUS

Kadra nauczycielska zatrudniona w Gminie Lubiszyn w przeliczeniu na etaty w roku 2011 wyniosła dla szkół podstawowych 44,63 etatu, natomiast dla szkół gimnazjalny współczynnik zatrudnienia liczył 16,26 etatu.

3.2. Badanie mieszkańców

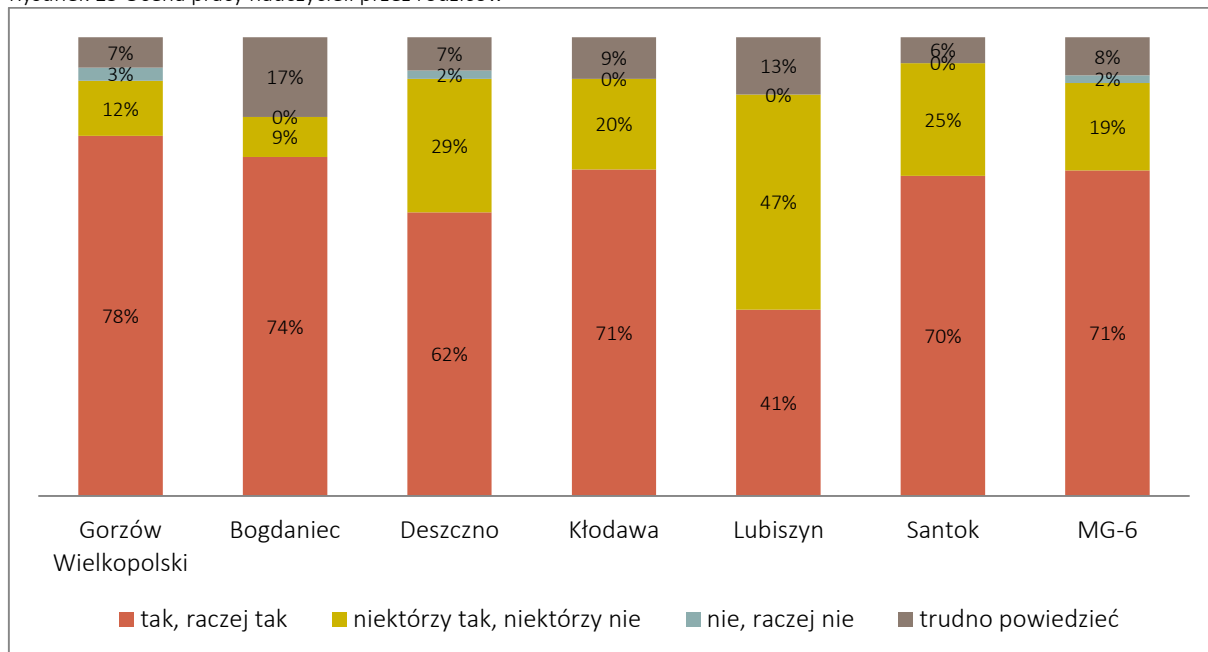
3.2.1. Edukacja - rodzice

W ramach badania reprezentatywnego skupiono się w znacznej mierze na uzyskaniu wiedzy na temat postaw i ocen mieszkańców w zakresie systemu edukacji. Dla uzyskania informacji o możliwie wysokim poziomie jakościowym, zdecydowano się na przefiltrowanie próby z punktu widzenia posiadania przez respondenta dziecka uczęszczającego do szkoły na dowolnym poziomie. Pozwoliło to na uzyskanie wiedzy na temat wielu aspektów usługi edukacyjnej świadczonej przez lokalne samorządy. Zostały one zaprezentowane poniżej, w pierwszej kolejności omówiono ocenę pracy nauczycieli i ogólnie stosunków między nauczycielami a uczniami, w drugiej części opisano postawy i oceny dotyczące całego systemu edukacji, w wymiarze programowym, jakości oferty, infrastruktury itp. Uzyskane dane odniesione do pozostałych gmin MG-6, jak również do danych uśrednionych dla całego badanego obszaru.

3.2.2. Ocena pracy nauczycieli

Gminę wyróżnia bardzo niski odsetek odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze w zakresie oceny jakości pracy nauczycieli – wynosi on zaledwie 41% i jest znacząco niższy od danych dla pozostałych jednostek samorządu terytorialnego. Dominują oceny przeciętne 47%. Jednocześnie zwraca uwagę stosunkowo wysoki odsetek osób, które nie mają zdania. Wydaje się, że w części może to wynikać z braku opinii, ale również z niskiego poziomu zainteresowania tym, co dzieje się w szkole, w którym kształci się dziecko respondenta. Uogólniając, można stwierdzić, iż sytuacja taka jest niepokojąca, zwłaszcza w odniesieniu do pozostałych obszarów.

Rysunek 15 Ocena pracy nauczycieli przez rodziców

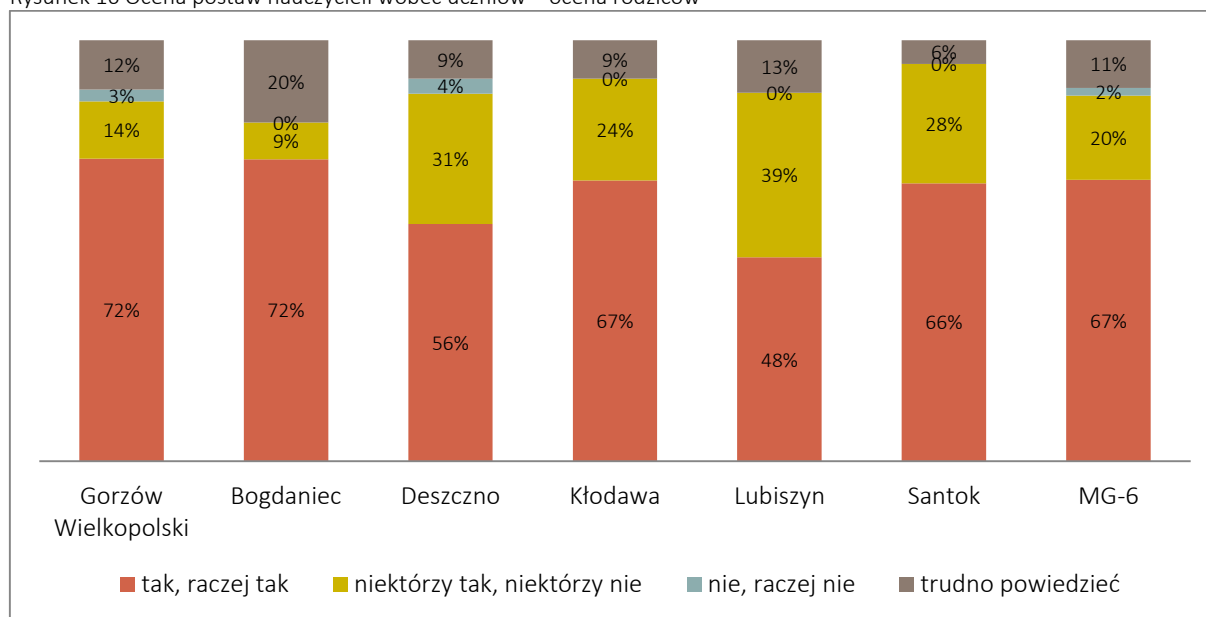

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Postawy nauczycieli wobec uczniów są również nisko oceniane – oceny pozytywne stanowiły zaledwie 48% wszystkich oddanych. Wskaźnik ten jest zdecydowanie niższy niż ma to miejsce w przypadku obszaru MG-6, odpowiedzi przeciętne kształtowały się na poziomie 39%.

Biorąc pod uwagę ocenę jakości pracy nauczycieli, jak również ich stosunek do uczniów, rodzice są w gminie Bogdaniec bardzo krytycznie nastawieni w odniesieniu do kadry pedagogicznej.

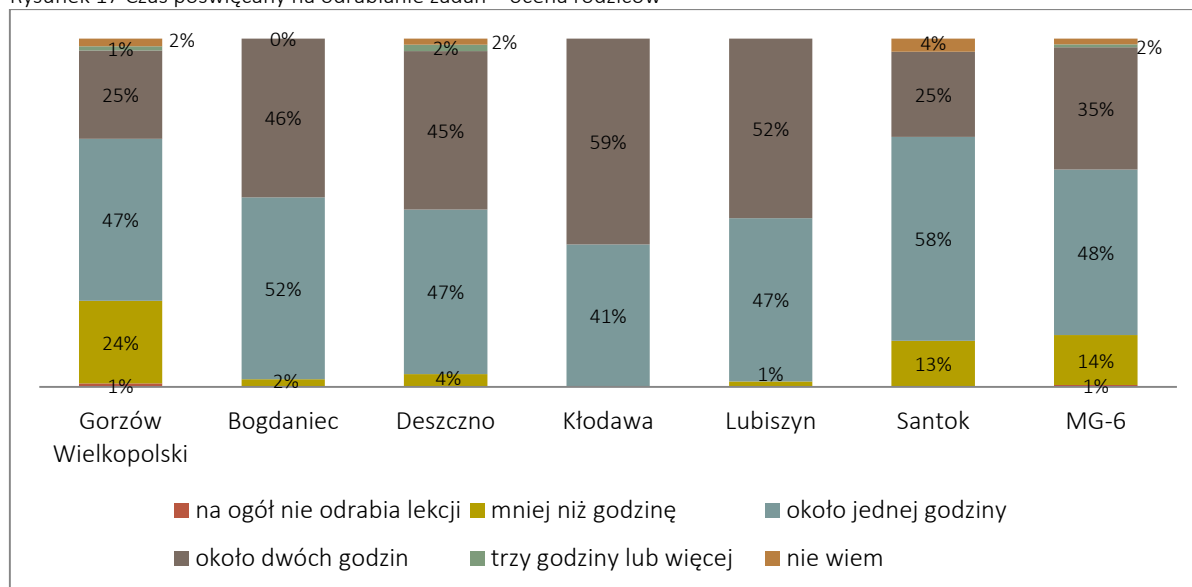
Rysunek 16 Ocena postaw nauczycieli wobec uczniów – ocena rodziców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Pewnym miernikiem pracy nauczycieli są również wymagania od uczniów samodzielnej pracy w domu związanej z odrabianiem zajęć. W gminie odnotowano jeden z wyższych odsetków wskazań odpowiedzi, iż uczniom zajmuje odrobienie lekcji około 2 godzin (52%) – wyższy wystąpił jedynie w Kłodawie. W gminie Lubiszyn 47% zadeklarowało, iż ich dzieci poświęcają tej aktywności około 1 godziny.

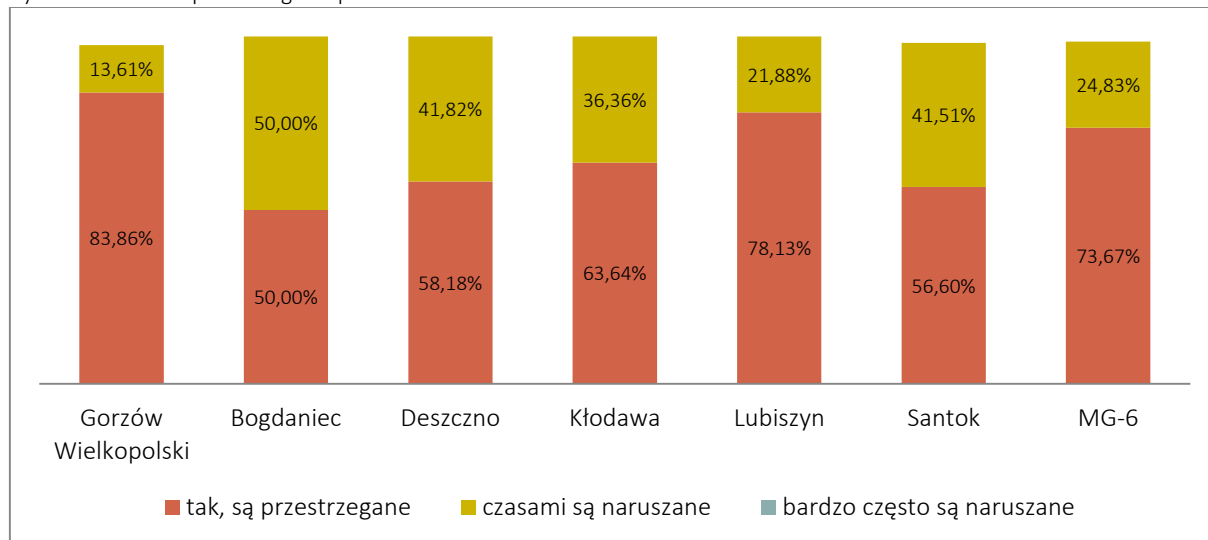
Rysunek 17 Czas poświęcany na odrabianie zadań – ocena rodziców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Elementem oceny pracy nauczycieli jest również przestrzeganie praw ucznia. W przeciwieństwie do krytycznej oceny jakości pracy nauczycieli oraz ich postaw wobec młodzieży, rodzice paradoksalnie wysoko oceniają przestrzeganie praw ucznia w placówkach edukacyjnych – 78,1% wskazało, iż są one przestrzegane.

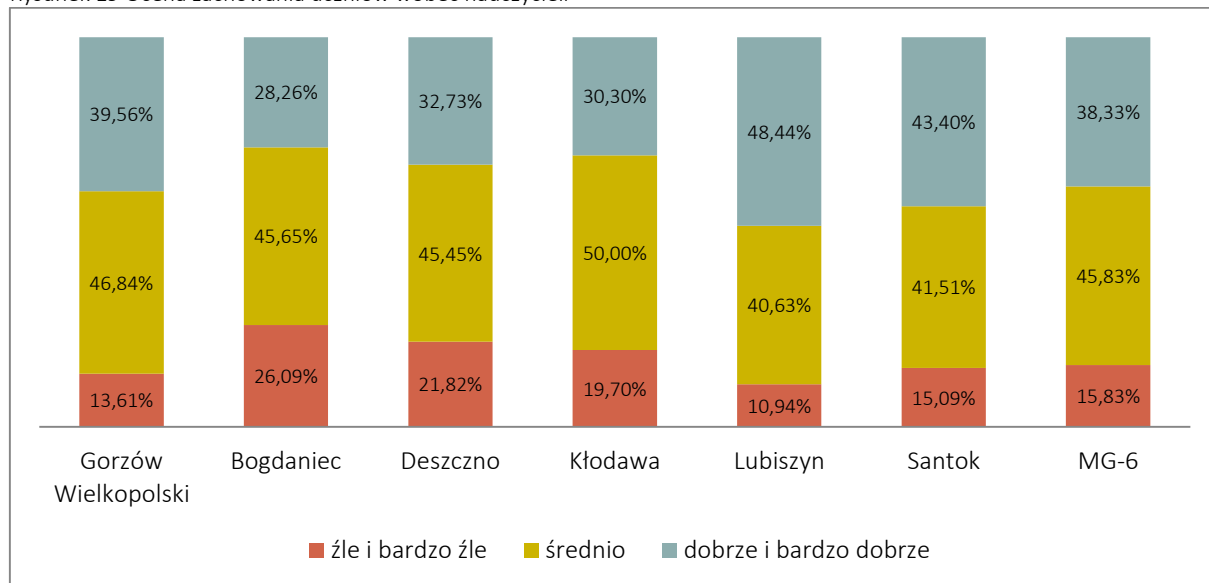
Rysunek 18 Ocena przestrzegania praw ucznia

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Warto również spojrzeć w kontekście przestrzegania praw ucznia na zachowania uczniów wobec nauczycieli. Są one w gminie Lubiszyn oceniane najlepiej na obszarze MG-6 – 48,4% rodziców wskazało, iż są bardzo dobre lub dobre, wskaźnik ocen negatywnych był najniższy i wyniósł niecałe 11%. Wśród kluczowych zachowań negatywnych uczniów rodzice zidentyfikowali przede wszystkim: dręczenie uczniów przez starszych lub silniejszych uczniów (30%) i wagary (10%).

Rysunek 19 Ocena zachowania uczniów wobec nauczycieli

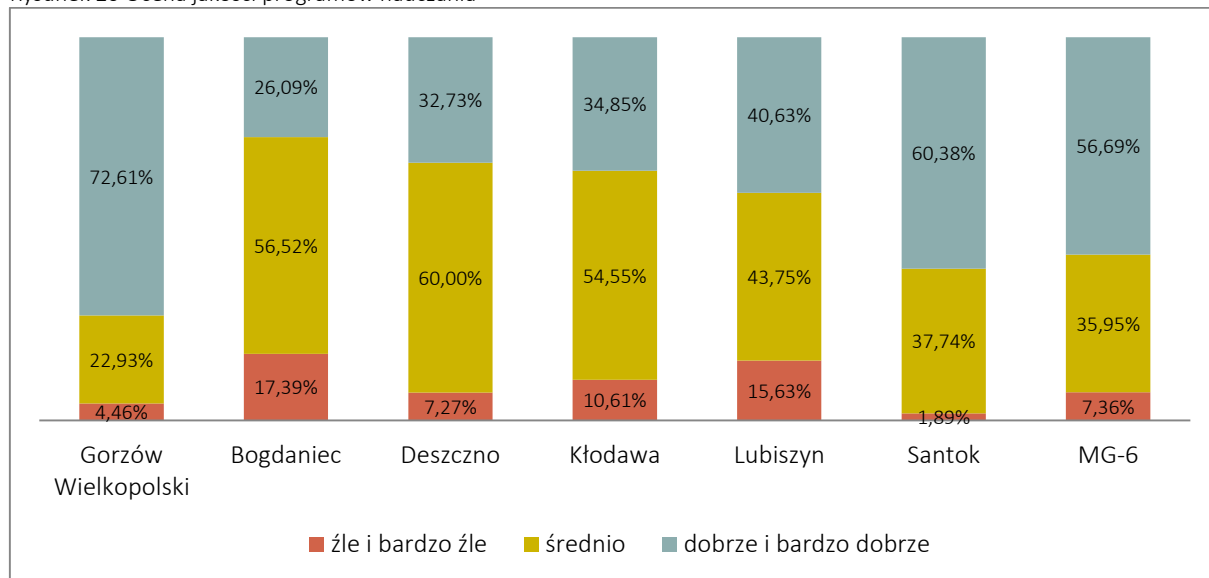
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.2.3. Ocena jakości kształcenia

Na ocenę jakości kształcenia składa się szereg czynników związanych zarówno z prowadzoną działalnością dydaktyczną, jak również bazą infrastrukturalną itp. Poniżej zaprezentowano główne zmienne w tym zakresie.

Oceny jakości programu nauczania są bardzo zróżnicowane w gminie Lubiszyn. Praktycznie taka sama liczba ocenia go pozytywnie – 40,6% odpowiedzi, jak przeciętnie – 43,75%. Zwraca jednocześnie uwagę wysoki odsetek wskazań negatywnych – 15,63%. Można przyjąć, iż niska ocena nauczycieli znajduje również odzwierciedlenie w przeciętnym postrzeganiu jakości programów nauczania.

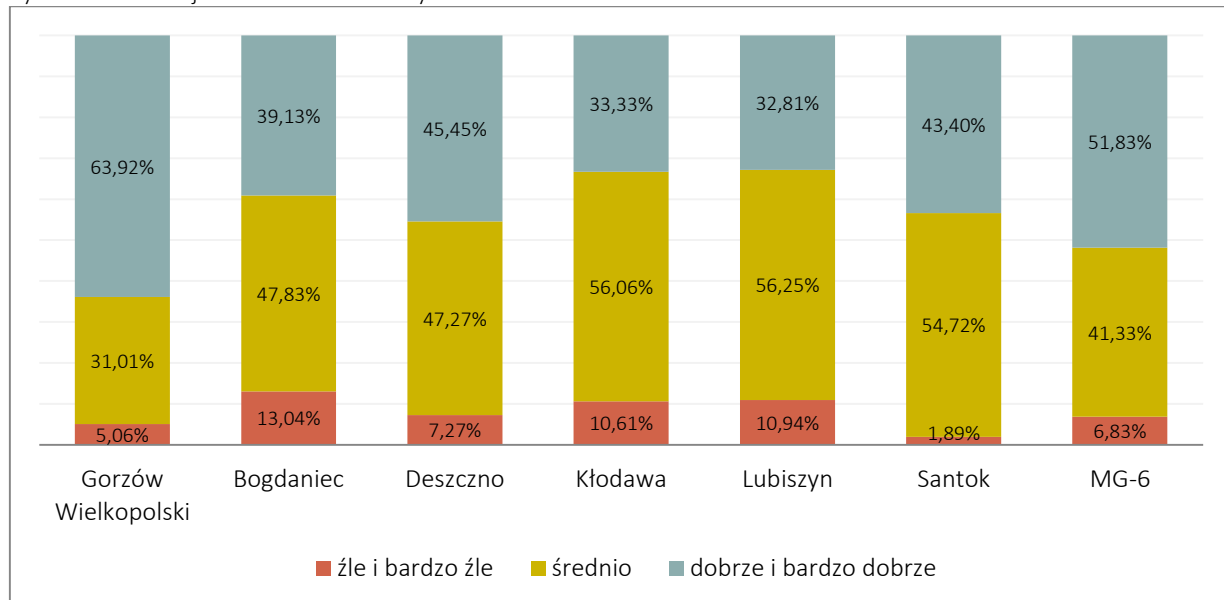
Rysunek 20 Ocena jakości programów nauczania

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ocena jakości obiektów szkolnych – ich stanu technicznego – jest w gminie na poziomie przeciętnym – 56,2% respondentów wskazała właśnie tę odpowiedź (najwyższy wskaźnik w MG-6). Jednocześnie blisko 11% odnosi się do tego stanu jeszcze bardziej krytycznie.

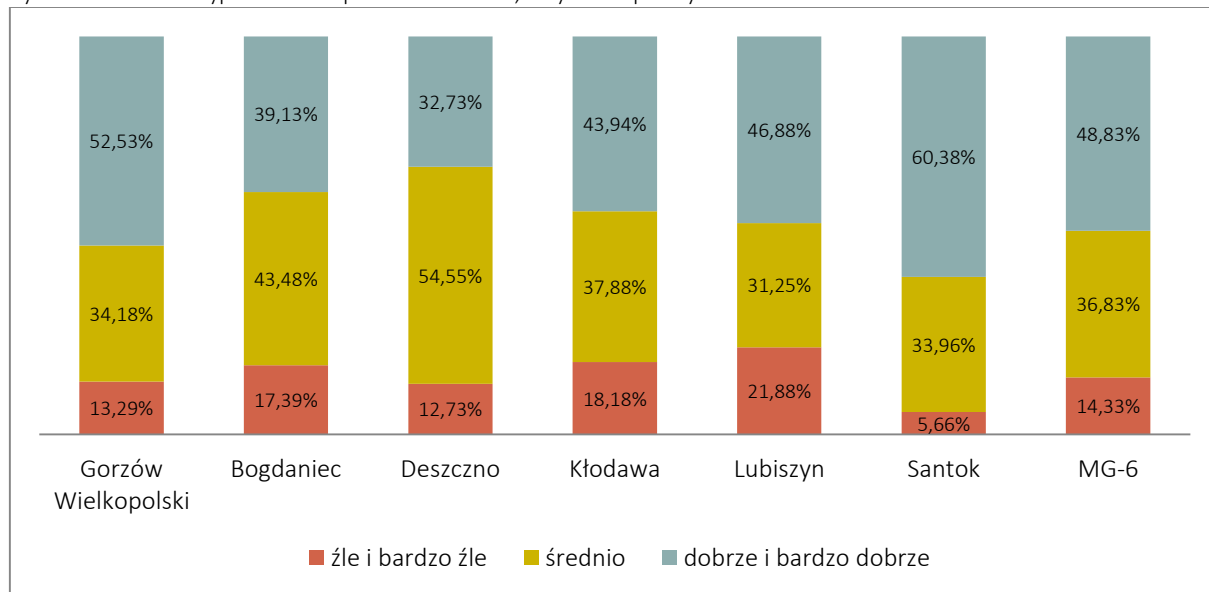
Rysunek 21 Ocena jakości obiektów szkolnych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Na wyższym poziomie kształtuje się ocena wyposażenia w pomoce naukowe – blisko 47% ocenia tą zmienną pozytywnie, 31,3% wybrało ocenę przeciętną. Poziom odnotowanych odpowiedzi negatywnych jest w tym zakresie jednak ciągle wysoki – 21,9% (wskazania – źle i bardzo źle) – najwyższy w MG-6.

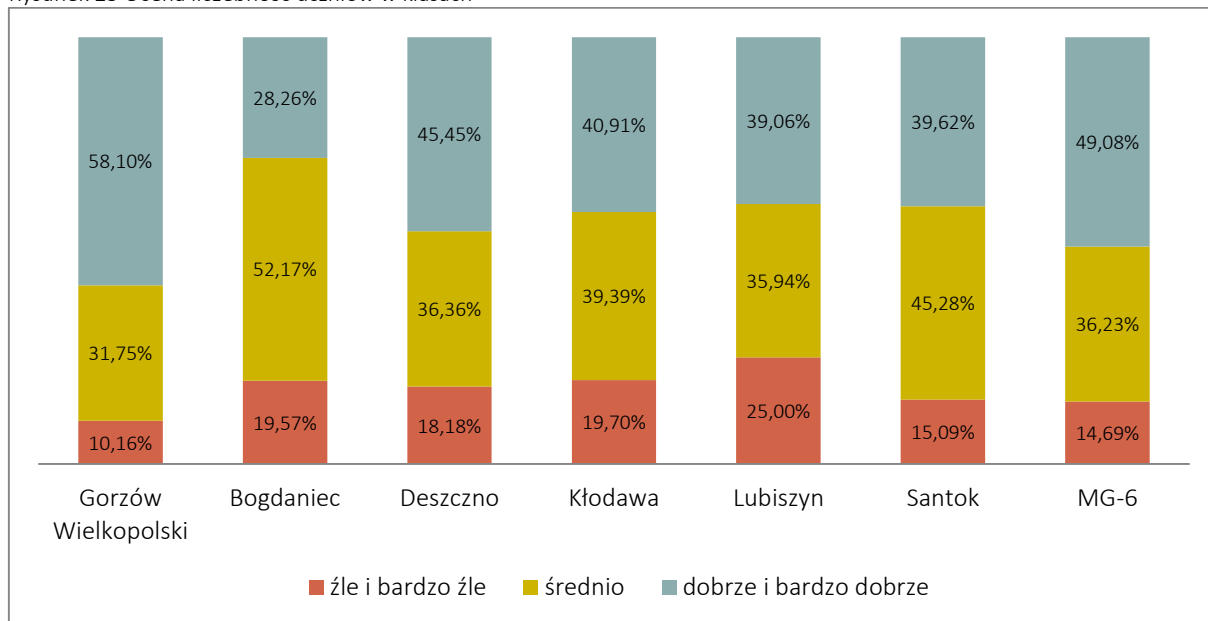
Rysunek 22 Ocena wyposażenia w pomoce naukowe, w tym komputery

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Gminę negatywnie wyróżnia wysoki wskaźnik rodziców niezadowolonych z liczebności klas – wskazanie bardzo źle i źle wybrał co czwarty z pośród badanych rodziców (najwięcej w MG-6). Jednocześnie blisko 40% wystawiło w tym zakresie oceny pozytywne.

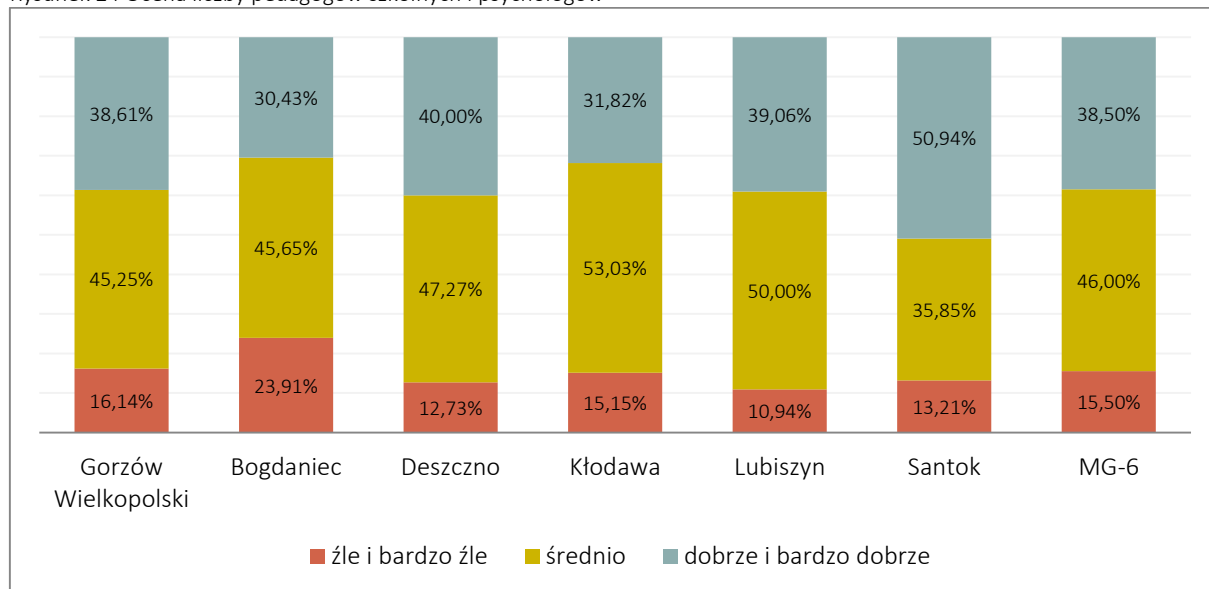
Rysunek 23 Ocena liczebność uczniów w klasach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Szkoła oprócz realizacji funkcji edukacyjnych pełni również ważną rolę miejsca wspierającego wychowanie czy pomagającego uczniom w określonych, często trudnych, sytuacjach. Dla realizacji tego drugiego zadania konieczne jest dysponowanie odpowiednimi kadrami. Ocena liczby pedagogów i psychologów w gminie Lubiszyn w opinii połowy mieszkańców kształtuje się na poziomie przeciętnym, przy jednoczesnym stosunkowo wysokim odsetku odpowiedzi pozytywnych – 39,1%.

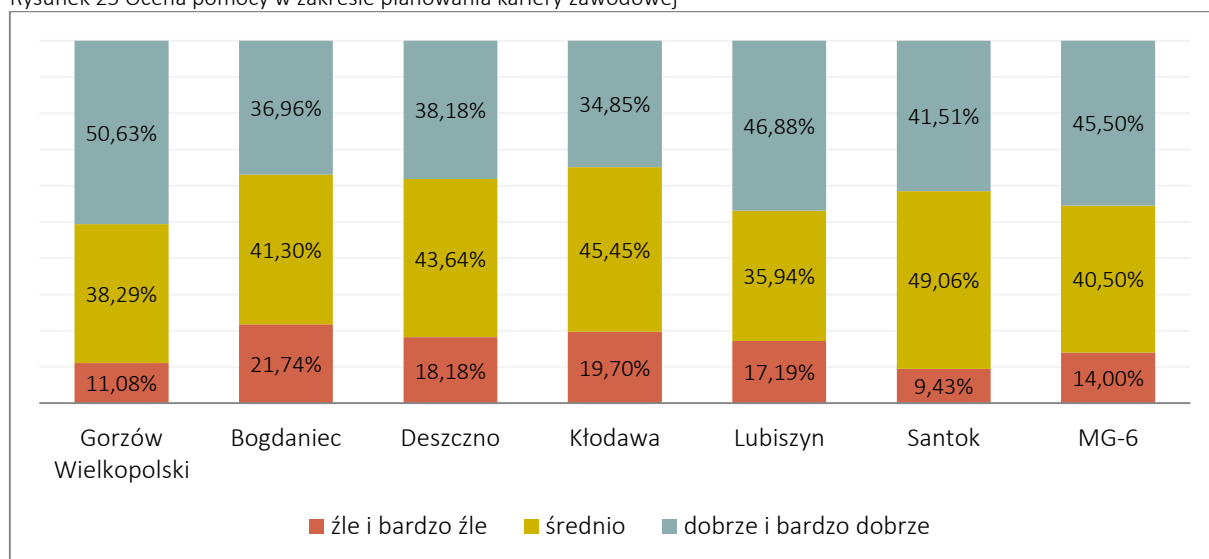
Rysunek 24 Ocena liczby pedagogów szkolnych i psychologów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Zadaniem szkoły jest również pomoc w zaplanowaniu kariery zawodowej – rola ta jest coraz ważniejsza z punktu widzenia wdrażanych zmian w edukacji, prowadzących do coraz wcześniejszej specjalizacji. Pośród gmin wiejskich w Lubiszynie odnotowano najwyższy wskaźnik ocen pozytywnych – 47,9%. Odpowiedzi średnio stanowiły blisko 36% a negatywne 17,2%.

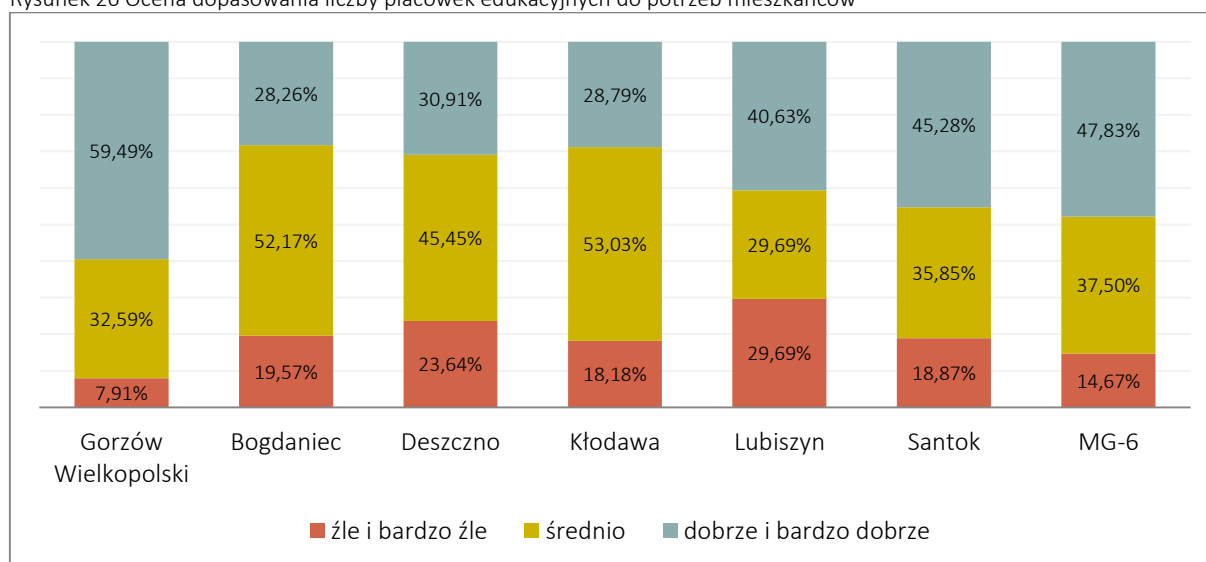
Rysunek 25 Ocena pomocy w zakresie planowania kariery zawodowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Obciążone wydatkami w obszarze edukacji samorządy terytorialne mają ograniczone możliwości w zakresie dostosowywania liczby placówek oświatowych do rosnących oczekiwań mieszkańców. Dopasowanie liczby placówek edukacyjnych do potrzeb mieszkańców w gminie oceniane jest na bardzo zróżnicowanym poziomie. Około 40% wskazuje na dobrą lub nawet bardzo dobrą sytuację w tym zakresie, jednocześnie jednak oceny negatywne sięgają blisko 30% - najwyższy wskaźnik w MG-6. Biorąc pod uwagę rozkład odpowiedzi i korelację z innymi zmiennymi należy wskazać, że czynnik dopasowania liczby placówek może mieć kluczowe znaczenie z punktu widzenia oceny całego systemu edukacji na terenie gminy.

Rysunek 26 Ocena dopasowania liczby placówek edukacyjnych do potrzeb mieszkańców

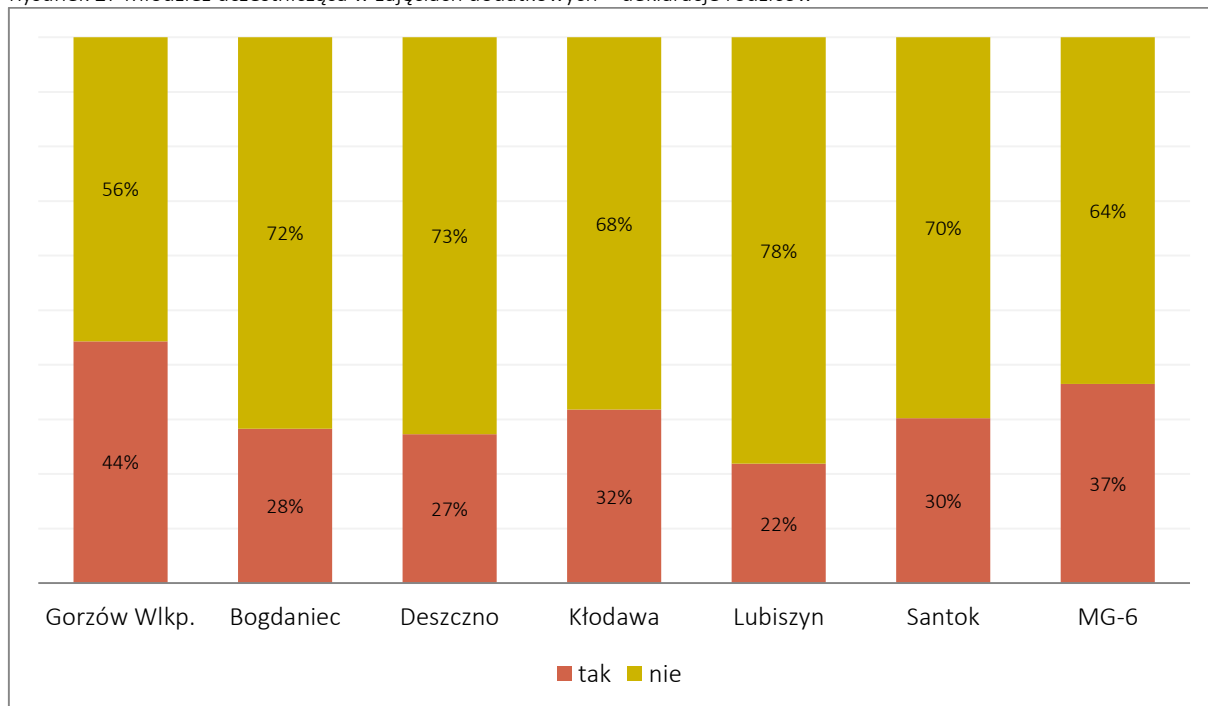

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ważnym elementem składającym się na ocenę systemu kształcenia jest dostępność zajęć dodatkowych. Zajęcia podstawy programowej są realizowane w ramach obowiązku prawnego nałożonego na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, jakość ich kształcenia może być porównywana na podstawie testów. Zajęcia dodatkowe przyczyniają się do poprawy wyników uczniów, jak również stanowią ważne uzupełnienie procesu kształcenia.

W gminie Lubiszyn w zajęciach dodatkowych uczestniczy zaledwie 22% uczniów, jest to najniższy wskaźnik w MG-6. Sytuacja taka jest niestety charakterystyczna dla wielu obszarów wiejskich.

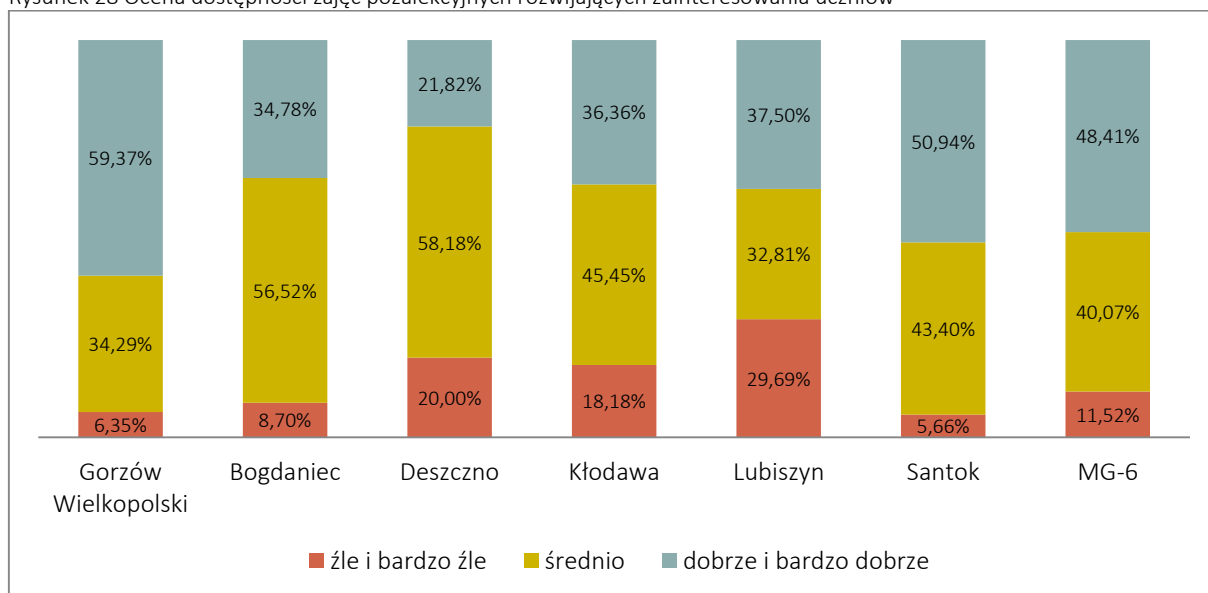
Rysunek 27 Młodzież uczestnicząca w zajęciach dodatkowych – deklaracje rodziców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ocena dostępności zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów oceniana jest bardzo krytycznie – blisko 30% postrzega ją jako złą lub bardzo złą, 32,8% jako przeciętną.

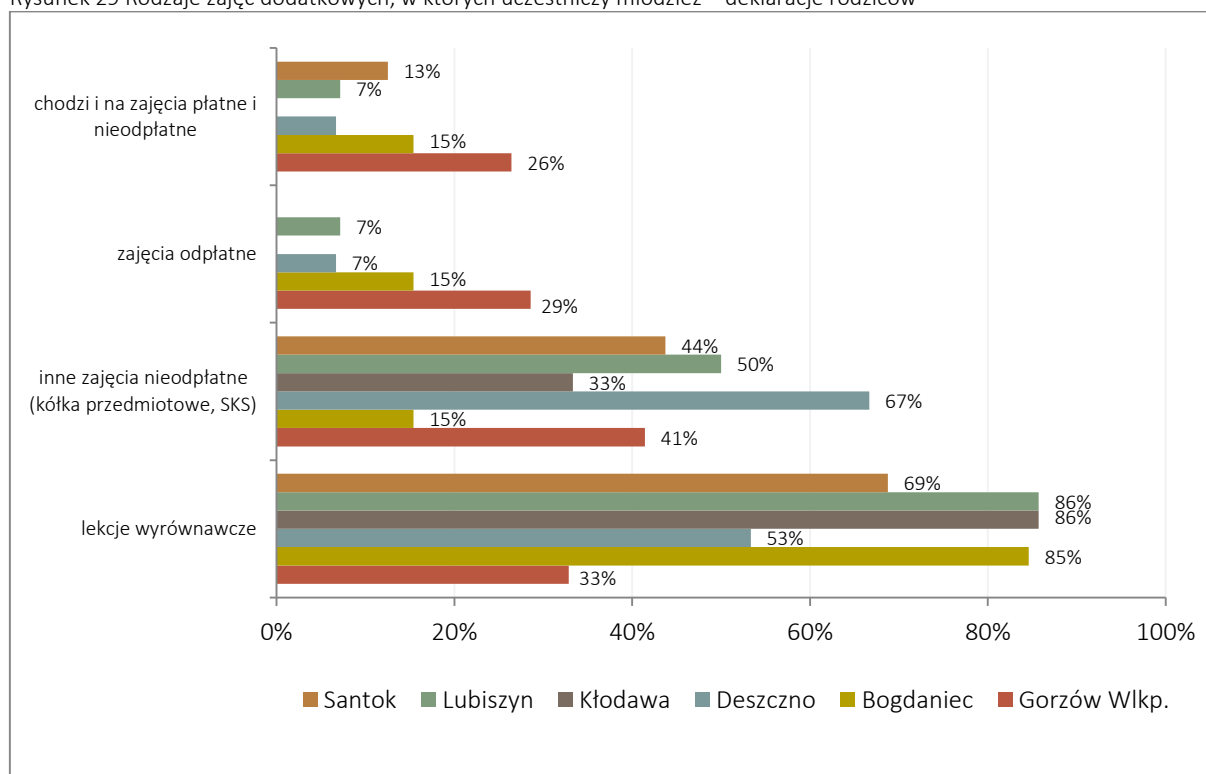
Rysunek 28 Ocena dostępności zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Młodzież, jeśli chodzi o zajęcia dodatkowe, uczestniczy głównie w lekcjach wyrównawczych (86%). Dodatkowo 50% rodziców, których dzieci kształcą się również po godzinach lekcyjnych, wskazało inne nieodpłatne zajęcia, a 7% takie za które ponoszą odpłatność.

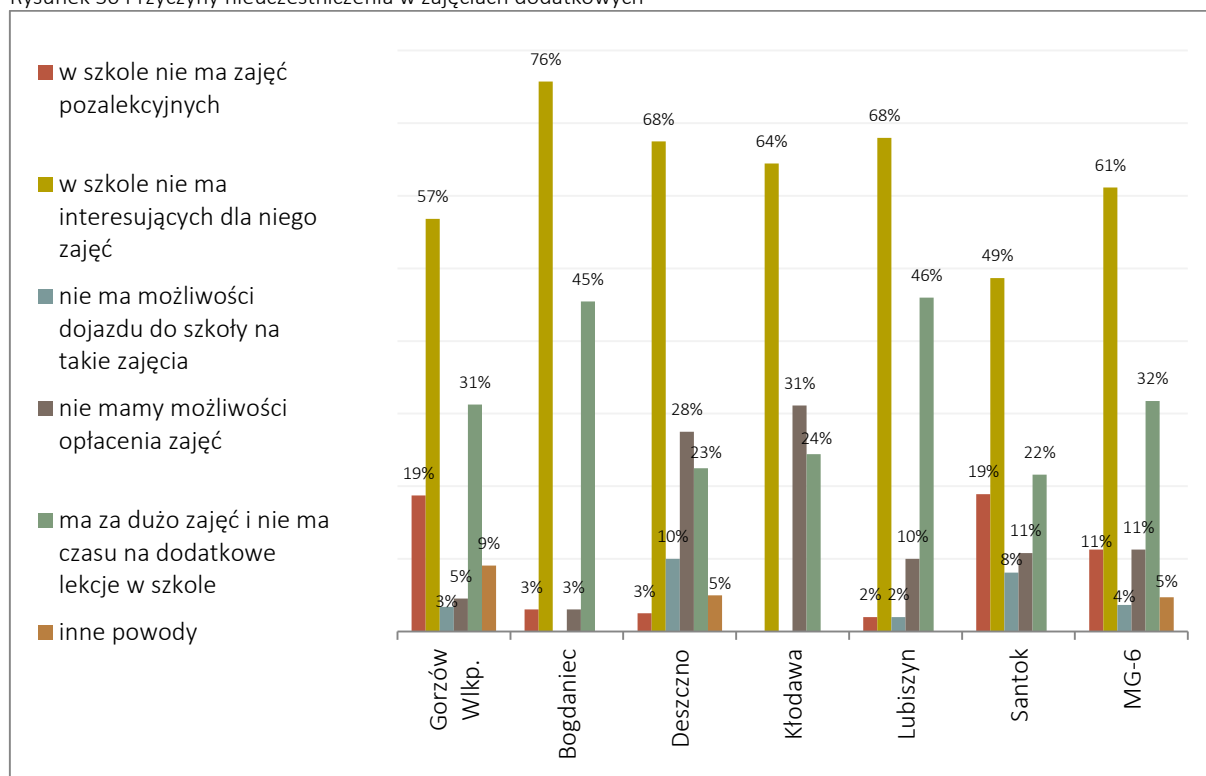
Rysunek 29 Rodzaje zajęć dodatkowych, w których uczestniczy młodzież – deklaracje rodziców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Zdaniem rodziców główną przyczyną nieuczestniczenia w zajęciach dodatkowych jest brak możliwości uczestniczenia w zajęciach, które interesują młodzież (68%), jednocześnie duża część rodziców wskazuje na znaczne obciążenie liczbą standardowych zajęć, która uniemożliwia zaangażowanie się w dodatkowe (46%), co dziesiąty wskazał, iż nie ma możliwości opłacenia dodatkowych form kształcenia.

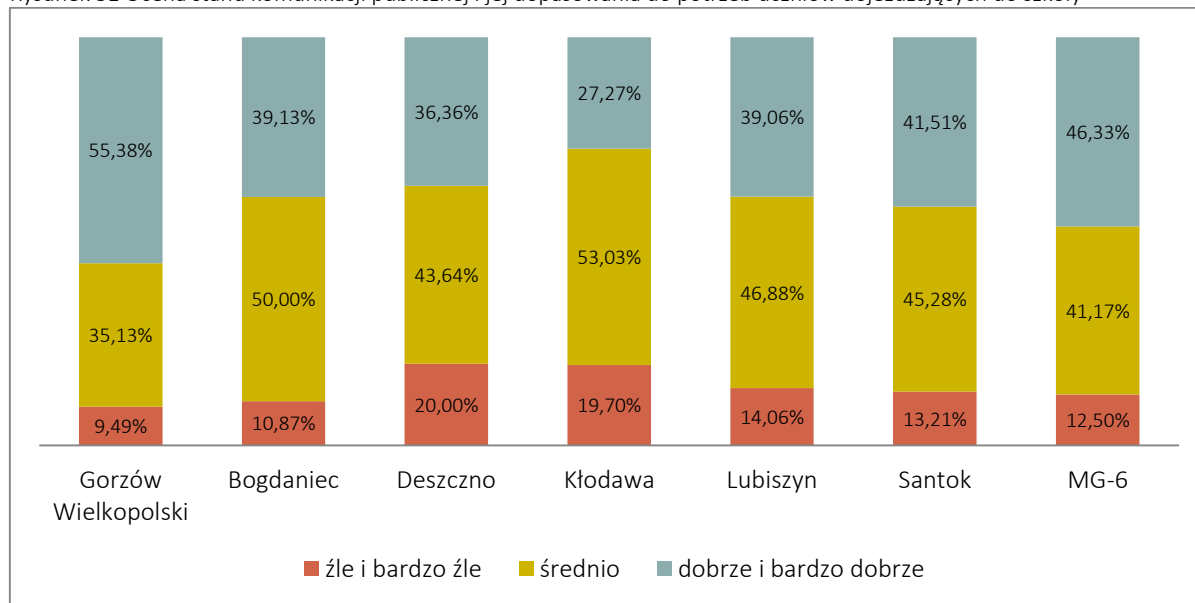
Rysunek 30 Przyczyny nieuczestniczenia w zajęciach dodatkowych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Zwłaszcza na terenach wiejskich komunikacja umożliwiająca dotarcie do szkoły odgrywa kluczowe znaczenie. Sytuacja w tym zakresie jest jedną z bardziej korzystnych pośród gmin wiejskich. 39,1% mieszkańców oceniło ją dobrze lub bardzo dobrze, blisko 47% przeciętnie. 14,1% rodziców jest niezadowolona ze stanu komunikacji, który w ich odczuciu nie jest dostosowany do potrzeb uczniów dojeżdżających do szkoły.

Rysunek 31 Ocena stanu komunikacji publicznej i jej dopasowania do potrzeb uczniów dojeżdżających do szkoły

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.3. Badanie młodzieży

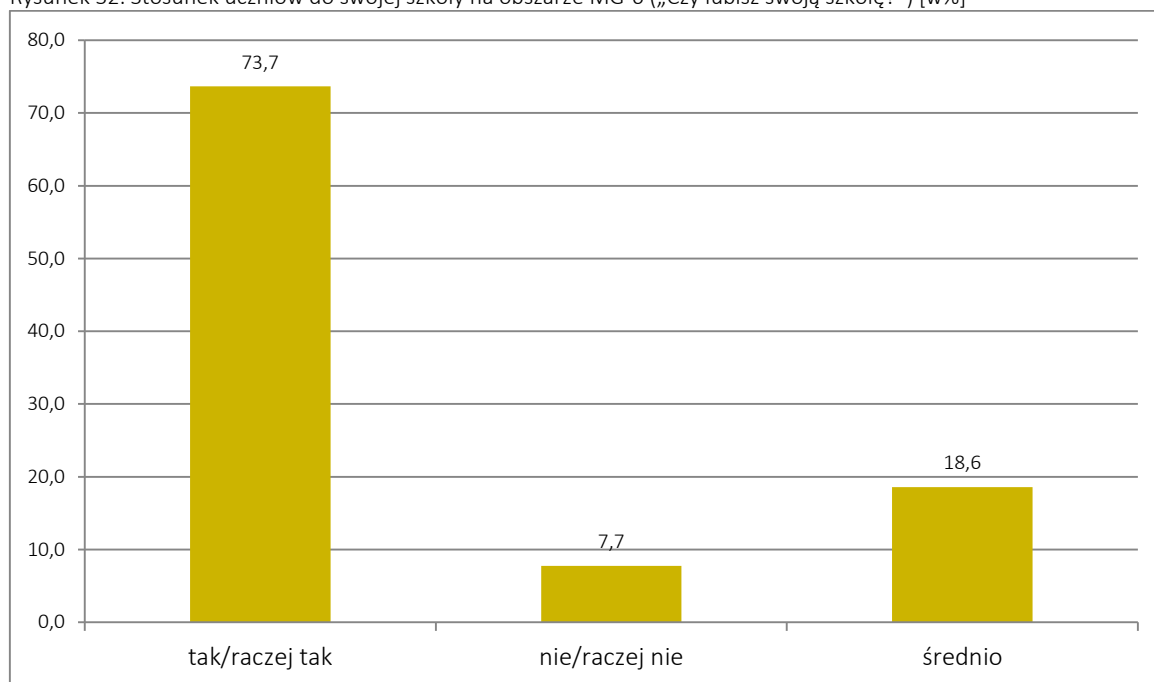
3.3.1. Ocena systemu

Uczniowie z obszaru MG-6 w zdecydowanej większości wyrażają pozytywne opinie o placówkach edukacyjnych. Na pytanie czy lubisz swoją szkołę blisko 74% uczniów odpowiedziało pozytywnie. Bardzo niski odsetek odpowiedzi negatywnych wynikać może z dobrej jakości infrastruktury oraz bogatej i dobrej jakościowo oferty edukacyjnej.

Badanie ankietowe wykazało, że w Lubiszynie jedynie co trzeci uczeń pozytywnie ocenił szkołę, do której uczęszcza. Dla porównania w Gorzowie Wielkopolskim aż 78% uczniów lubi swoją szkołę, podczas gdy średnio na obszarze gmin wiejskich MG-6 jedynie 58%.

Jest to o tyle zaskakujące, że gminy wiejskie obszaru MG-6 oferują bardzo dobre warunki do nauki, zwłaszcza pod względem jakości infrastruktury i wyposażenia (choć należy wziąć pod uwagę, że w badaniu ankietowym na obszarach wiejskich brali udział jedynie gimnazjaliści).

Rysunek 32. Stosunek uczniów do swojej szkoły na obszarze MG-6 („Czy lubisz swoją szkołę?”) [w%]

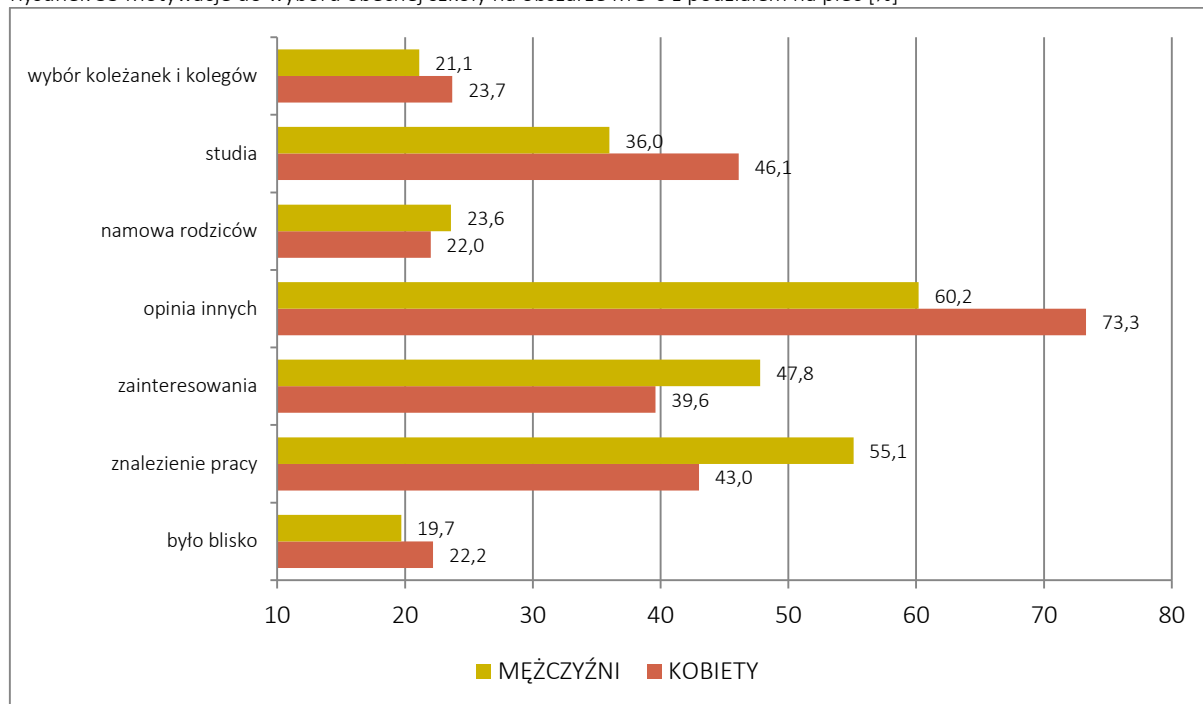
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Młodzież w wyborze kierunku kształcenia i rodzaju szkoły kieruje się w głównej mierze opinią innych. Ponad 73% uczniów i 60 % uczennic kierowało się opinią osób trzecich w wyborze szkoły. Mężczyźni częściej niż kobiety wybierają szkołę pod względem możliwości znalezienia pracy. Natomiast uczennice w większym stopniu decydują o wyborze kształcenie pod kątem przyszłych studiów.

W przypadku gminy Lubiszyn 46% gimnazjalistów zadeklarowało, że wybrało szkołę ze względu na fakt, że była ona blisko położona od miejsca zamieszkania oraz zainteresowaniami. Uczniowie gimnazjalni z Lubiszyna, w małym stopniu kierowali się wyborem szkoły ze względu na przyszłe studia i możliwość znalezienia pracy.

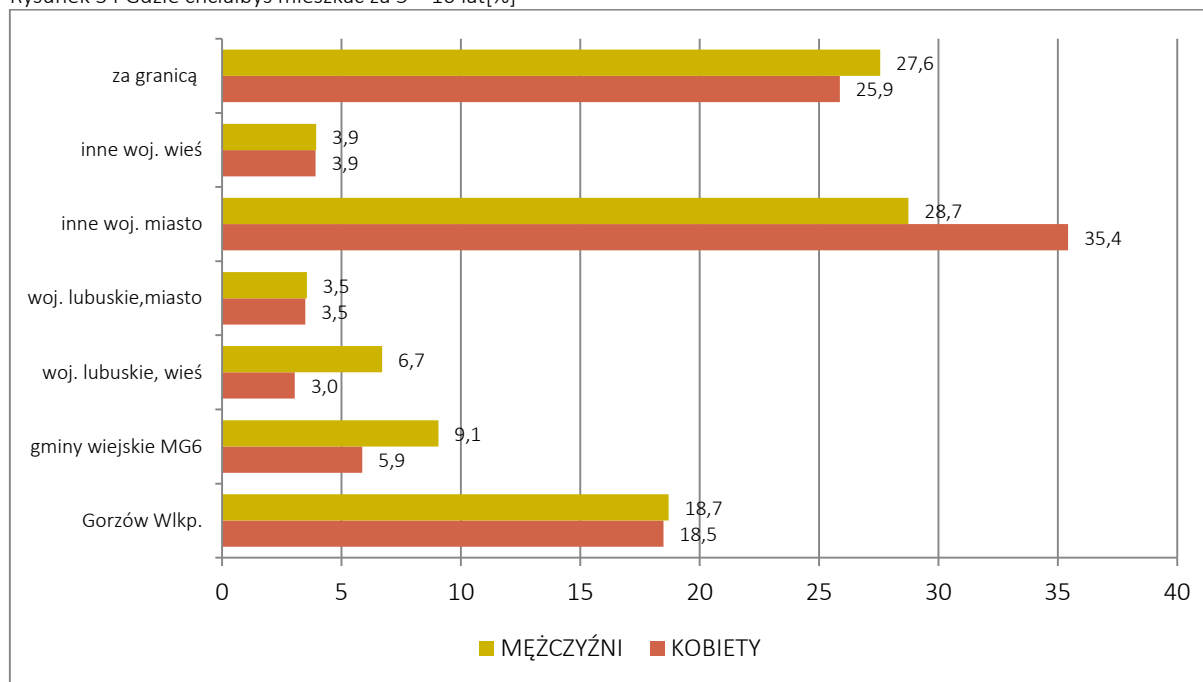
Uczniowie i uczennice z obszaru MG6 wykazują bardzo silne nastroje migracyjne. Badanie ankietowe wykazało, że jedynie 26 na 100 uczniów i uczennic zamierza zamieszkać na obszarze MG-6. Młodzież w największym stopniu deklaruje zamieszkanie na obszarach miejskich w innym województwie. Dużą popularnością cieszy się opcja wyjazdu za granicę (ponad 25% uczniów i uczennic deklaruje ten kierunek przyszłego zamieszkania).

Rysunek 33 Motywacje do wyboru obecnej szkoły na obszarze MG-6 z podziałem na płeć [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 34 Gdzie chciałbyś mieszkać za 5 – 10 lat[%]

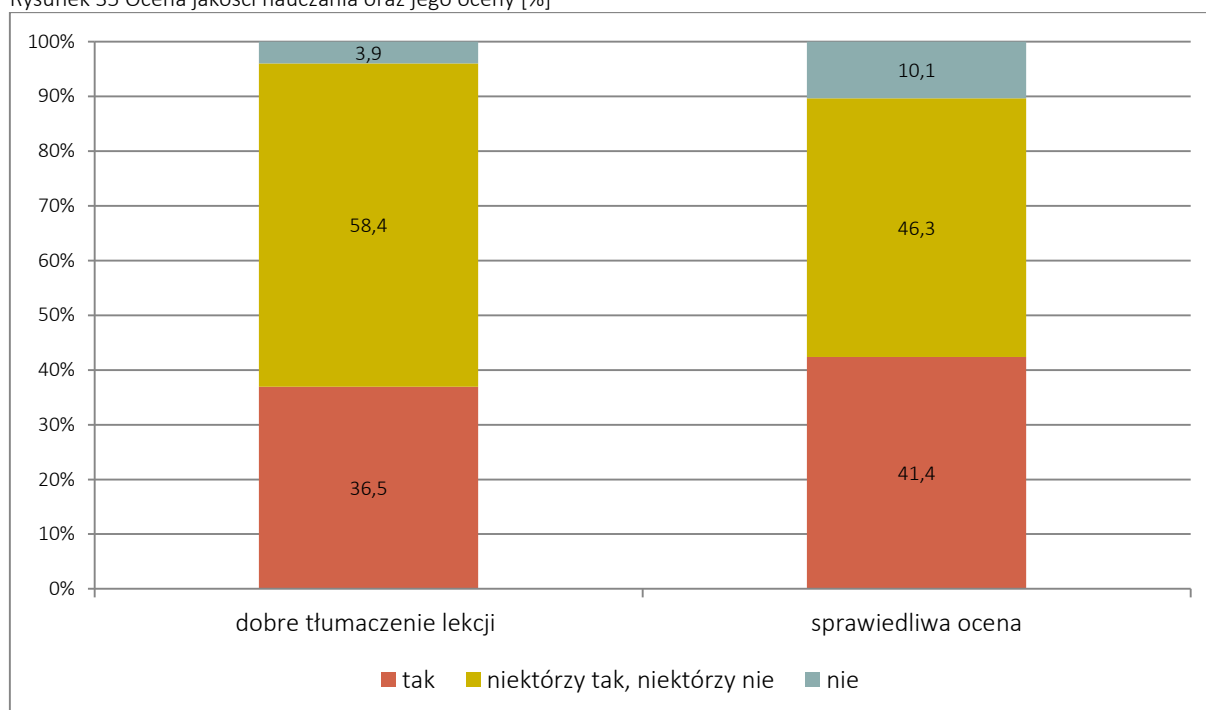

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.3.2. Podstawa programowa

Jedną z ważniejszych funkcji szkoły jest jakość nauczania. Odpowiadając na pytanie czy nauczyciele tłumaczą w sposób prawidłowy lekcje uczniowie dokonywali w bezpośredni sposób oceny jakości usług społecznych w dziedzinie edukacji. Aż 36% uczniów uważa, że nauczyciele dobrze tłumaczą lekcje, a 41% jest zdania, że sprawiedliwie oceniają uczniów. Na uwagę zasługuje bardzo niski odsetek uczniów uważających, że lekcje są źle tłumaczone.

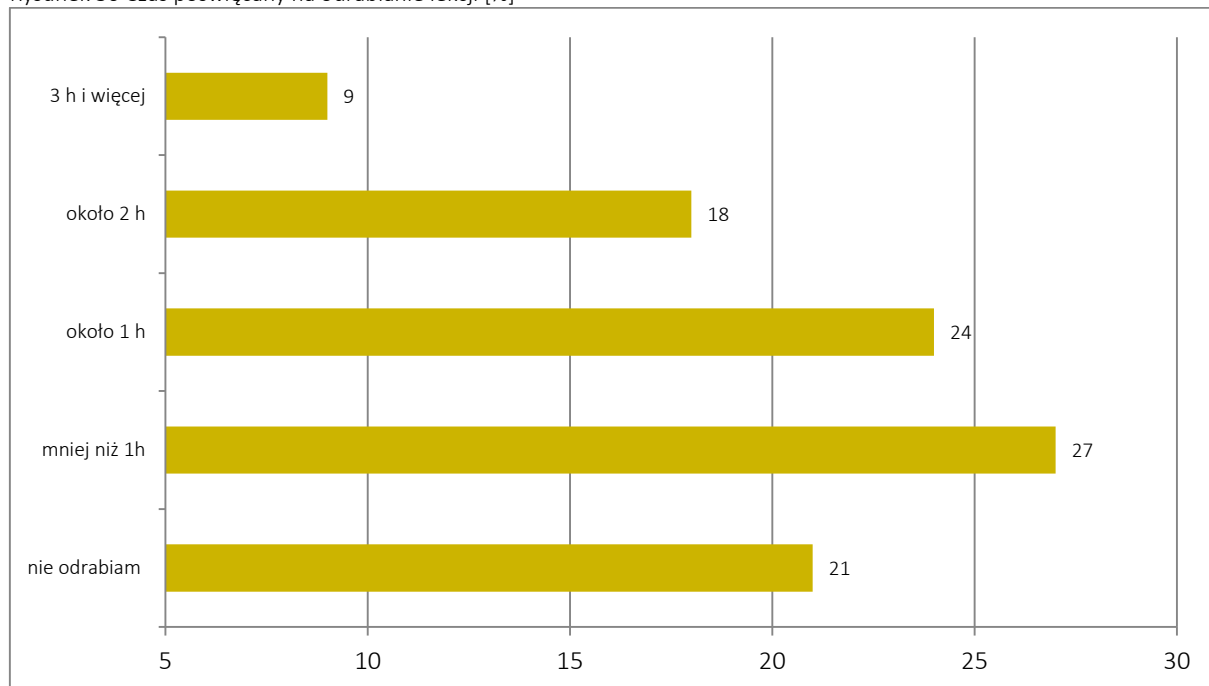
Rysunek 35 Ocena jakości nauczania oraz jego oceny [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Na pytanie ile czasu zajmuje ci odrabianie lekcji uczniowie szkół na obszarze MG-6 odpowiedzieli, że około godziny. Jeżeli uczniowie mają problemy w odrabianiu lekcji, z reguły korzystają z pomocy koleżeńskiej (w formie pomocy w lekcjach lub ich odpisywaniu). Jeden na trzech uczniów korzysta z płatnych korepetycji. Na uwagę zasługuje fakt, że aż 28% korzysta z dodatkowych, bezpłatnych dla uczniów zajęć prowadzonych przez nauczycieli przedmiotowych. Świadczy to o bardzo dużej aktywności szkół w dziedzinie świadczenia usług publicznych w sferze edukacji na obszarze ZCG MG-6.

Rysunek 36 Czas poświęcany na odrabianie lekcji [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Tabela 12 Jak sobie radzisz z odrabianiem lekcji (kto ci pomaga) [%]

Sposób na odrabianie lekcji	Tak	Nie
Tłumaczy ktoś z kolegów	63	26
Odpisuję lekcje od innych	55	31
Rodzice lub ktoś z rodziny, znajomi rodziców (bezpłatne)	46	48
Uczę się dobrze i nie mam problemów z odrabianiem lekcji	40	23
Chodzę na płatne korepetycje	30	67
Nauczyciele poza lekcjami na dodatkowych bezpłatnych lekcjach	28	63

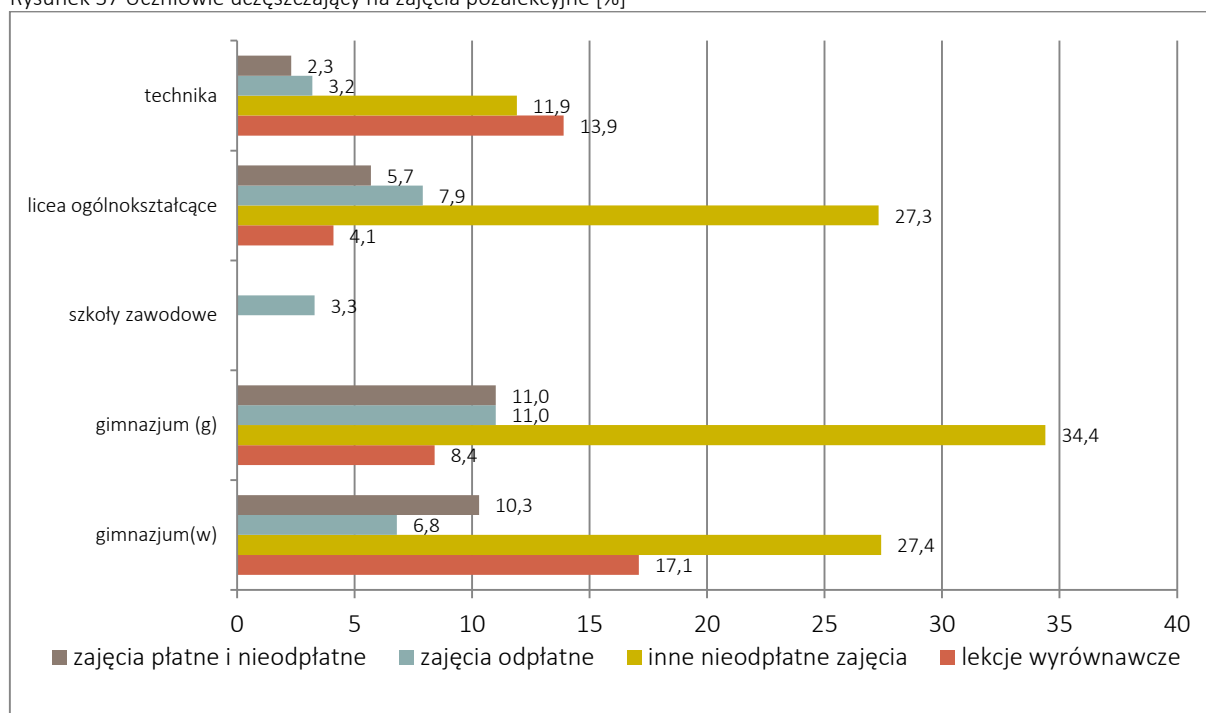
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.3.3. Oferta dodatkowa

Badania ankietowe dowiodły, że co trzeci uczeń uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne w szkołach. Zdecydowanie najpopularniejszą formą zajęć w liceach ogólnokształcących i gimnazjach są zajęcia nieodpłatne (kółka przedmiotowe, SKS, itp.). Należy zwrócić uwagę na fakt, że ponad 17% gimnazjalistów uczęszcza na zajęcia wyrównawcze, co może świadczyć

o występujących problemach edukacyjnych na obszarze MG-6. Jednakże analiza wyników nauczania w gimnazjach nie wykazuje znacznej różnicy w wynikach nauczania w gimnazjach na obszarach wiejskich i miejskich MG-6.

Rysunek 37 Uczniowie uczęszczający na zajęcia pozalekcyjne [%]

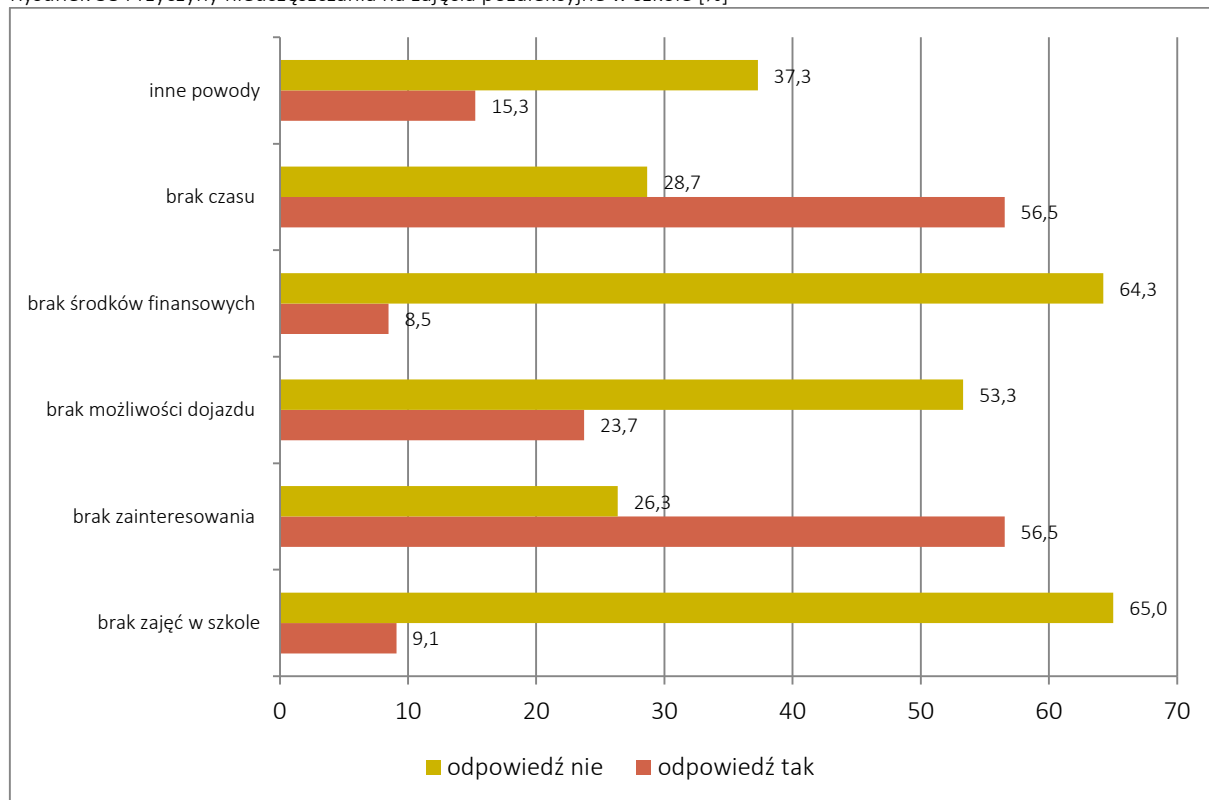

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych; (g) – Gorzów Wielkopolski, (w) obszary wiejskie MG-6

Spośród 650 uczniów, którzy zadeklarowali w ankiecie fakt nieuczęszczania na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne w szkole, aż 56% wskazało, że głównym powodem jest fakt, że w szkole nie ma dla nich interesujących zajęć oraz po prostu brak czasu.

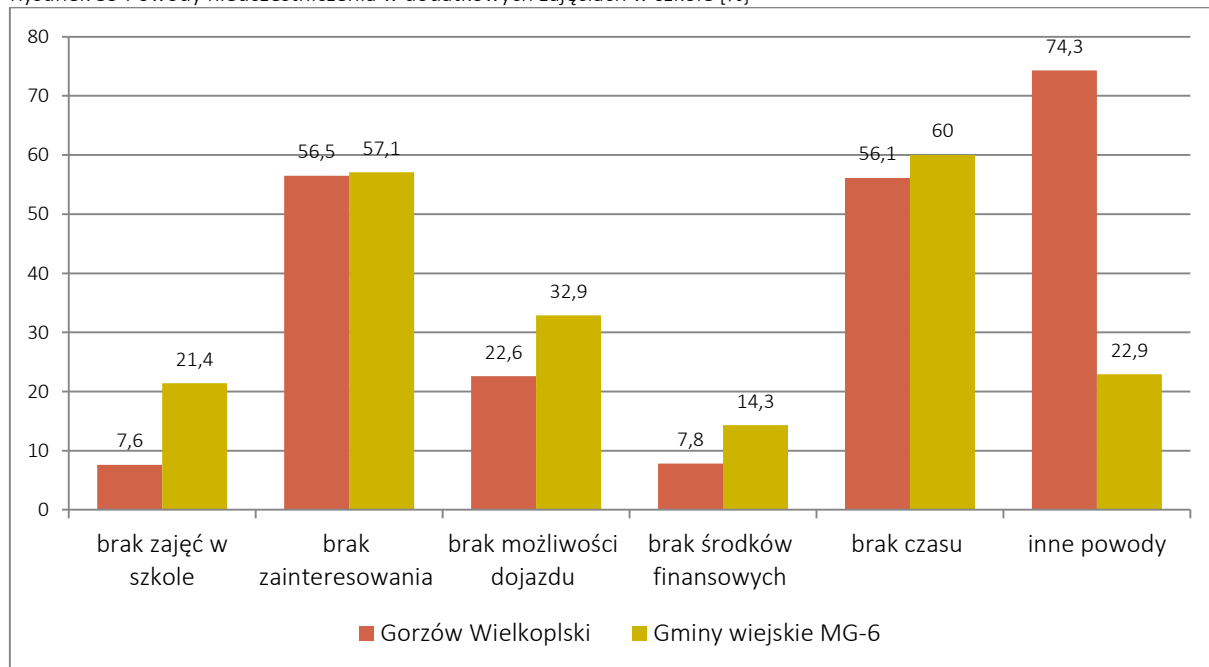
Jednocześnie aż 65% uczniów wskazuje, że powodem nie uczęszczania na dodatkowe zajęcia nie jest brak wystarczającej oferty. Dowodzi to powszechnie wyrażanej opinii, że zajęcia dodatkowe nie są wystarczająco interesujące dla młodzieży.

Rysunek 38 Przyczyny nieuczestniczenia na zajęcia pozalekcyjne w szkole [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 39 Powody nieuczestniczenia w dodatkowych zajęciach w szkole [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Komunikacja stanowi jedną z podstawowych barier uczestnictwa w zajęciach dodatkowych dla uczniów z obszarów wiejskich. Aż 33% z nich uważa to za główną przyczynę, przy 23% uczniów z Gorzowa Wielkopolskiego.

Uczniowie pobierający naukę w szkołach na obszarach wiejskich w większym stopniu odczuwają brak organizacji zajęć dodatkowych w szkołach. Aż 21% spośród nieuczestniczących w dodatkowych zajęciach wskazuje na powód.

3.3.4. Szczegółowa ocena

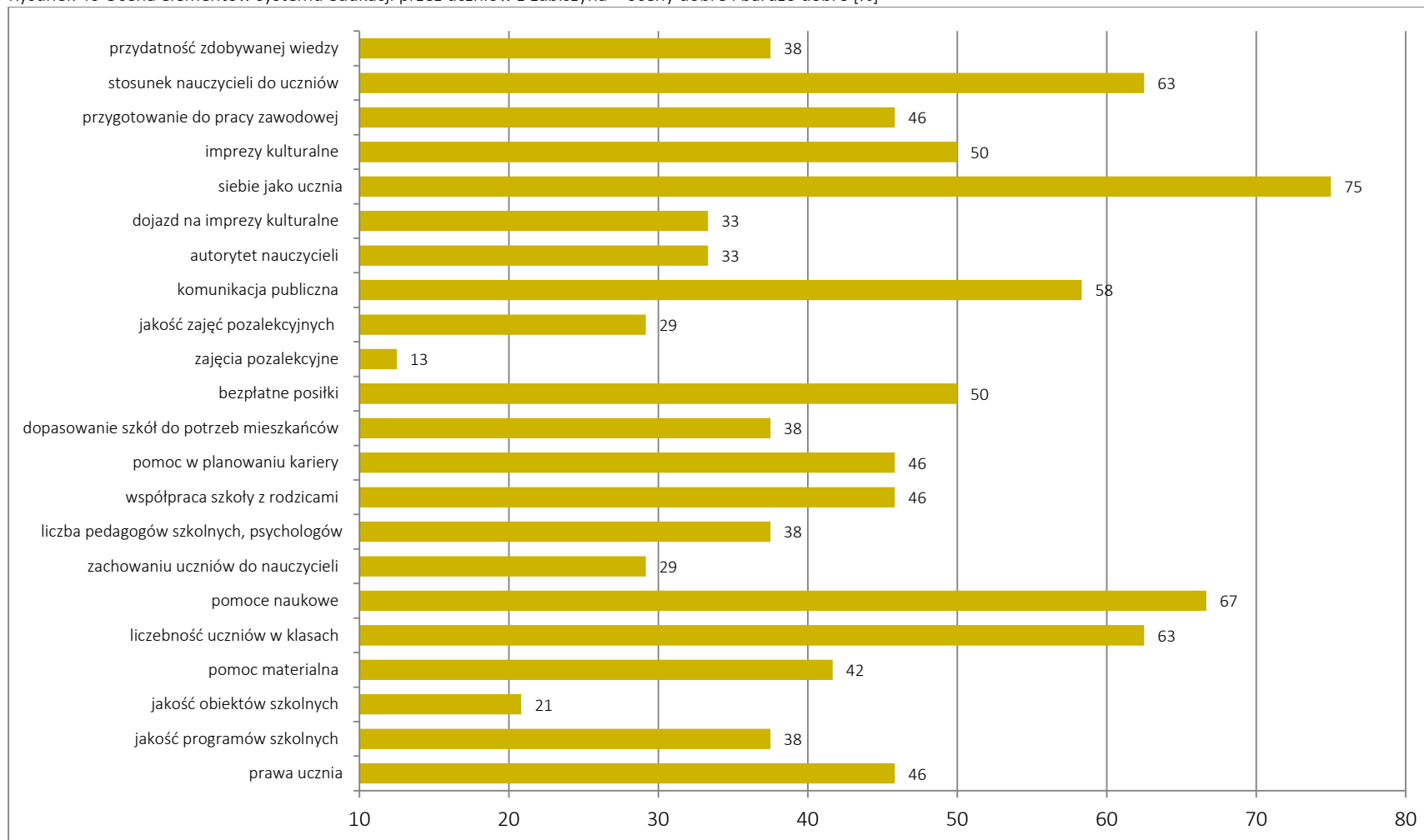
Uczniowie szkół na obszarze MG-6 z reguły bardzo dobrze oceniają usługi publiczne w dziedzinie edukacji, zwłaszcza w ocenie placówek edukacyjnych realizujących zadania z obszaru wychowania.

Bardzo istotnym elementem odróżniającym gminę Lubiszyn od innych samorządów MG-6 jest dobra ocena komunikacji publicznej (58% odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze). Jednakże już w przypadku oceny możliwości dojazdu komunikacją publiczną na imprezy kulturalne i sportowe ocena jest zaskakująco niska (jedynie 33% odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze).

Uczniowie pobierający naukę w Lubiszynie zwrócili szczególną uwagę wysoką jakość pomocy naukowych (aż 67% odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze) oraz komfort pobierania nauki wyrażony liczbą uczniów w klasach (63% wskazań dobrze i bardzo dobrze).

Zaskakująco nisko wobec pozytywnej oceny pomocy naukowych oceniona została jakość obiektów szkolnych (21% odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze) oraz zajęcia pozalekcyjne i programy szkolne. Jest to o tyle zaskakujące, że wyniki testu dla gimnazjalistów nie odbiegają poziomem od pozostałych gmin. Dla władz samorządowych powinien to być sygnał do podjęcia działań na rzecz poprawy jakości świadczenia usług publicznych w dziedzinie edukacji. Z drugiej strony uczniowie potwierdzili pozytywny stosunek nauczycieli do uczniów (63% odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze), co jest ważnym wyznacznikiem komfortu nauki w gminie.

Rysunek 40 Ocena elementów systemu edukacji przez uczniów z Lubiszyna – oceny dobre i bardzo dobre [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

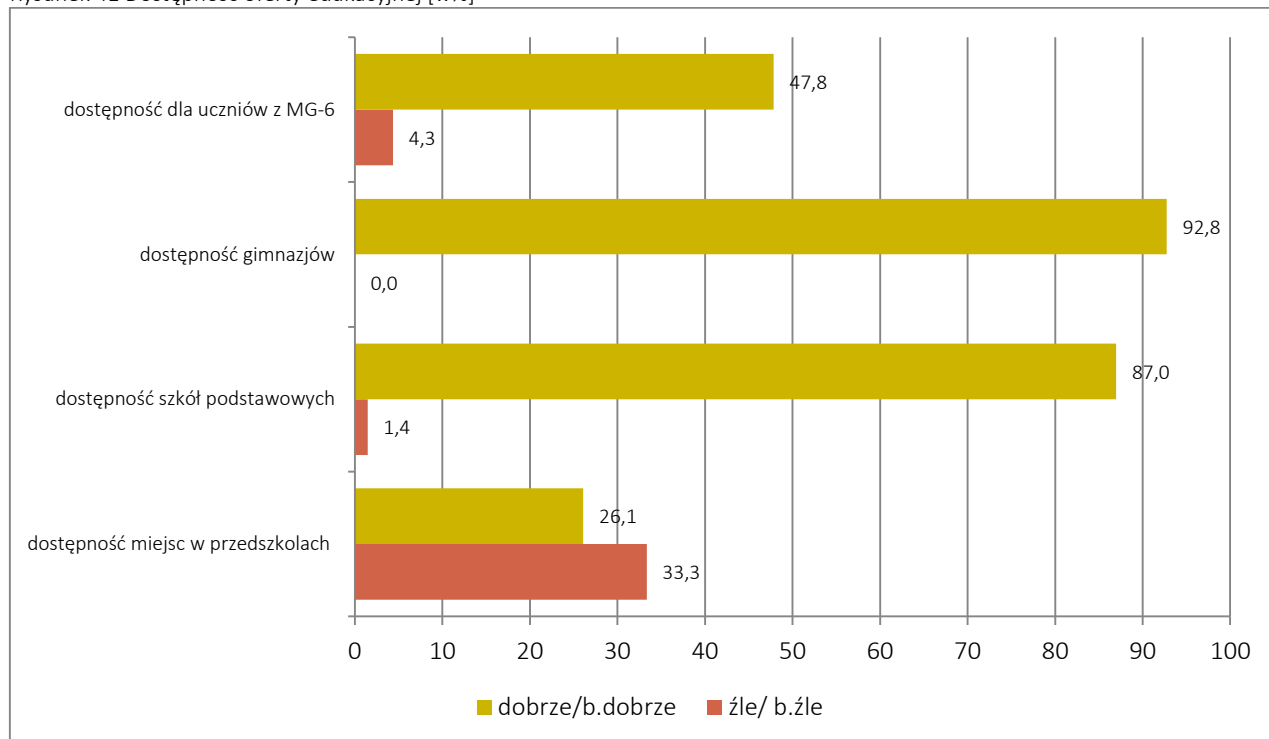
3.4. Badania nauczyciele

3.4.1. Ocena dostępu i jakości

Nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych na obszarze MG-6 bardzo dobrze oceniają dostępność do placówek oświatowych, w tym dla mieszkańców z obszarów wiejskich MG-6. Działań naprawczych wymaga zwiększenie dostępu do przedszkoli poprzez stałe zwiększanie w nich liczby miejsc.

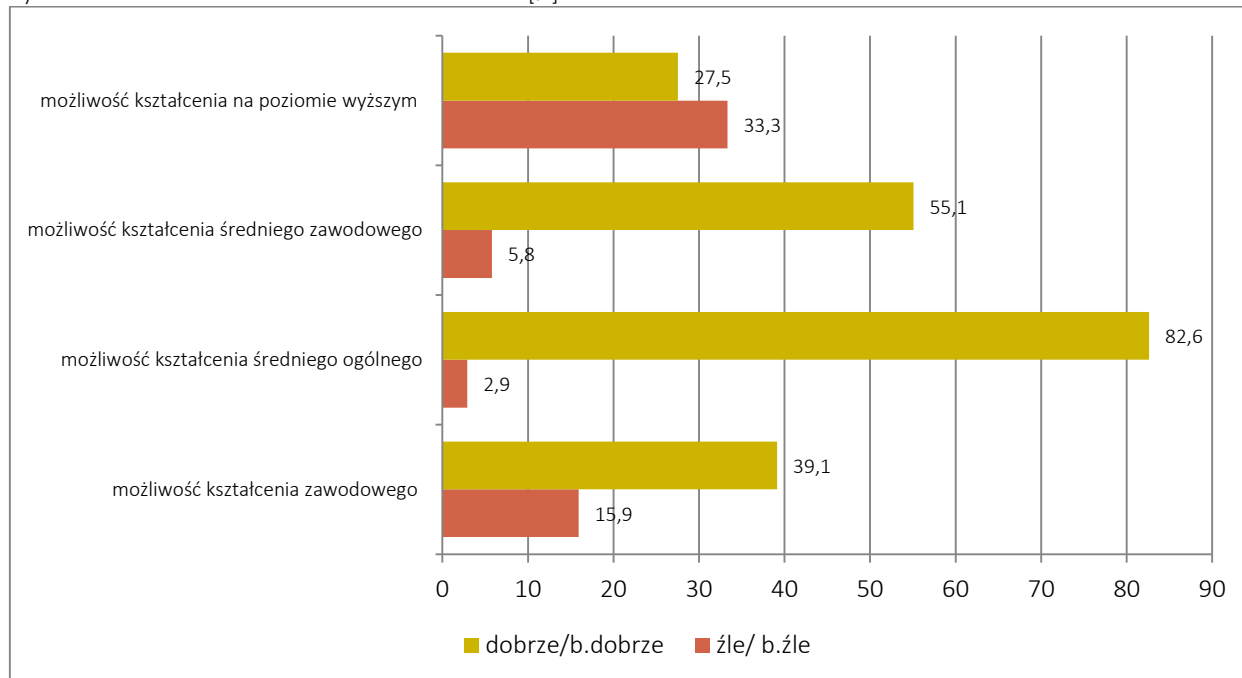
Dostępność do kształcenia w liceach ogólnokształcących jest elementem wyróżniającym ofertę edukacyjną. W opinii aż 83% nauczycieli, miasto Gorzów Wielkopolski oferuje bardzo dobre warunki kształcenia na tym poziomie. Badania ankietowe potwierdziły opinię wyrażaną przez ekspertów w dziedzinie edukacji, że miasto Gorzów Wielkopolski nie posiada dobrze rozbudowanej oferty w dziedzinie kształcenia na poziomie wyższym. Brak silnego ośrodka akademickiego skutkuje zwiększoną migracją młodzieży do innych ośrodków miejskich (badania wykazały, że 4 na 10 uczniów chce mieszkać za granicą lub w innym mieście w Polsce). Jeden z komentarzy w ankietach trafnie wskazuje problem: „Gorzów nie jest atrakcyjnym miejscem do uczenia się i studiowania, dlatego większość młodzieży wybiera większe ośrodki akademickie”.

Rysunek 41 Dostępność oferty edukacyjnej [w%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 42 Możliwości kształcenia na obszarze MG-6 [%]

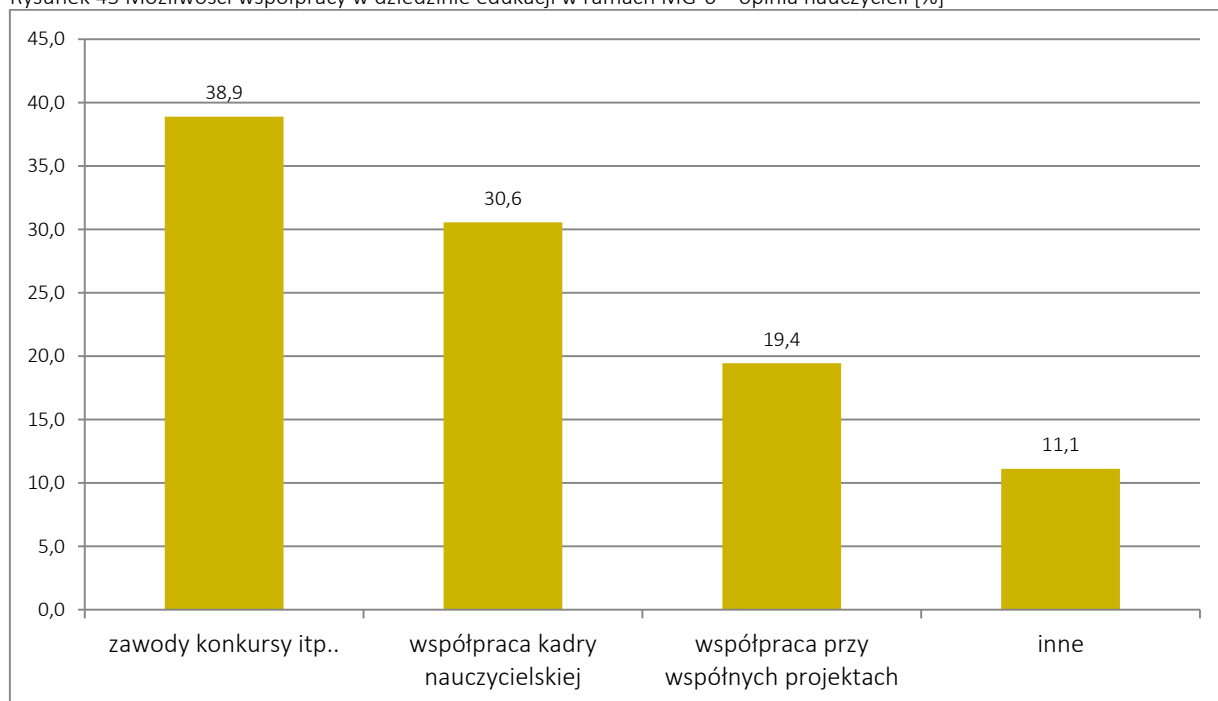

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.4.2. Ocena współpracy MG-6

Wywiady pogłębione z ekspertami w dziedzinie edukacji poprzedzające badania ankietowe wskazały na duże możliwości współpracy w dziedzinie edukacji na obszarze ZCG MG-6. Oczekiwania ekspertów co do współpracy w dziedzinie edukacji zostały potwierdzone przez nauczycieli w badaniu ankietowym. Priorytetem dla nauczycieli są w pierwszej kolejności wspólne zawody, konkursy, następnie współpraca kadry nauczycielskiej (wymiana doświadczeń) oraz realizacja projektów unijnych. Postulaty ekspertów pokrywają się w pełni z oczekiwaniami kadry nauczycielskiej.

Rysunek 43 Możliwości współpracy w dziedzinie edukacji w ramach MG-6 – opinia nauczycieli [%]

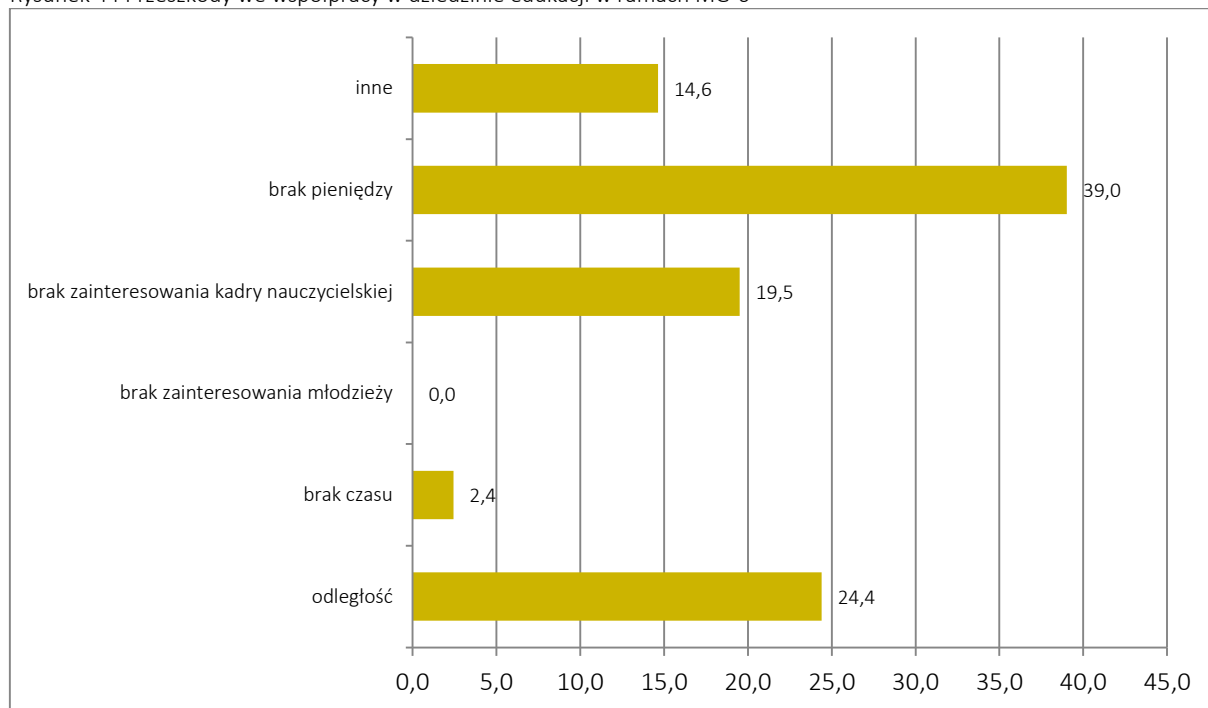

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Godny podkreślenia w tym momencie jest postulat eksperta z dziedziny edukacji z Gorzowa Wielkopolskiego dotyczący opracowania i wdrożenia porównywalnych parametrów w zakresie oceny jakości kształcenia. Pozwoli to w perspektywie na większą unifikację systemów nauczania oraz stopniowe wdrażanie przez samorządy oraz placówki oświatowe gmin MG-6 systemu EDU (edukacyjna wartość dodana). System pozwala statystycznie wymierzyć wkład szkoły w ten postęp, dzięki temu staje się nieocenionym narzędziem wspólnej analizy wyników nauczania i podnoszenia jakości oferty edukacyjnej. Jest to odpowiedź na dużą

barierę systemu edukacji polegającą na braku mechanizmów kontroli klienta nad jakością realizacji usług.

Rysunek 44 Przeszkody we współpracy w dziedzinie edukacji w ramach MG-6

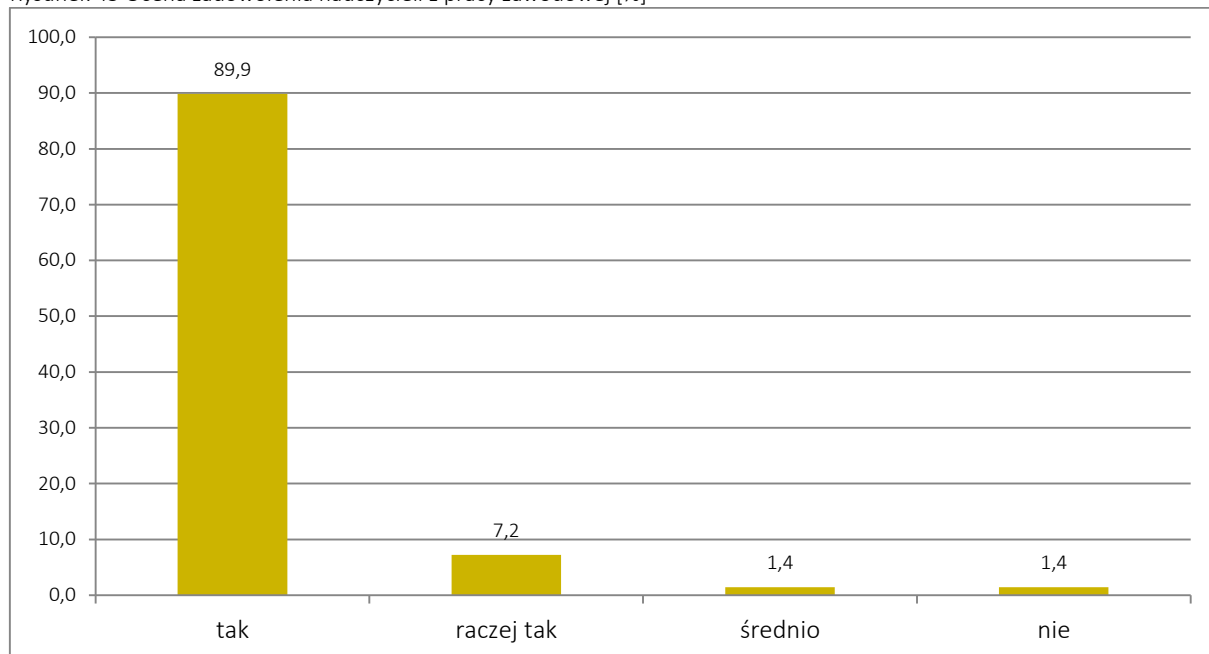
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Do głównych barier we współpracy w dziedzinie edukacji wszystkich gmin MG-6 wskazanych przez nauczycieli należy brak środków finansowych oraz problemy komunikacyjne wynikające ze znacznej odległości między miejscowościami MG-6. Bariery te pokrywają się z tymi wskazanymi przez ekspertów z dziedziny edukacji.

3.4.3. Zadowolenie z pracy

Zdecydowana większość nauczycieli pracujących w szkołach na obszarze MG-6 jest zadowolana z pracy w szkole. Poziom zadowolenia z pracy nie zależy od rodzaju placówki, płci, ani miejsca pracy.

Rysunek 45 Ocena zadowolenia nauczycieli z pracy zawodowej [%]

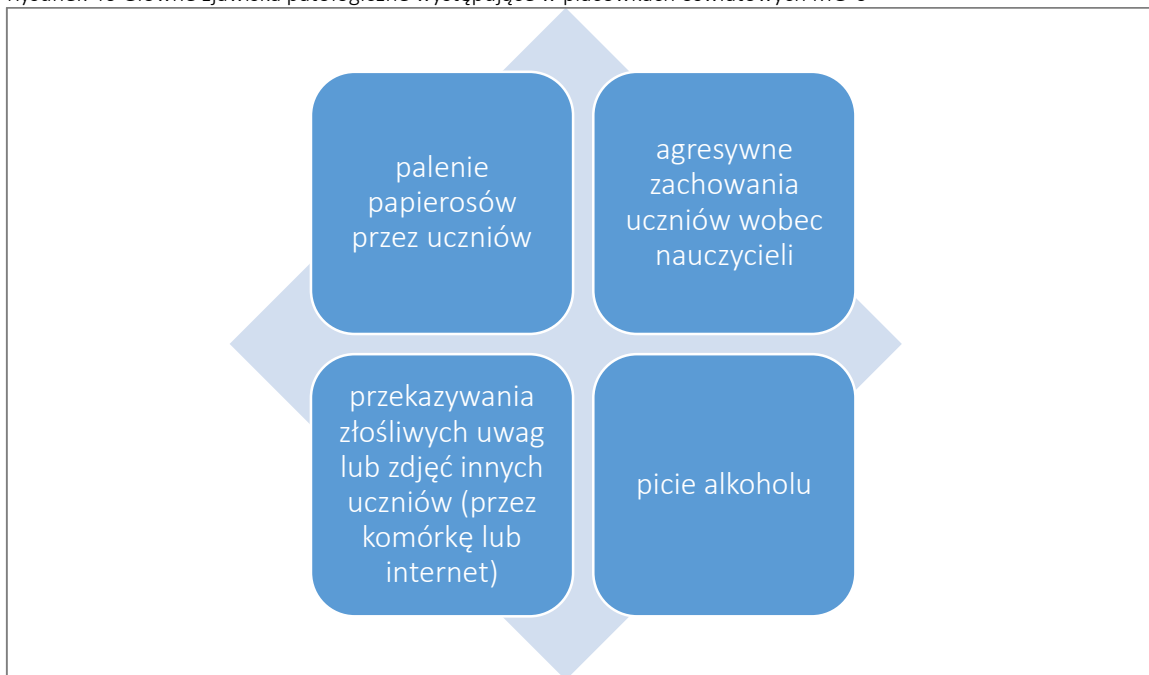
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.4.4. Problemy systemu

Palenie papierosów przez uczniów to największa patologia występująca w szkołach. Aż 36% nauczycieli uważa, że jest to zjawisko występujące bardzo często. Ponadto placówki oświatowe borykają się z problemem agresji (uczniów wobec siebie jak i nauczycieli) oraz piciem alkoholu.

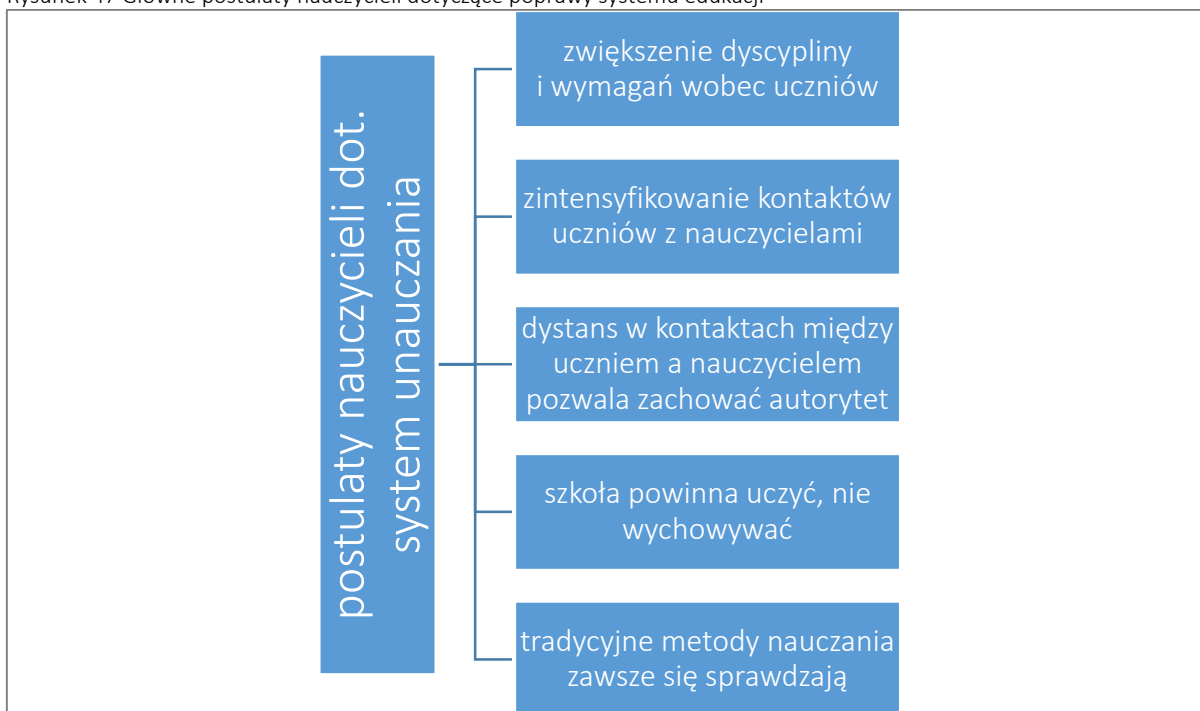
Zdecydowanie największy odsetek nauczycieli (88%) zgadza się z postulatem, że powinno się zwiększać dyscyplinę i wymagania wobec uczniów. Ponadto nauczyciele doceniają mocne strony pracy zespołowej uczniów i intensywne kontakty z nauczycielem. Na uwagę zasługuje fakt, że 4 na 10 nauczycieli zgadza się z poglądem, że szkoła powinna uczyć, nie wychowywać, co może być barierą w rozwoju usług społecznych w dziedzinie edukacji.

Rysunek 46 Główne zjawiska patologiczne występujące w placówkach oświatowych MG-6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 47 Główne postulaty nauczycieli dotyczące poprawy systemu edukacji

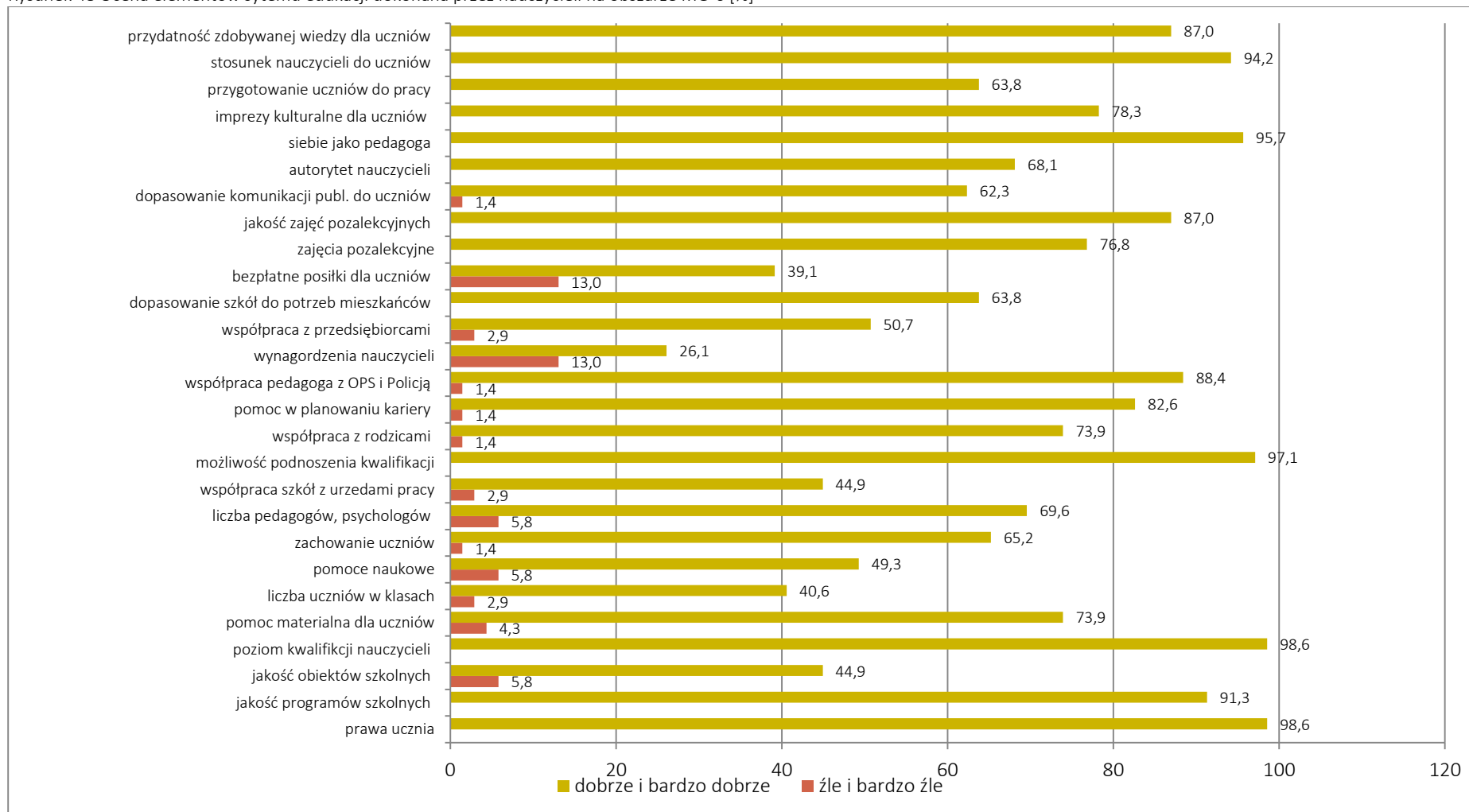
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

3.4.5. Szczegółowa ocena

Nauczyciele pracujący w publicznych placówkach edukacyjnych MG-6 bardzo pozytywnie oceniają jakość oferty edukacyjnej. Na szczególną uwagę, prócz wysokiej samooceny nauczycieli, zasługuje fakt pozytywnej oceny zajęć pozalekcyjnych oraz jakości oferty edukacyjnej (tylko 3% nauczycieli uważa ofertę zajęć pozalekcyjnych za nieatrakcyjną). Natomiast wśród uczniów odsetek ten jest znacznie wyższy i wynosi 23%. Dowodzi to w sposób jednoznaczny tezy artykułowanej przez ekspertów w dziedzinie edukacji z Gorzowa Wielkopolskiego, że zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez nauczyciele tych szkół, w których pracują nie cieszą się dużym powodzeniem wśród uczniów.

W świetle tych badań na szczególną uwagę zasługuje ulepszanie wyposażenia szkół oraz większe dopasowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy. Zaskakujący wydaje się fakt, że uczniowie lepiej niż nauczyciele oceniają dopasowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy (aż 19% uczniów ocenia dobrze ten element, przy 32% wśród nauczycieli).

Rysunek 48 Ocena elementów systemu edukacji dokonana przez nauczycieli na obszarze MG-6 [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

4. Sektor kultury

Kultura należy do tego obszaru zadań samorządu, który wyraźnie pokazuje powiązania między miastem Gorzów Wielkopolski, a gminami sąsiednimi w ramach Związku Gmin MG-6. Miasto dysponuje dobrze rozwiniętą bazą kulturalną, z której chętnie korzystają mieszkańcy gmin tzw. pierścienia Gorzowa. Elementem sprzyjającym poprawie jakości i dostępności usług publicznych w dziedzinie kultury jest to, że każda z instytucji kultury chce przyciągnąć jak najwięcej uczestników podejmowanych przedsięwzięć lub imprez. Kamieniem milowym w rozwoju kultury w Gorzowie Wielkopolskim i MG-6 było utworzenie przy wsparciu Unii Europejskiej Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska. Jest to nowoczesny bardzo funkcjonalny obiekt, który w sposób znaczący rozszerzył ofertę kulturalną zarówno miasta, jak i gmin należących do jego pierścienia.

Można przyjąć, że usługi publiczne z dziedziny kultury na obszarze Związku Gmin MG-6 trafiają do liczного grona odbiorców (uczestników imprez, kół zainteresowań oraz czytelników w bibliotekach). Ich szacunkową łączną liczbę można określić na 157,1 tys. Do tej liczby należałoby dołożyć uczestników przedsięwzięć kulturalnych organizowanych przez urzędy gminy w Deszcznie, Bogdańcu (których nie ujmuje statystyka GUS). Biorąc pod uwagę fakt, że liczba mieszkańców obszaru MG-6 w 2011 roku wyniosła 162,7 tys., to udział mieszkańców w kulturze należy uznać za znaczny i wymagający stałego podnoszenia oferty i jakości.

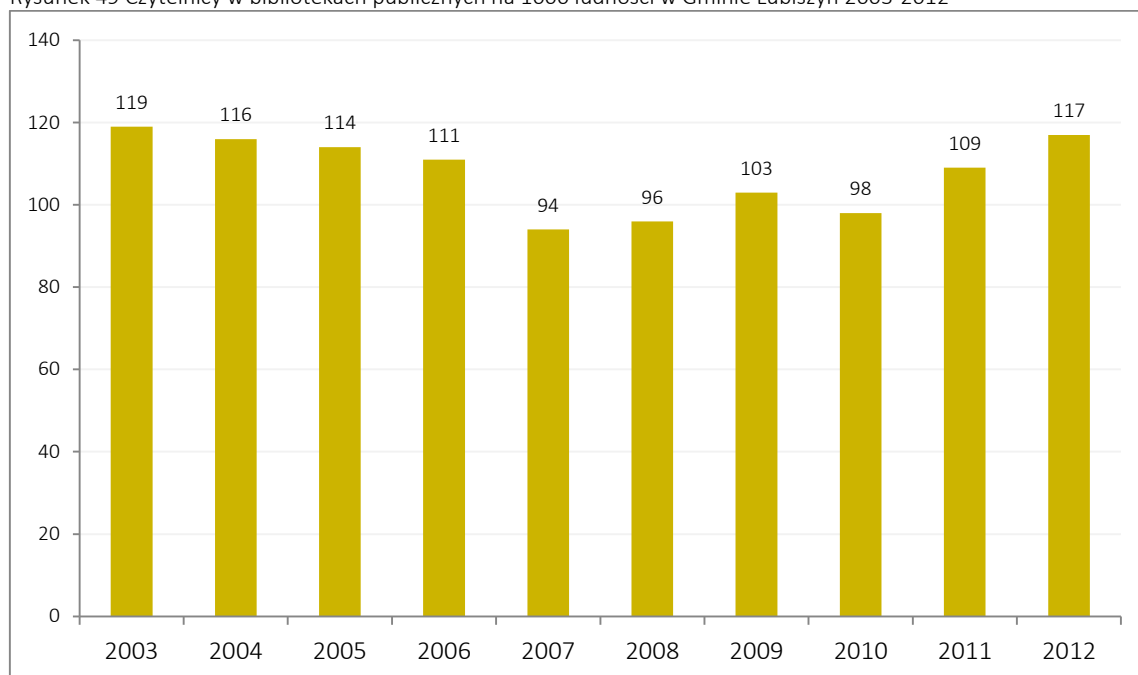
Usługi publiczne świadczone przez samorządy Związku Gmin MG-6, ich zakres i jakość, zasługują na szczególną uwagę ze względu na zidentyfikowane przez ekspertów problemy społeczne. W gminach MG-6 występuje znaczny odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej. Ekspersi często podkreślali brak zaangażowania (aktywności) mieszkańców w sprawy lokalne oraz konieczność zintensyfikowania działań kulturalnych jako najlepszego antidotum na bierność i brak zaradności części mieszkańców. Ze względu na występujące często zjawisko „diedziczenia niezaradności” szczególną grupą odbiorców usług publicznych w dziedzinie kultury są dzieci i młodzieży.

4.1. Podstawowe dane o obszarze realizacji badania

Kluczową samorządową instytucją kultury w Gminie Lubiszyn jest Gminna Biblioteka Publiczna posiadająca 3 filie: w Wysokiej, Stawie oraz Baczynie. Na terenie Gminy Lubiszyn, w każdym z 15 sołectw znajduje się dostępna dla mieszkańców sala (świetlica) wiejska. Odbývają się w niej liczne zajęcia dla dzieci i młodzieży. Do najważniejszych przedsięwzięć kulturalnych zalicza się turnieje sołectw oraz dożynki. Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiszynie jest jednostką organizacyjną Gminy Lubiszyn. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Lubiszyn wydziałem odpowiedzialnym za kulturę jest Wydział Oświaty, Kultury i Sportu. Gmina Lubiszyn w działaniach na rzecz polepszenia oferty usług publicznych w dziedzinie kultury zamierza przede wszystkim wzmacniać jakość i dostępność oferty kulturalnej. Warunkiem powodzenia jest przeznaczenie większych środków na kulturę i większe zainteresowanie mieszkańców kulturą. Jest to o tyle istotne, że Gmina Lubiszyn nie prowadzi gminnego ośrodka kultury.

W Gminie Lubiszyn na 1 placówkę biblioteczną przypada 1 726 osób, księgozbior w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczy 6 468 woluminów. Liczba czytelników bibliotek publicznych na 1 000 mieszkańców w roku 2012 wyniosła 117 osób, natomiast średnia liczba woluminów wypożyczonych przypadająca na 1 czytelnika wynosiła 13,8 wolumina (według danych GUS za rok 2012). Poniższy wykres ilustruje dynamikę zmian w liczbie czytelników bibliotek publicznych na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubiszyn. Na wykresie zilustrowano średnią liczbę czytelników, która utrzymuje się na ustabilizowanym poziomie, a różnica pomiędzy rokiem 2003 a 2012 wynosi tylko 2 osoby. Od 2007 roku obserwuje się systematyczny wzrost liczby korzystających z usług bibliotek.

Rysunek 49 Czytelniczy w bibliotekach publicznych na 1000 ludności w Gminie Lubiszyn 2003-2012

źródło: GUS

4.2. Badanie mieszkańców

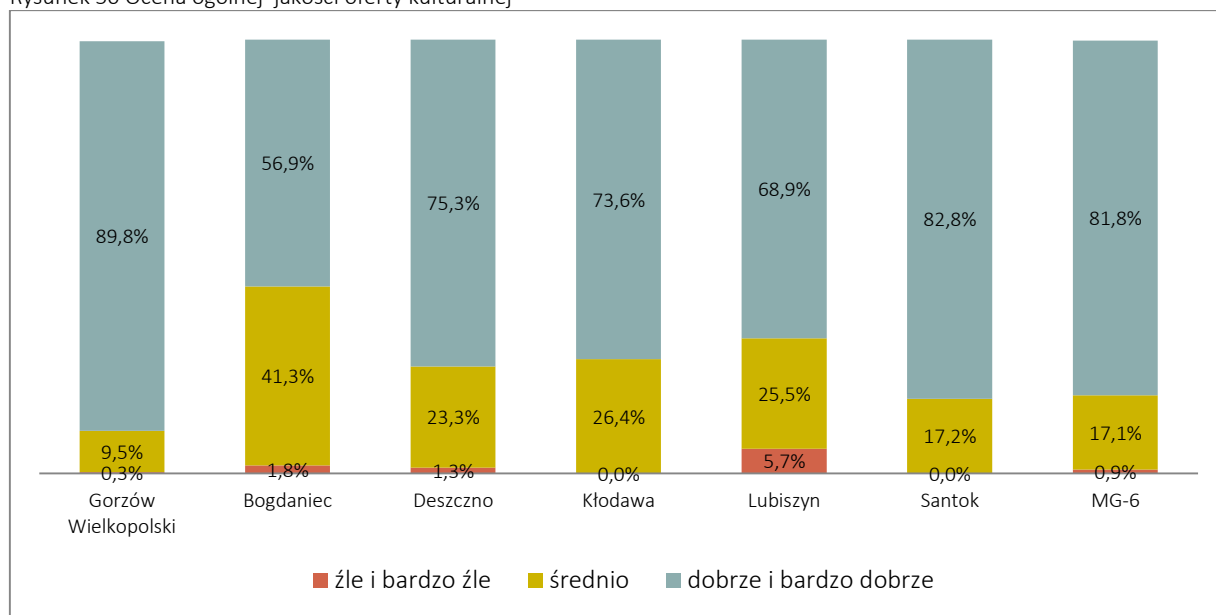
Ocena usług publicznych w zakresie kultury jest jednym z kluczowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą, a przede wszystkim na jakość życia mieszkańców. W ramach przeprowadzonego badania zaplanowano uzyskanie wiedzy na temat ogólnej oceny oferty kulturalnej, jak również szczegółowych informacji związanych z postawami mieszkańców MG-6 w stosunku do kultury, preferowanych aktywności, uczestnictwa w różnego rodzaju wydarzeniach, jak również na temat barier. Poniżej zaprezentowano wyniki dla gminy Lubiszyn, które zostały zaprezentowane w odniesieniu do pozostałych gmin oraz całego obszaru objętego badaniem. Pozwoli to przede wszystkim na łatwiejsze określenie mocnych i słabych stron usług związanych z kulturą.

4.2.1. Ocena jakości usług publicznych w kulturze

Ogólna ocena oferty jakościowej kultury pozwala na generalne spojrzenie na kulturę. Dane te uzupełniają informacje o poszczególnych aspektach oferty kulturalnej, czynnikach z nią bezpośrednio powiązanych. Jakość oferty kulturalnej w gminie oceniana jest wysoko – zdecydowanie przeważają odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze (68,9%), zaledwie 25,5%

mieszkańców określiła ją jako średnią. Jednakże gminę wyróżnia najwyższy z pośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego odsetek odpowiedzi negatywnych (źle i bardzo źle) – wynoszący blisko 6%. Tak wysokie oceny pozytywne wynikają z jednej strony z oferty dostępnej na terenie gminy, z drugiej z położenia w niedalekiej odległości do Gorzowa Wlkp. Ogólnie uznać jednak należy, iż znaczna część osób, które korzystają z oferty jest z niej zadowolona. Pula osób niezadowolonych jest stosunkowo niewielka.

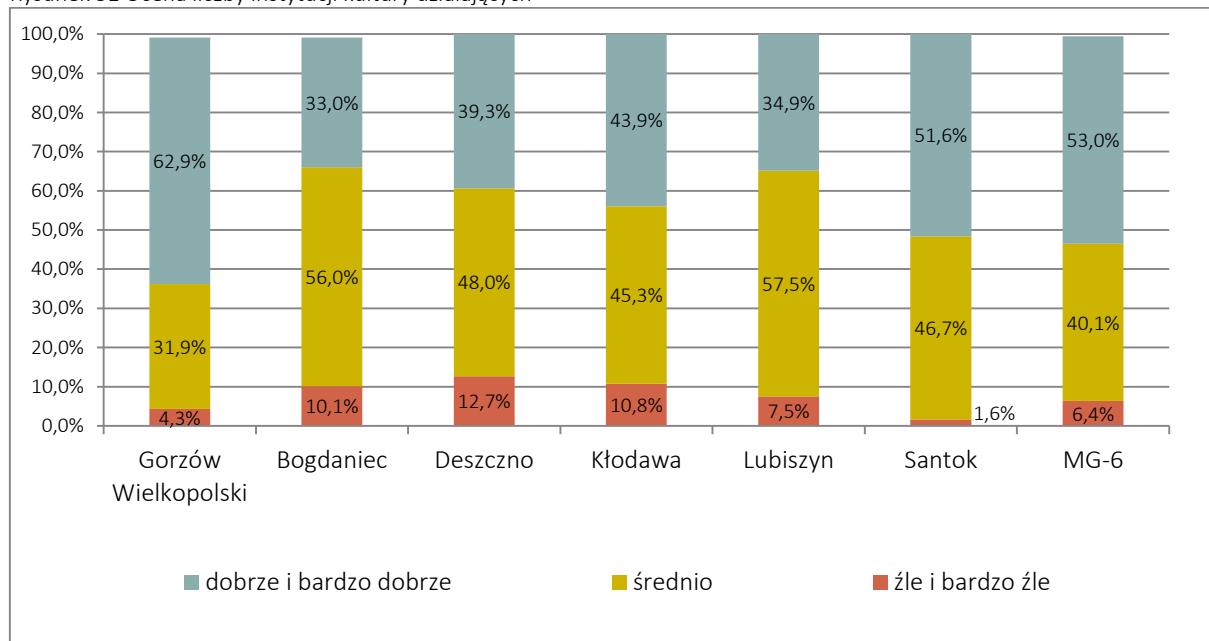
Rysunek 50 Ocena ogólnej jakości oferty kulturalnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ocena liczby instytucji kultury działających na danym obszarze wyznacza przede wszystkim postrzeganą przez mieszkańców łatwość dotarcia do nich. W gminie Lubiszyn 57,5% mieszkańców oceniło ją jako średnią, a 34,9% jako dobrą lub bardzo dobrą, odpowiedzi negatywne – źle i bardzo źle - nie przekroczyły poziomu 10%. W odniesieniu do danych uśrednionych na poziomie MG-6 widoczny jest znacznie niższy odsetek ocen pozytywnych i wyższy odpowiedzi przeciętnej. Oceny liczby instytucji wskazują, że 65% mieszkańców wskazuje na deficyty w tym zakresie. Sytuacja taka jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich, jednak w przypadku gmin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dużych miast, może jednak niepokoić.

Rysunek 51 Ocena liczby instytucji kultury działających

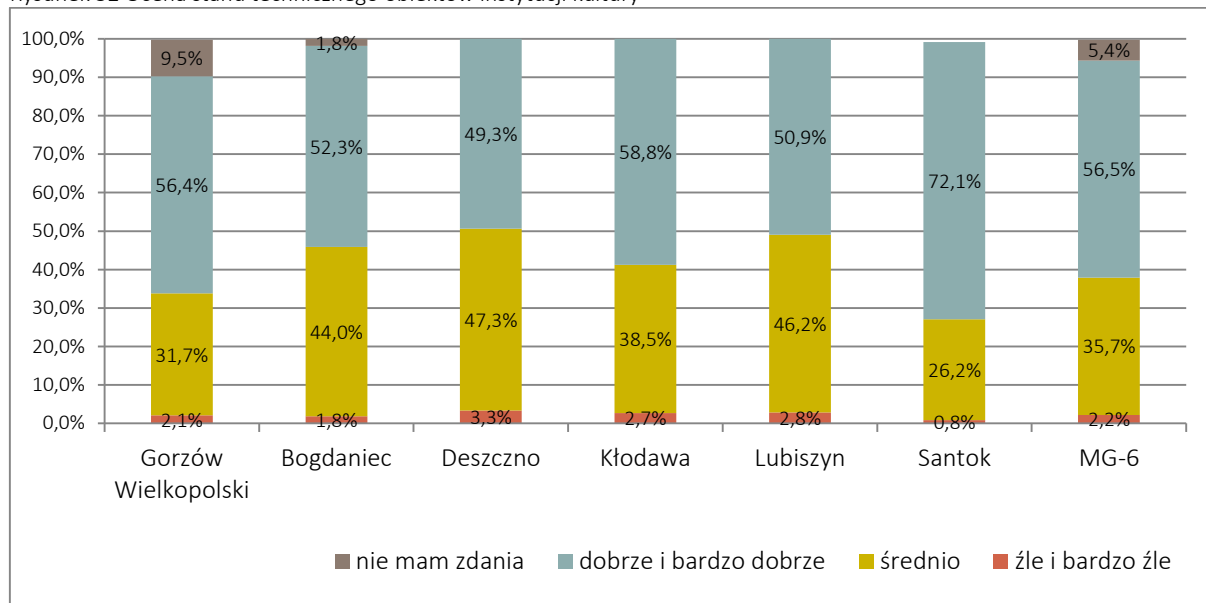

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

4.2.1.1. Ocena stanu technicznego infrastruktury kultury i rekreacji

Ocena stanu technicznego wyraża przede wszystkim komfort korzystania z oferty instytucji kultury, zwrócenie uwagi na ten aspekt umożliwia również identyfikację braków w tym zakresie oraz koniecznych inwestycji. W gminie Lubiszyn 50,9% mieszkańców oceniło stan techniczny obiektów instytucji kultury jako bardzo dobry lub dobry, 46,2% średni, odpowiedzi negatywne stanowiły 2,8%. W odniesieniu do danych dla całego obszaru MG-6 należy wskazać niższy odsetek odpowiedzi pozytywnych oraz wyraźnie wyższy przeciętnych. Odsetek odpowiedzi pozytywnych i przeciętnych jest w gminie Lubiszyn bardzo zbilansowany, niewielka liczba odpowiedzi negatywnych potwierdza wysoką ocenę stanu infrastruktury kultury.

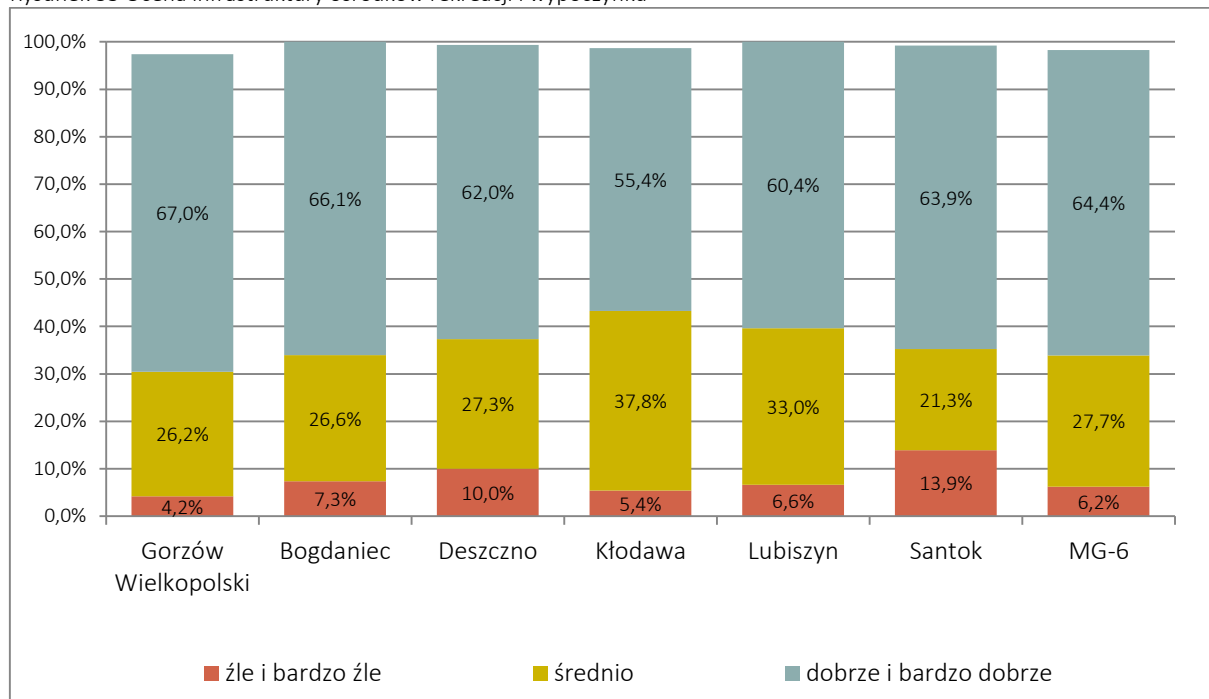
Rysunek 52 Ocena stanu technicznego obiektów instytucji kultury

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rekreacja i wypoczynek jest ważnym elementem oferty czasu wolnego, dla wielu mieszkańców kluczowym z punktu widzenia zaspakajania ich potrzeb. Sytuacja w tym zakresie w ostatnich latach systematycznie się poprawia dzięki wielu programom unijnym i krajowym finansującym tego typu infrastrukturę. Działania te są widoczne również w samorządach gmin tworzących MG-6. 60,4% respondentów mieszkających w gminie Lubiszyn wskazało, iż stan infrastruktury ośrodków rekreacji i wypoczynku ocenia bardzo dobrze i dobrze, 33% średnio, a 6,6% wskazało odpowiedzi negatywne. Niewielki odsetek odpowiedzi negatywnych wskazuje, podobnie jak w przypadku stanu technicznego instytucji kultury na stosunkowo wysoki poziom zadowolenia.

Rysunek 53 Ocena infrastruktury ośrodków rekreacji i wypoczynku

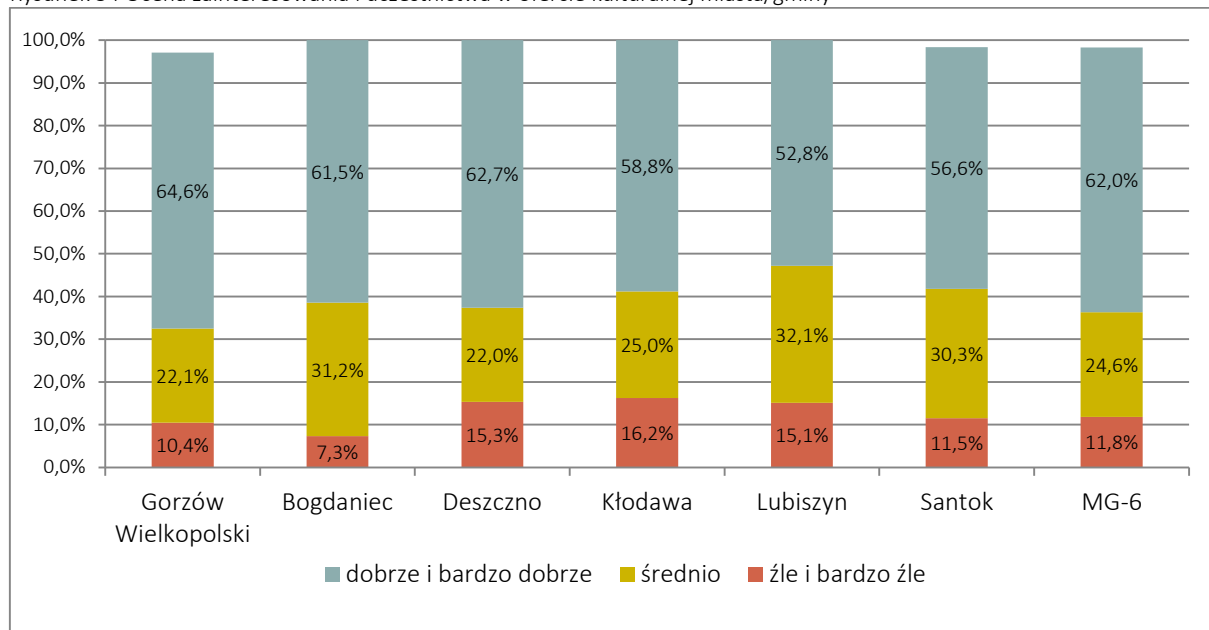

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

4.2.1.2. Ocena oferty kulturalnej i jej finansowania

Ocena udziału mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych wskazuje przede wszystkim na to, w jaki sposób wykorzystana jest funkcjonująca oferta, jak również na ilu odpowiada ona mieszkańcom. Oczywiście mówi również o zwyczajach w zakresie uczestnictwa w życiu kulturalnym. W gminie Lubiszyn aż 52,8% respondentów oceniło udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych jako dobry lub bardzo dobry, 30,3% jako średni, oceny negatywne stanowiły 15,1%. W odniesieniu do obszaru MG-6 zauważyć należy przede wszystkim niższy odsetek odpowiedzi pozytywnych i wyższy średnich oraz negatywnych.

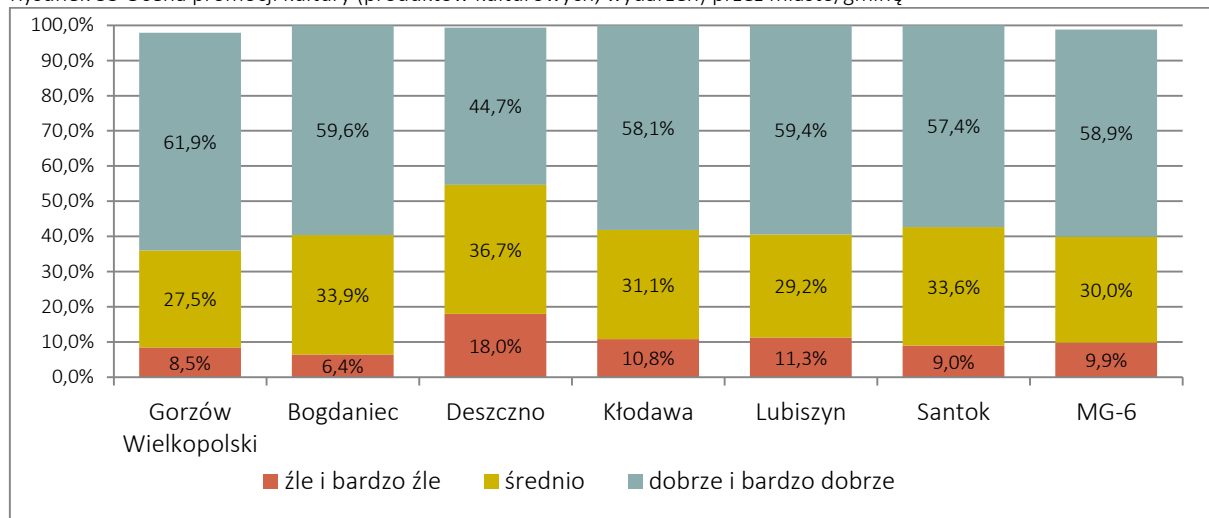
Rysunek 54 Ocena zainteresowania i uczestnictwa w ofercie kulturalnej miasta/gminy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ocena promocji jest ważnym elementem budowania oferty kulturalnej. Informowanie, docieranie do mieszkańców poprzez zróżnicowane kanały jest niejednokrotnie równie ważne jak organizacja samego wydarzenia. Jest to coraz bardziej istotne również dla jednostek, których oferta jest powtarzalna i kierowana przynajmniej w części do ludzi młodych. Wiele jednostek samorządowych skupia się właśnie na niej, w celu realizacji określonych zadań statutowych. 59,4% respondentów z gminy Lubiszyn ocenia promocję bardzo dobrze lub dobrze, 29,2% wystawiło jej ocenę średnią, a 11,3% dostrzega w tym zakresie braki. Oceny te są najbardziej zróżnicowane wśród gmin wiejskich – z jednej strony odsetek odpowiedzi pozytywnych jest bardzo wysoki, z drugiej odpowiedzi negatywne wskazał więcej niż co dziesiąty badany. Może to wskazywać na sytuację, w której są grupy odczuwające wyraźny brak w tym zakresie, co powinno skłaniać do różnicowania sposobów informowania o organizowanych wydarzeniach kulturalnych.

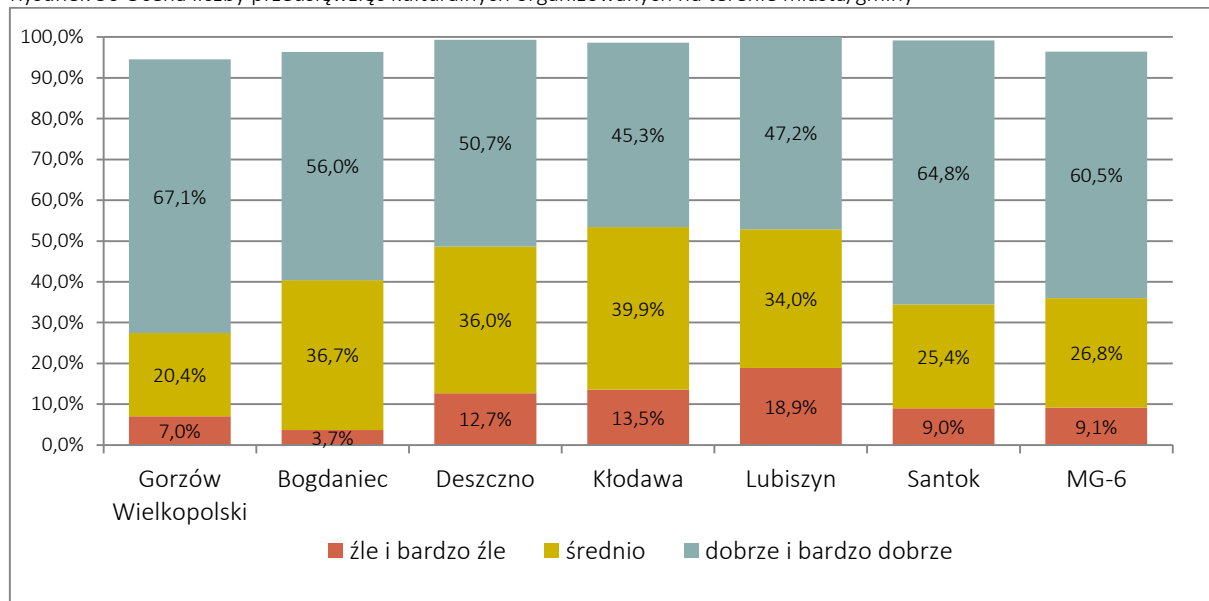
Rysunek 55 Ocena promocji kultury (produktów kulturowych, wydarzeń) przez miasto/gminę

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

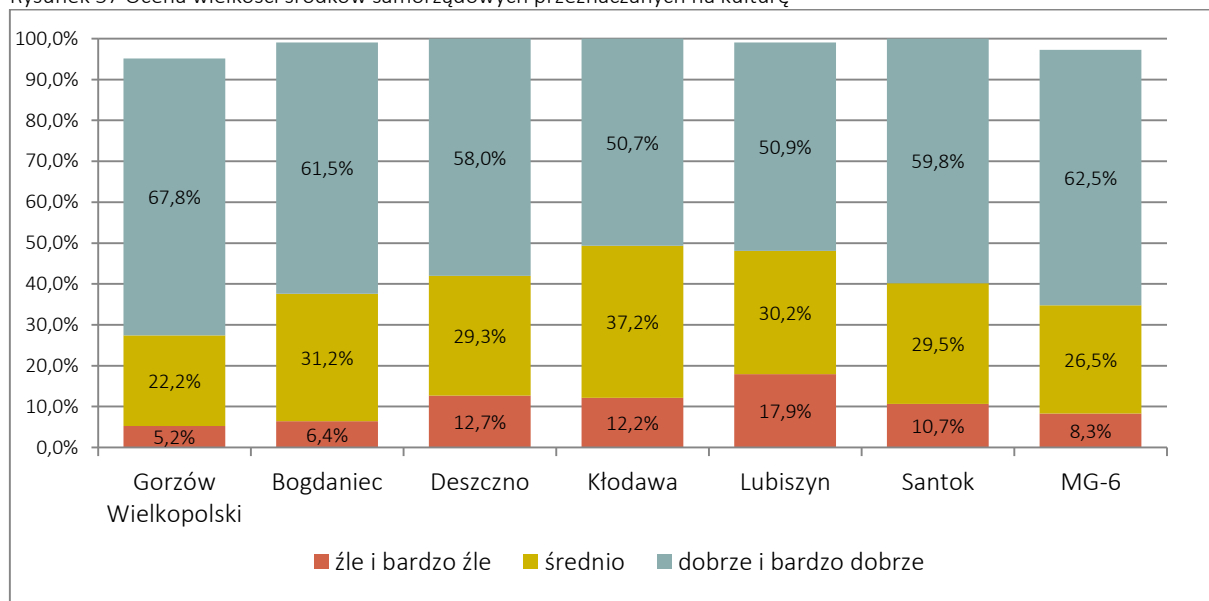
Skuteczność działań instytucji kultury może być rozpatrywana między innymi z punktu widzenia liczby organizowanych wydarzeń. Często dla mieszkańców jest to ważny wyznacznik starań lokalnych animatorów. Liczbę wydarzeń warto również rozpatrywać z punktu widzenia oceny wielkości wydatków, jaki lokalny samorząd przeznaczają na kulturę. W układzie idealnym zmienne te powinny kształtować się na wysokim i zbliżonym poziomie. W gminie Lubiszyn liczbę organizowanych wydarzeń pozytywnie oceniło aż 47,2% respondentów, 34% średnio, a 18,9% negatywnie. Odpowiedzi w zakresie przeznaczanych środków są nieznacznie bardziej korzystne odpowiednio: 50,9%, 30,2% i 17,9%. W zakresie obydwu czynników odnotowano najwyższy odsetek odpowiedzi negatywnych. Prawie co piąty mieszkaniec jest niezadowolony z liczby organizowanych wydarzeń kulturalnych i tym samym środków, jakie są na nie przeznaczane.

Rysunek 56 Ocena liczby przedsięwzięć kulturalnych organizowanych na terenie miasta/gminy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 57 Ocena wielkości środków samorządowych przeznaczanych na kulturę

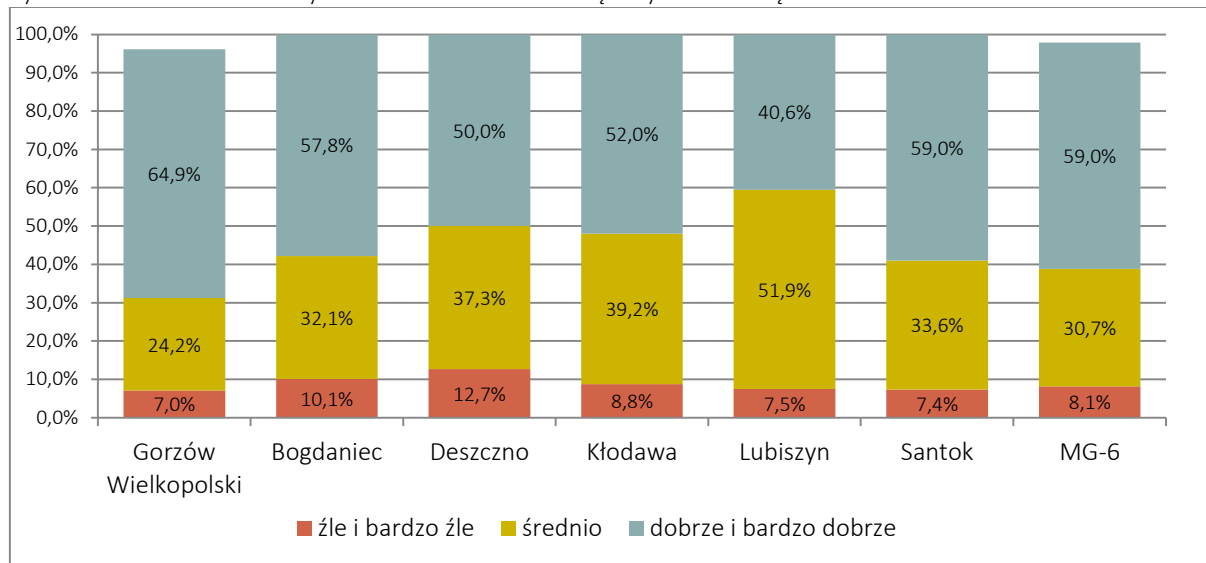

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Z powyżej zaprezentowanymi danymi bezpośrednio powiązana jest ocena celowości wydatkowanych środków na kulturę. Pośrednio określa ona dostosowanie oferty do oczekiwań, ale również świadczy o generalnej ocenie racjonalności wydatków na kulturę. Odpowiedzi pozytywne w tym zakresie stanowiły w gminie Lubiszyn 40,6%, średnio 51,9%, negatywne 7,5%. Odnoszące te dane do zaprezentowanych powyżej zwraca uwagę przede

wszystkim znaczna rozbieżność w odniesieniu do wielkości środków. Mieszkańcy wskazali, iż o ile ten ostatni czynnik jest na poziomie akceptowalnym, o tyle celowość wydatków jest znacznie gorsza. Wynik odnotowany w Lubiszynie w porównaniu do pozostałych gmin jest najniższy w zakresie ocen pozytywnych.

Rysunek 58 Ocena celowości wydatkowania środków samorządowych na kulturę

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

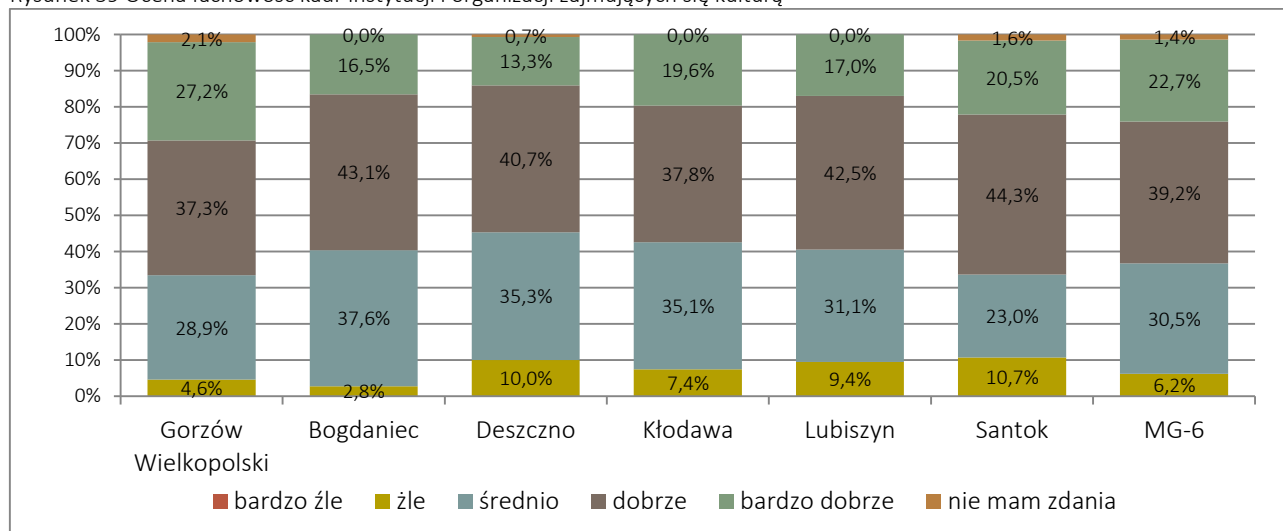
4.2.1.3. Ocena kadr instytucji kultury

Kluczowym elementem wpływającym na jakość usług w obrębie kultury są kwalifikacje kadry, w tym obszarze, który jest skażony dużym poziomem niewymierności, właśnie czynnik ludzki odgrywa bardzo znacząca rolę. Kwalifikacje kadry instytucji kultury rozpatrywane były na dwóch poziomach, z jednej strony ogólnej oceny, z drugiej znajomości potrzeb lokalnej społeczności.

Ocena kompetencji kadry kształtowała się w gminie Lubiszyn w zakresie odpowiedzi bardzo dobrych i dobrych na poziomie 59,5%, średnich 3,1% a negatywnych 9,4%. Znajomość potrzeb kulturalnych oceniana była na poziomie odpowiednio 64,2%, 27,4% i 7,5%. Drugi z badanych czynników oceniany był nieznacznie lepiej, zwraca uwagę niewielki, ale mimo to najwyższy w MG-6 odsetek odpowiedzi negatywnych w zakresie oceny znajomości potrzeb mieszkańców

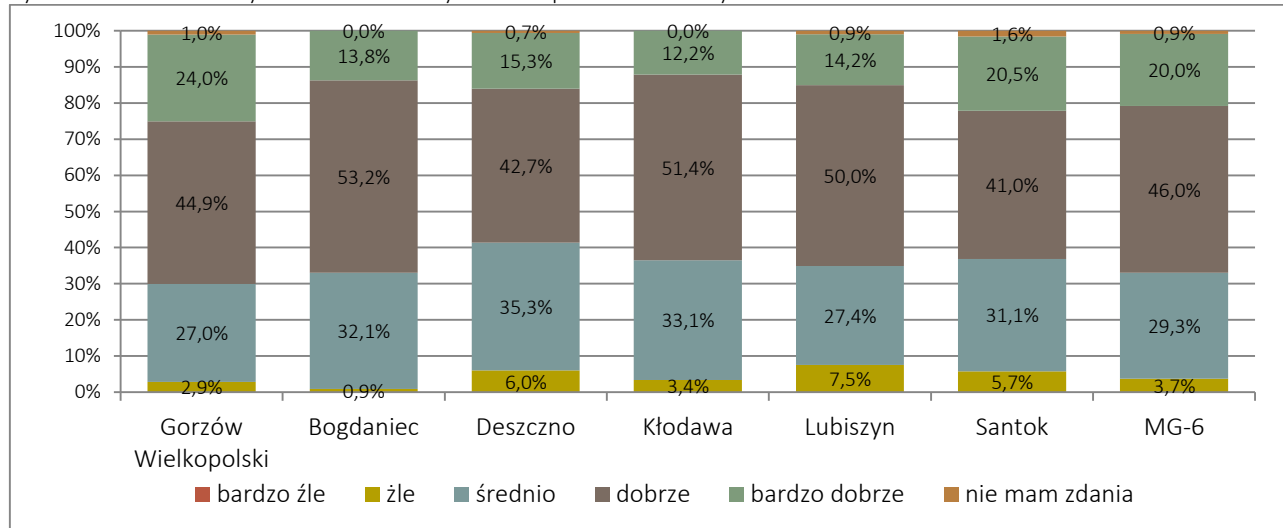
przez pracowników instytucji kultury, przy jednocześnie bardzo wysokim odsetku odpowiedzi bardzo dobrych i dobrych.

Rysunek 59 Ocena fachowość kadr instytucji i organizacji zajmujących się kulturą

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 60 Ocena wiedzy animatorów kultury na temat potrzeb kulturalnych mieszkańców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

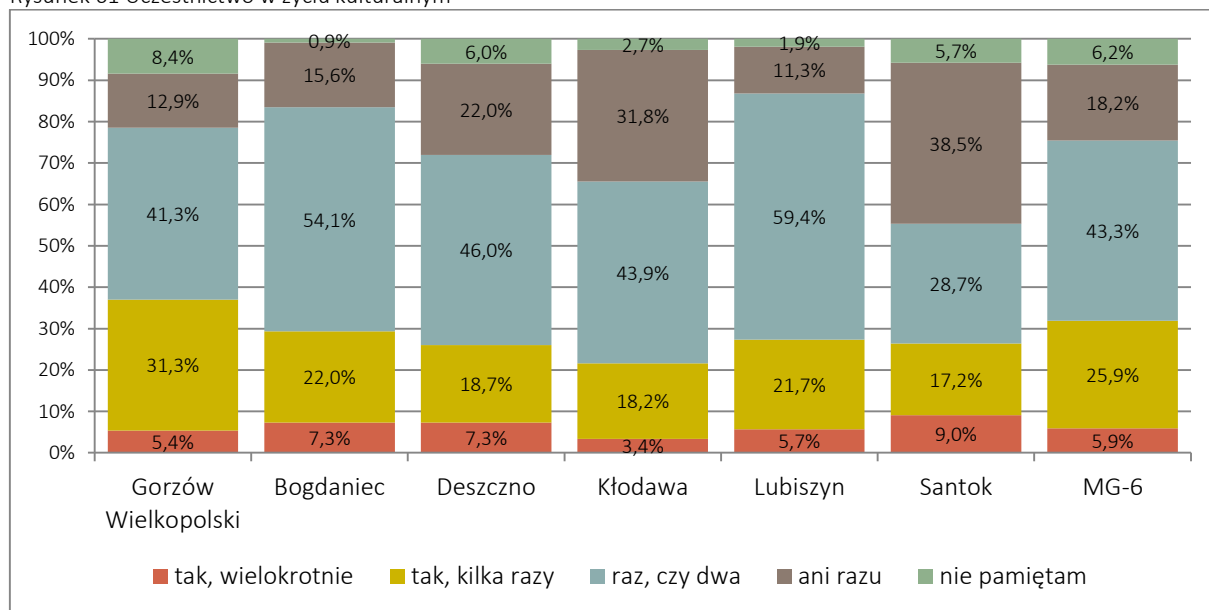
4.2.1.4. Uczestnictwo w życiu kulturalnym

Dobrym podsumowaniem powyższych ocen, wydaje się skonfrontowanie ich z faktycznym uczestnictwem w życiu kulturalnym, mierzonym liczbą imprez, w których respondenci brali

udział w ciągu ostatniego roku. W znacznym stopniu ta zmienna może weryfikować, na ile oceny są swoistego rodzaju wyobrażeniem o tym, jak funkcjonuje oferta kulturalna, a na ile związane to jest bezpośrednio z korzystaniem z niej.

W gminie Lubiszyn najwięcej osób zadeklarowało uczestnictw w jednym lub dwóch wydarzeniach w ciągu roku (59,5%), 21,7% wybrało odpowiedź tak, kilka razy, 11,3% ani razu nie uczestniczyło w tego typu imprezach, jednocześnie 5,7% zadeklarowało aktywne i częste korzystanie z omawianej oferty. Łącznie zaledwie odrobinę ponad 27% respondentów aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym, dla zdecydowanej większości to przypadki sporadyczne (najwyższy odsetek w MG-6). Warto tu zwrócić uwagę, że grupa wykluczonych z kultury, którzy nie uczestniczyli w żadnym wydarzeniu była najniższa pośród wszystkich badanych samorządów. Pomimo stosunkowo pozytywnych ocen oferty kulturalnej, jak również infrastruktury poziom uczestnictwa na pewno nie jest w gminie na zadawalającym poziomie.

Rysunek 61 Uczestnictwo w życiu kulturalnym

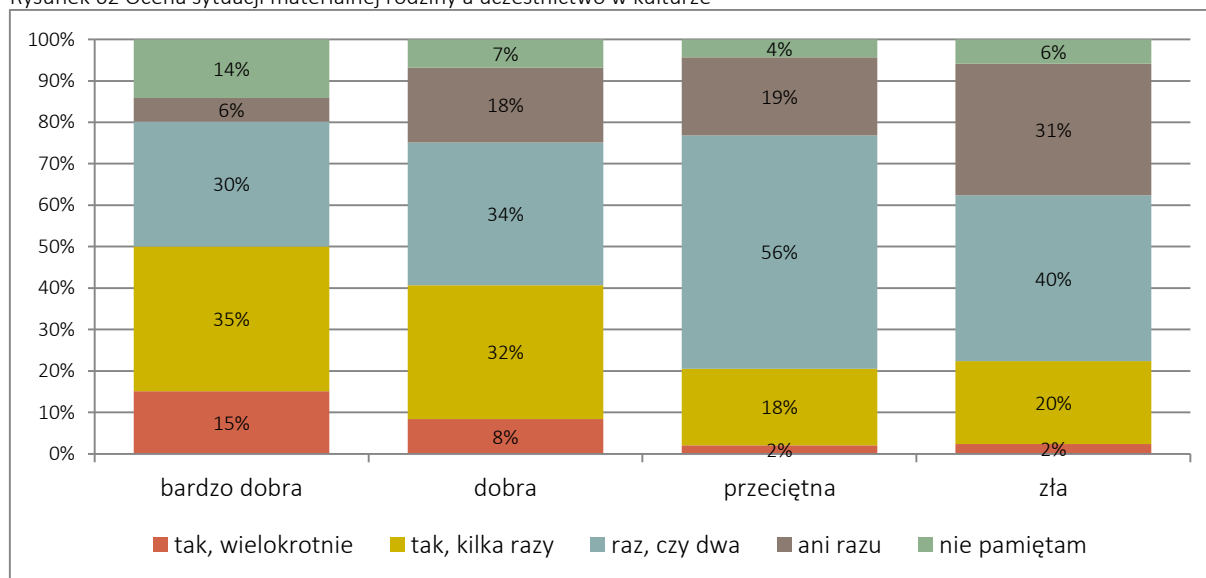

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Powyżej zaprezentowane wyniki dla całego obszaru MG-6 skorelowano z danymi demograficznymi oraz zmiennymi związanymi z sytuacją społeczno-gospodarczą poszczególnych respondentów. Istotnie powiązane one były tylko z jedną zmienną, którą była

sytuacja materialna rodziny badanego. Poniższy wykres wprost to obrazuje, im gorsza sytuacja materialna, tym radsze uczestnictwo w imprezach. Można przypuszczać, że nawet organizacja wydarzeń bezpłatnych nie będzie się wiązać ze znaczącą poprawą tej sytuacji. Ważne jak się wydaje jest zwrócenie uwagi na budowę faktycznie bezpłatnej oferty dla dzieci i młodzież (bez kosztów dojazdu itp.), bez budowania nawyku uczestnictwa w kulturze wśród ludzi młodych, systematycznie poszerzać się będzie na terenie MG-6 grupa wykluczonych z niej. Wysokie oceny infrastruktury kultury, oferty kulturalnej w znacznym stopniu nie pokrywają się z możliwością korzystania z nich przez mieszkańców, którzy nie dysponują wolnymi środkami finansowymi.

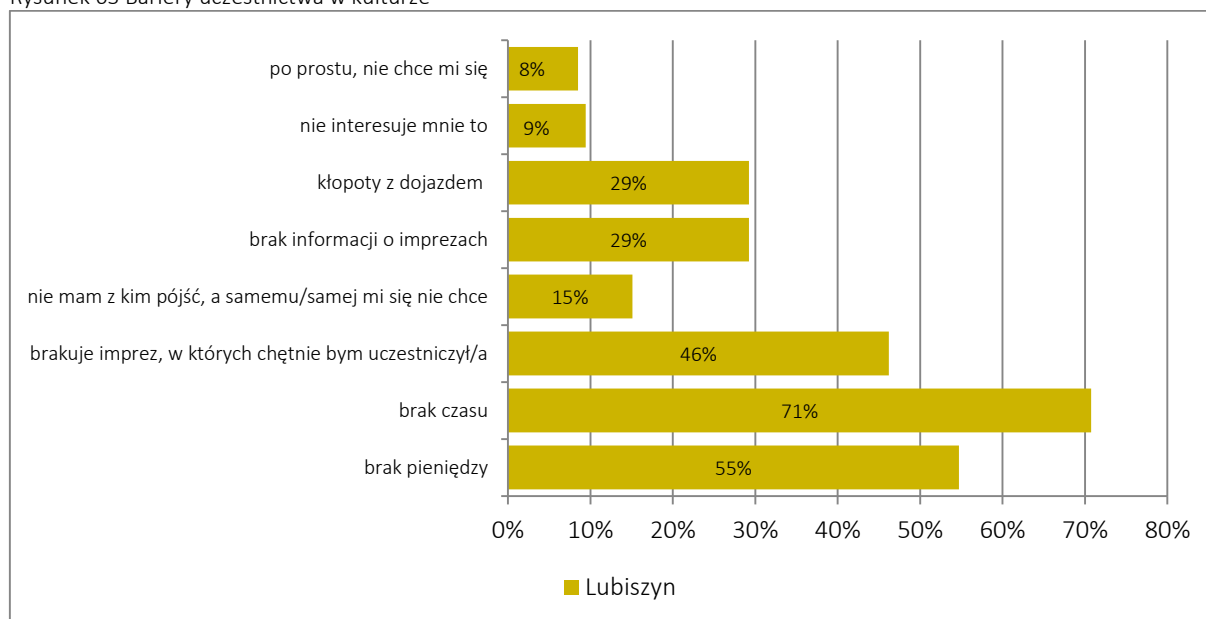
Rysunek 62 Ocena sytuacji materialnej rodziny a uczestnictwo w kulturze

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Poniższy wykres uzupełnia dane pokazane powyżej, zaprezentowano na nim główne bariery związane z uczestnictwem w kulturze w ocenie respondentów. W gminie Lubiszyn, podobnie jak i w pozostałych jednostkach samorządu najczęściej wskazywano brak czasu (71%), brak pieniędzy (55%) oraz brak imprez, w których respondent chciałby uczestniczyć (46%). Istotną przeszkodą były również kłopoty z dojazdem oraz brak informacji o imprezach (każdy po blisko 30%).

Rysunek 63 Bariery uczestnictwa w kulturze

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Znajomość wśród mieszkańców Lubiszyna oferty kulturalnej (w tym oferty Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska) przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 13 Imprezy, wydarzenia kulturalne – ważne dla mieszkańców regionu

Lp.	Wydarzenie	Udział odpowiedzi
1	Dożynki	16,98%
2	Dni Gorzowa, dni miasta, urodziny miasta, Dni Województwa Lubuskiego	10,38%
3	Imprezy masowe, imprezy kulturalne, festyny, festyny uliczne, festiwale, jarmark, jarmark gminny, folklor, folklor gminny, spotkanie orkiestr dętych, muzyka w parku róż, parę razy w roku świętowanie	9,43%
4	Lubuskie święto chleba, święto chleba, festiwal chleba, festiwal chleba i ziemniaka, święto pieczonego ziemniaka	8,49%
5	Kresowiana	7,55%
6	Alte kameraden	4,72%
7	Złot Kierowców Aut Ciężarowych, Motoracing show	2,83%
8	Święto pieczonego kurczaka	1,89%
9	Koncerty, koncerty popularnych zespołów, koncerty zespołów polskich, koncerty plenerowe, koncerty sław, kabareton, kabarety,	1,89%
10	Międzynarodowe Forum Różnorodności Kultur, Gorzów mozaiką wielu kultur, XX Międzynarodowy Festiwal Tańca, międzynarodowy festiwal tańca	0,94%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Tabela 14 Oferta Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska

Poz.	Wydarzenie	Udział odpowiedzi
1	Duże koncerty, koncerty rockowe, koncerty dużych zespołów, muzyka rozrywkowa, koncerty sław, koncerty gwiazd, koncerty jazzu	23,58%
2	Sport, wyścigi, wyścigi samochodowe, imprezy sportowe, place zabaw, sport dla dzieci, lodowisko, loty balonem, pokazy lotnicze, sporty walki, pokazy ognia, żużel,	9,43%
3	Kabarety, komedie,	6,60%
4	Imprezy plenerowe, imprezy masowe, występy folklorystyczne, dożynki, festyny, rodzinne spotkanie,	4,72%
5	Teatr, spotkania teatralne, wystawianie znanych sztuk, scena letnia, teatr uliczny, teatr cieni, teatr w plenerze, spektakle w amfiteatrze,	4,72%
6	Spektakle dla dzieci, Imprezy dla dzieci, przedstawienia dla najmłodszych, pokazy dla najmłodszych, zabawy dla dzieci, wycieczki rowerowe, pokazy dla seniorów	3,77%

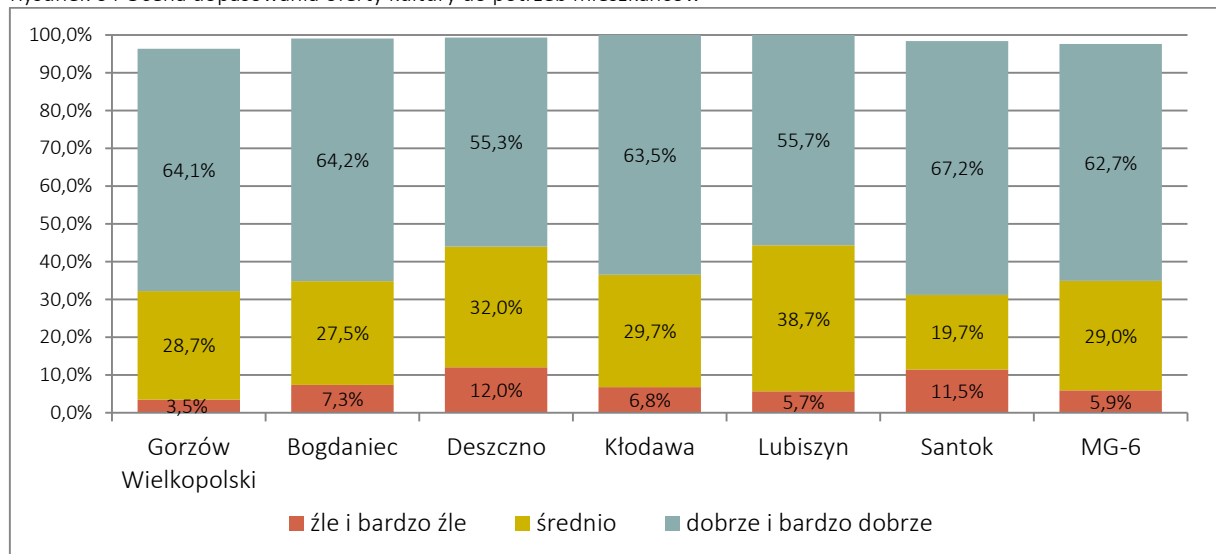
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

4.2.2. Potrzeby i preferencje

Potrzeby i preferencje mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej zostały zaprezentowane z punktu widzenia oceny dopasowania tej oferty do potrzeb mieszkańców, ich własnego postrzegania się jako uczestnika kultury oraz z punktu widzenia preferowanych form aktywności w tym obszarze.

55,7% mieszkańców gminy Lubiszyn wskazała, iż oferta ta jest dostosowana, zaledwie 5,7% było zdanie przeciwnego (odpowiedzi bardzo źle i źle), 38,7% oceniło je średnio. Wskaźnik ocen pozytywnych był niższy niż odnotowany w MG-6, przy jednocześnie bardzo zbliżonym poziomie ocen negatywnych. Ocena dopasowania oferty jest jedną z najniższych na badanym obszarze.

Rysunek 64 Ocena dopasowania oferty kultury do potrzeb mieszkańców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W zakresie preferowanych form uczestnictwa w poszczególnych gminach odnotowano bardzo zbliżone oceny, jeśli chodzi o kolejność preferowanych form. W gminie Lubiszyn najczęściej wskazywano klubowe koncerty zespołów (91,5%), wyjścia do kina (85,8%) i wydarzenia sportowe (84,0%). Najrzadziej natomiast respondenci wskazywali: koncerty w filharmonii (32,4%), festiwale teatralne (45,3%) oraz opery, operetki (20,8%).

Tabela 15 Preferowane formy uczestnictwa w kulturze

	Gorzów Wielkopolski	Bogdaniec	Deszczno	Kłodawa	Lubiszyn	Santok	MG-6
wystawy, galerie sztuki	40,9%	66,1%	34,0%	39,2%	50,9%	42,6%	42,8%
klubowe koncerty zespołów	65,4%	86,2%	75,3%	82,4%	91,5%	54,1%	70,9%
koncerty światowych gwiazd	50,3%	79,8%	66,7%	70,9%	88,7%	48,4%	59,2%
koncerty w filharmonii	24,8%	35,8%	24,7%	32,4%	22,6%	20,5%	25,9%
festyny, jarmarki	37,5%	65,1%	45,3%	66,2%	59,4%	49,2%	46,2%
festiwale filmowe	38,4%	67,9%	45,3%	62,2%	53,8%	34,4%	44,8%
wyjście do teatru	39,9%	60,6%	36,0%	45,3%	50,0%	25,4%	41,2%

pokazy sztucznych ogni	50,5%	70,6%	48,0%	66,9%	58,5%	38,5%	53,1%
widowiska folklorystyczne	39,3%	64,2%	44,7%	64,9%	65,1%	32,8%	45,9%
widowiska kabaretowe	52,7%	70,6%	53,3%	66,2%	68,9%	33,6%	55,2%
opera, operetka	27,4%	28,4%	13,3%	22,3%	20,8%	28,7%	25,1%
wielkie koncerty uznanych gwiazd	51,0%	75,2%	52,7%	66,2%	68,9%	44,3%	55,5%
wyjście do kina	71,1%	86,2%	72,7%	81,8%	85,8%	49,2%	72,8%
wydarzenia sportowe	67,6%	82,6%	61,3%	83,1%	84,0%	49,2%	69,4%
festiwale teatralne	34,3%	53,2%	27,3%	37,2%	45,3%	22,1%	35,1%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

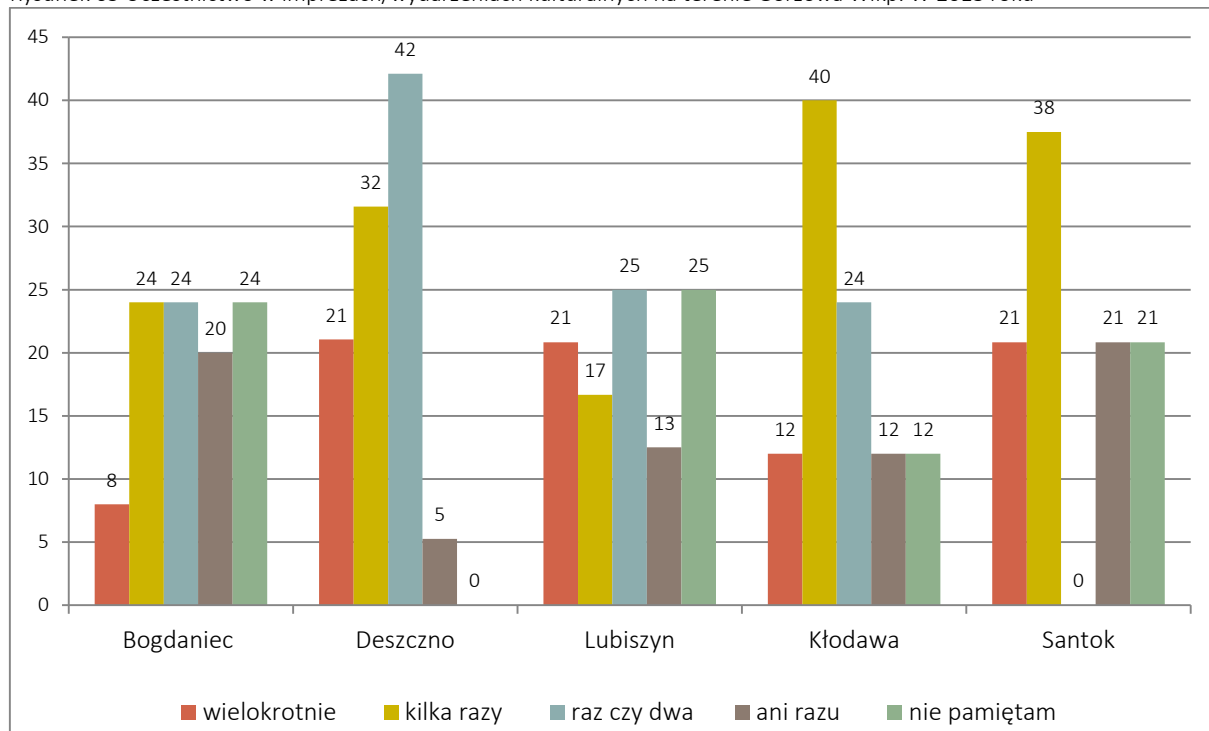
4.3. Uczniowie

4.3.1. Ocena jakości usług

Kultura należy do tego obszaru zadań samorządu, który wyraźnie pokazuje powiązania między miastem Gorzów Wielkopolski, a gminami sąsiednimi w ramach Związku Gmin MG-6. Miasto dysponuje dobrze rozwiniętą bazą kulturalną, z której chętnie korzystają mieszkańcy gmin tzw. pierścienia Gorzowa (gmin wiejskich MG-6). Elementem sprzyjającym poprawie jakości i dostępności usług publicznych w dziedzinie kultury jest to, że każda z instytucji kultury chce przyciągnąć jak najwięcej uczestników podejmowanych przedsięwzięć lub imprez (podejmują liczne akcje promocyjno – marketingowe).

Szeroka oferta kulturalna Gorzowa Wielkopolskiego przyciąga również uczniów z terenu Gminy Lubiszyn. Należy stwierdzić że udział uczniów z Lubiszyna w kulturze oferowanej w Gorzowie nie jest wysoki na tle pozostałych gmin wiejskich MG-6. Ponad 25% uczniów nie pamięta aby uczestniczyła w tym roku w jakiegokolwiek z imprez. Z drugiej strony aż 21% uczniów wielokrotnie bierze udział w wydarzeniach kulturalnych w Gorzowie.

Rysunek 65 Uczestnictwo w imprezach/wydarzeniach kulturalnych na terenie Gorzowa Wlkp. W 2013 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Siedmiu na dziesięciu uczniów szkół z trenu ZCG MG-6 potrafi wskazać najważniejszą imprezę/wydarzenie kulturalne bądź sportowe na terenie Gorzowa Wielkopolskiego, Deszczna, Bogdańca, Kłodawy, Lubiszyna i Santoka. Wynik ten wskazuje, że młodzież interesuje się kulturą. Zdecydowanie najpopularniejszy wśród młodzieży jest żużel, który ma bardzo bogate tradycje w województwie lubuskim. Wśród wymienianych wydarzeń znalazły się bardzo popularne imprezy plenerowe jak Święto Chleba w Bogdańcu oraz Święto Pieczonego Kurczaka w Deszcznie.

Rysunek 66 Najważniejsze imprezy / wydarzenia kulturalne i sportowe w MG-6 w opinii uczniów

Najważniejsze
wydarzenia na
obszarze MG-6

Derby Ziemi Lubuskiej (żużel)
Święto Chleba w Bogdańcu
Święto Pieczonego Kurczaka
Dożynki
Nocny Szlak Kulturalny w Gorzowie
Raegge nad Wartą
Moto Racing Show
Dni Gorzowa

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

4.3.2. Potrzeby i preferencje

Najpopularniejszą formą rozrywki dla młodzieży w dziedzinie kultury jest wyjście do kina. Aż 86 na 100 ankietowanych wskazało wolę uczestnictwa w tej formie kultury. Popularne wśród uczniów są koncerty gwiazd oraz klubowe koncerty zespołów.

Główną przeszkodą w uczestnictwie w kulturze dla młodzieży jest brak wystarczającej oferty imprez oraz brak dostatecznej informacji. Być może jest tak, że brak informacji wpływa negatywnie na postrzeganie oferty kulturalnej. Bariery te mogą dziwić wobec intensywnych działań promocyjnych podejmowanych przez organizatorów imprez. Zaskakujący może wydać

się fakt, że brak środków finansowych nie jest dominującą barierą w dostępie do kultury. Może to świadczyć o bogatej ofercie imprez bezpłatnych.

Rysunek 67 Deklaracja uczestnictwa w imprezach kulturalnych według rodzaju przedsięwzięcia

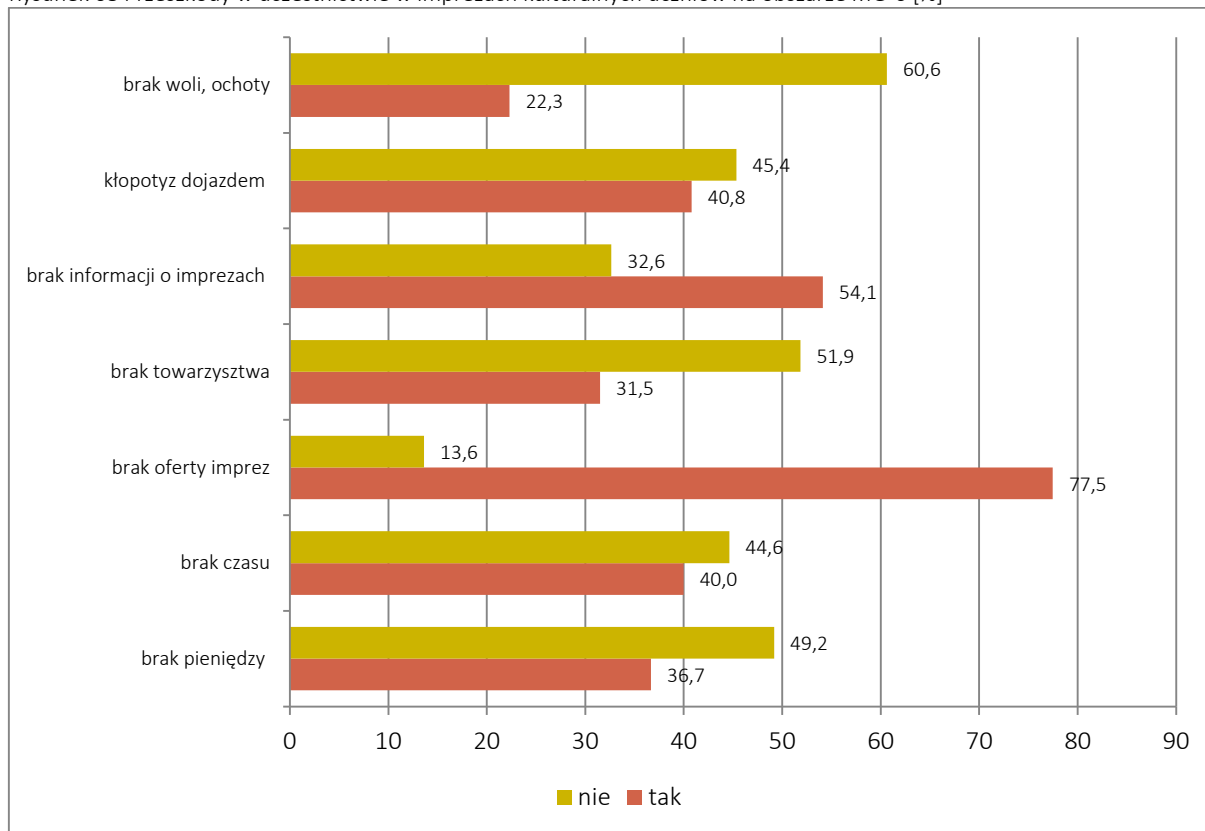

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ekspersi w dziedzinie kultury podkreślali, że główną barierą dla profesjonalizacji usług publicznych w dziedzinie kultury jest przede wszystkim brak środków finansowych, brak woli współpracy pracowników urzędów oraz instytucji kultury oraz niedostępność komunikacji publicznej. Tą ostatnią barierą napotyka również młodzież – blisko co 4 uczniów ma problemy z dojazdem na imprezy / wydarzenia kulturalne i sportowe.

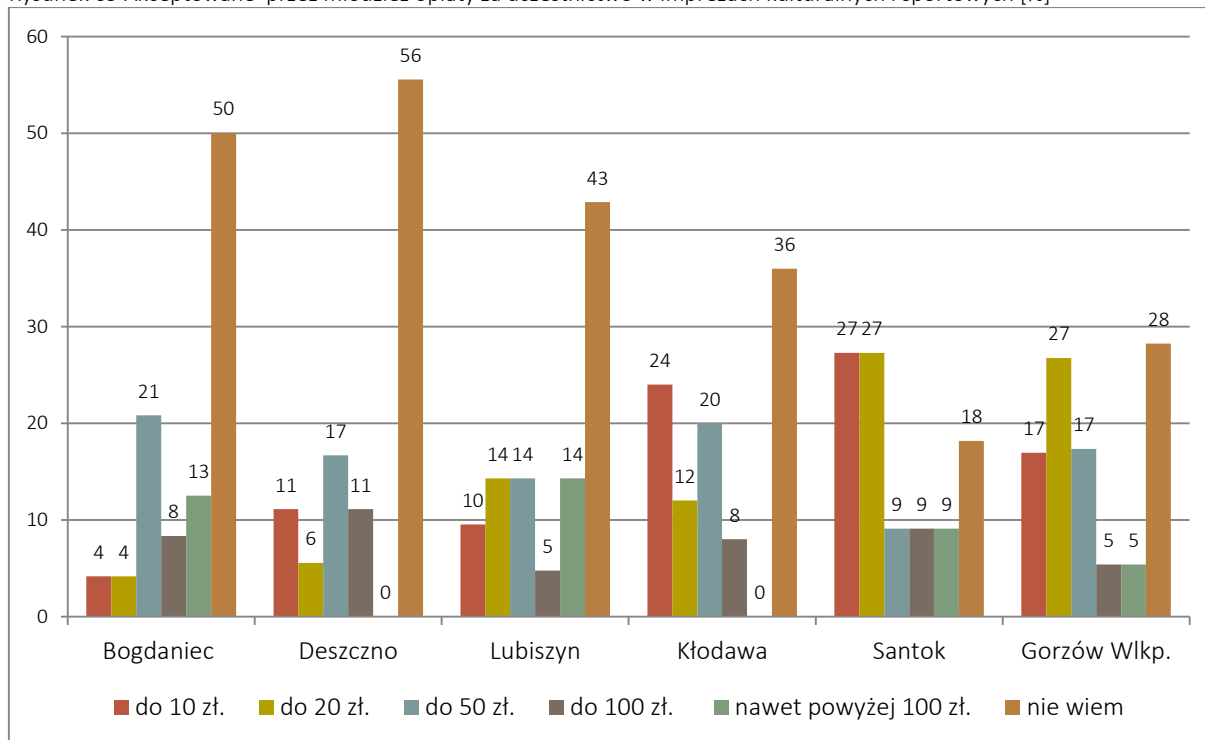
W zakresie ponoszenia opłat za wydarzenia kulturalne uczniowie wykazują duże niezdecydowanie, które może wynikać z braku znajomości płatnej oferty kulturalnej. W skali Związku, aż co czwarty uczeń nie potrafi wskazać akceptowalnej kwoty za udział w imprezach kulturalno – sportowych. Niecałe 7% ankietowanych akceptuje przeznaczenie na kulturę kwoty większej niż 100 zł. Jednakże fakt ten należy łączyć z preferowanymi przez młodzież formami uczestnictwa w kulturze jakimi są koncerty światowych gwiazd, które odbywają się epizodycznie i nie koniecznie na obszarze MG-6.

Rysunek 68 Przeszkody w uczestnictwie w imprezach kulturalnych uczniów na obszarze MG-6 [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 69 Akceptowane przez młodzież opłaty za uczestnictwo w imprezach kulturalnych i sportowych [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Kluczową kwestią w zakresie poprawy jakości usług publicznych w dziedzinie kultury jest poprawa dostępu do informacji o wydarzeniach kulturalnych. Konieczne są działania na rzecz wzmocnienia motywacji mieszkańców (zwłaszcza dzieci i młodzieży) do uczestnictwa w kulturze.

5. Sektor transportu publicznego

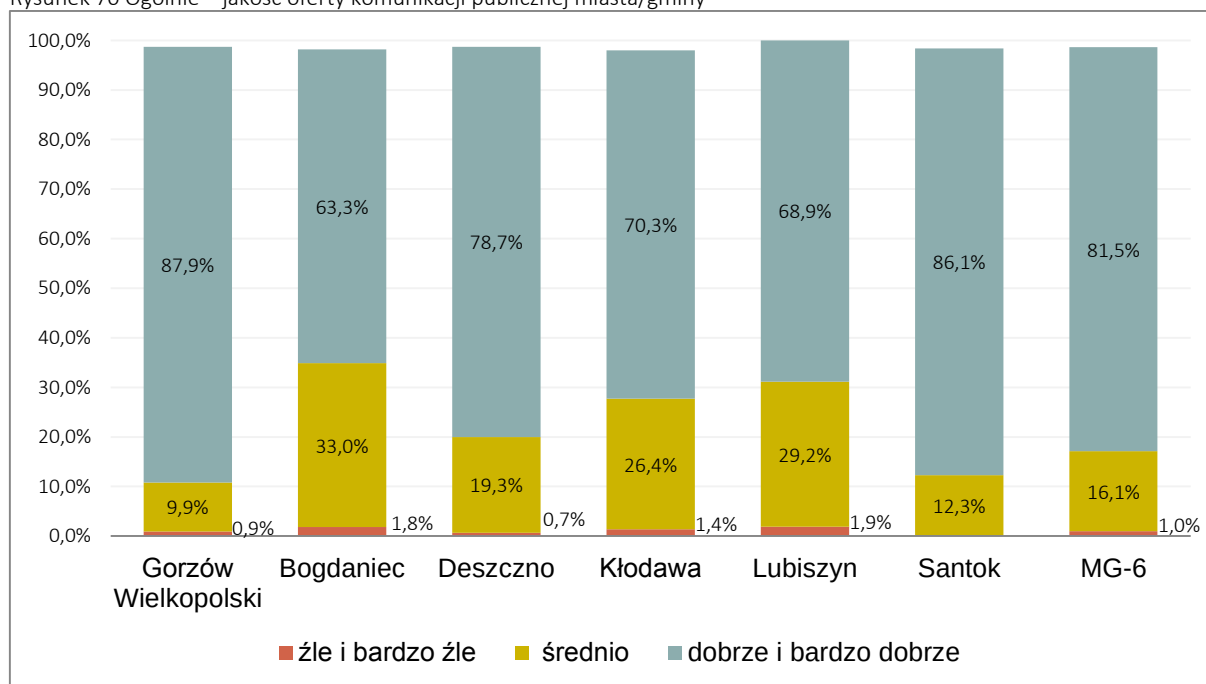
5.1. Mieszkańcy

W zakresie badań przeprowadzonych na próbie reprezentatywnej mieszkańców obszaru MG-6 w raporcie dla poszczególnych gmin skupiono się na czynnikach określających korzystanie z komunikacji, jak również na czynnikach jakościowych związanych z komunikacją zbiorową. Dane dotyczące realizowanych podróży zostały zaprezentowane w raporcie zbiorczym.

5.1.1. Ocena dostępności i jakości

Mieszkańcy gminy Lubiszyn oceniają ogólną jakość komunikacji zbiorowej niżej niż mieszkańcy pozostałych gmin MG-6 – odpowiedzi pozytywne stanowiły łącznie 68,9% (niższy uzyskano tylko w gminie Bogdaniec), odsetek ocen przeciętnych kształtował się na poziomie 29,2%. Udział odpowiedzi negatywnych – źle i bardzo źle – był marginalny – 1,9%.

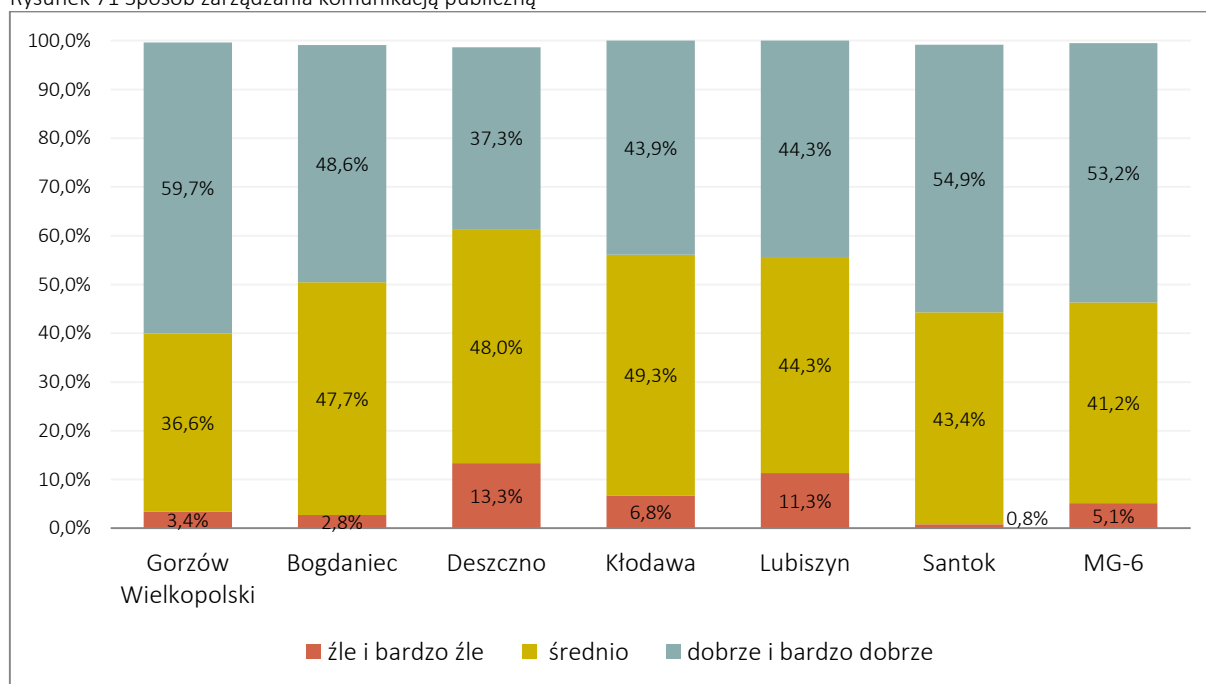
Rysunek 70 Ogólnie – jakość oferty komunikacji publicznej miasta/gminy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Na znacznie niższym poziomie kształtowały się oceny związane z zarządzaniem komunikacją publiczną. Łącznie odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze stanowiły 44,3%. Oceny średnie kształtowały się na poziomie 49,3%, a negatywne 11,3% (wyżej jedynie w gminie Deszczno).

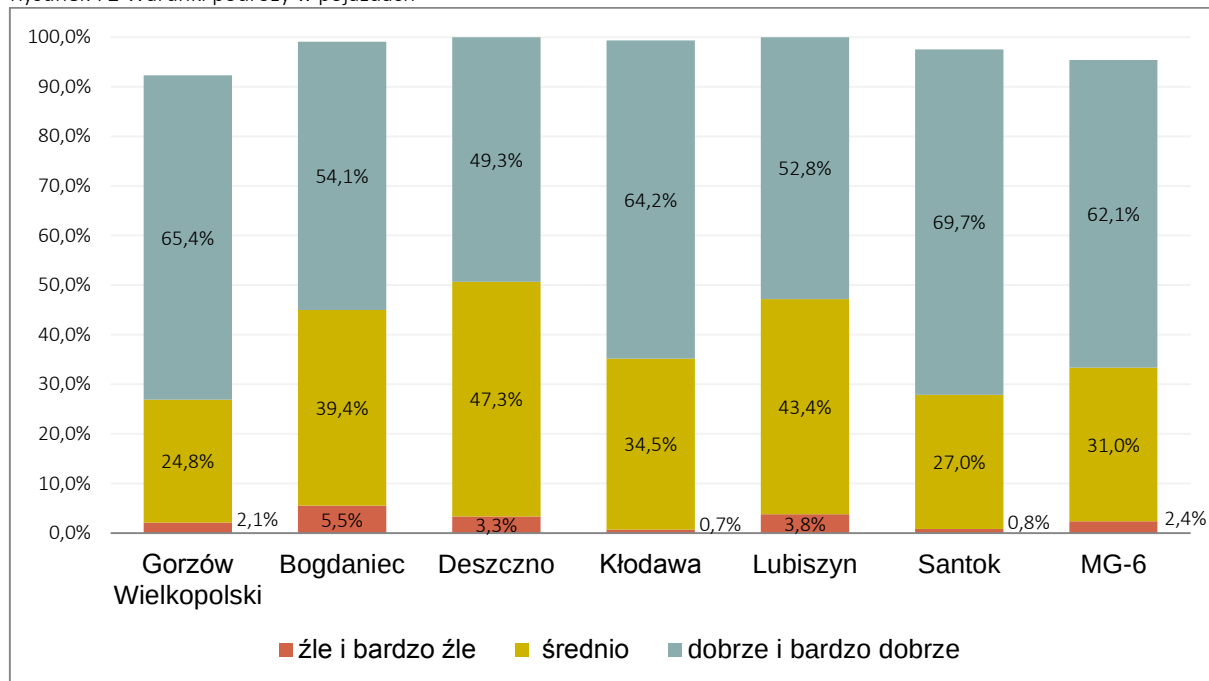
Rysunek 71 Sposób zarządzania komunikacją publiczną

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Warunki podróży w pojazdach są ważnym czynnikiem wpływającym na podjęcie decyzji o podróży komunikacją miejską, zwłaszcza w przypadku osób posiadających alternatywę jeśli chodzi o wybór środka transportu. Zmienna ta jest zróżnicowana oceniana w poszczególnych gminach. Pozytywnie w gminie Lubiszyn postrzega ją 52,8% respondentów (jeden z najniższych odsetków tej odpowiedzi w MG-6, gdzie średnia wyniosła 62,1%), a średnio 43,4%.

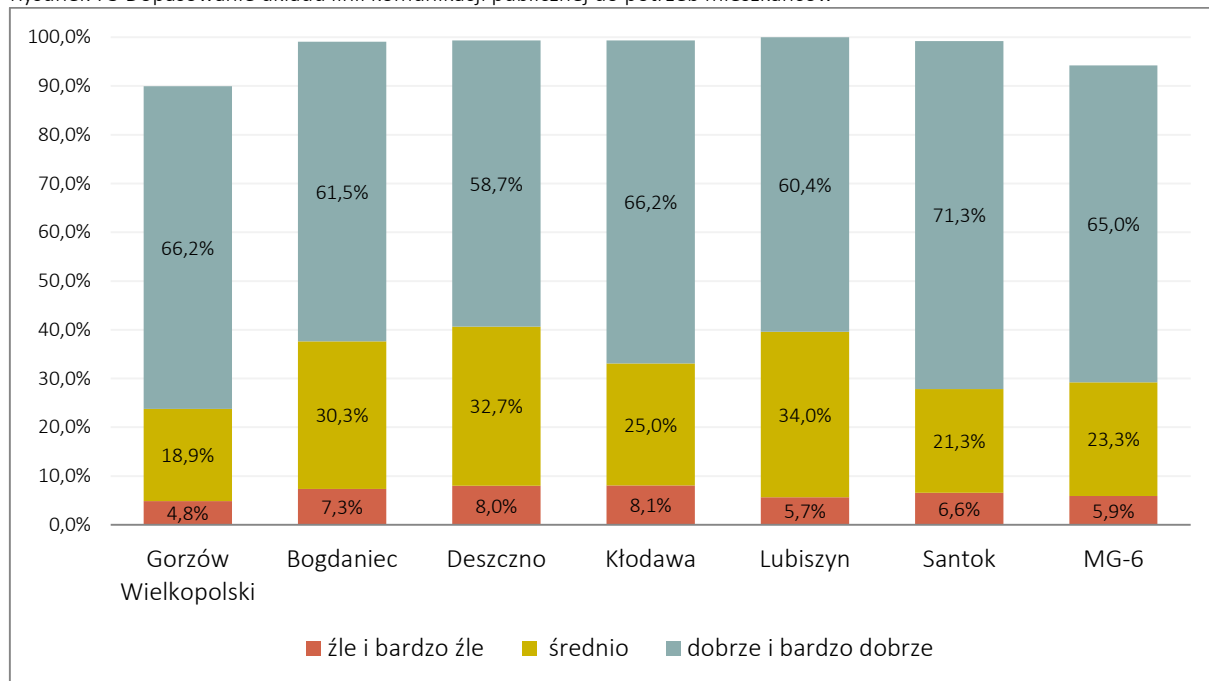
Rysunek 72 Warunki podróży w pojazdach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Wyżej niż warunki podróży ocenione zostało dopasowanie układu linii komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców. Odpowiedzi pozytywne w tym zakresie kształtowały się na poziomie 60,4% i były niższe niż średnia dla obszaru MG-6, średnie – 34%, a negatywne wybrało 5,7% mieszkańców.

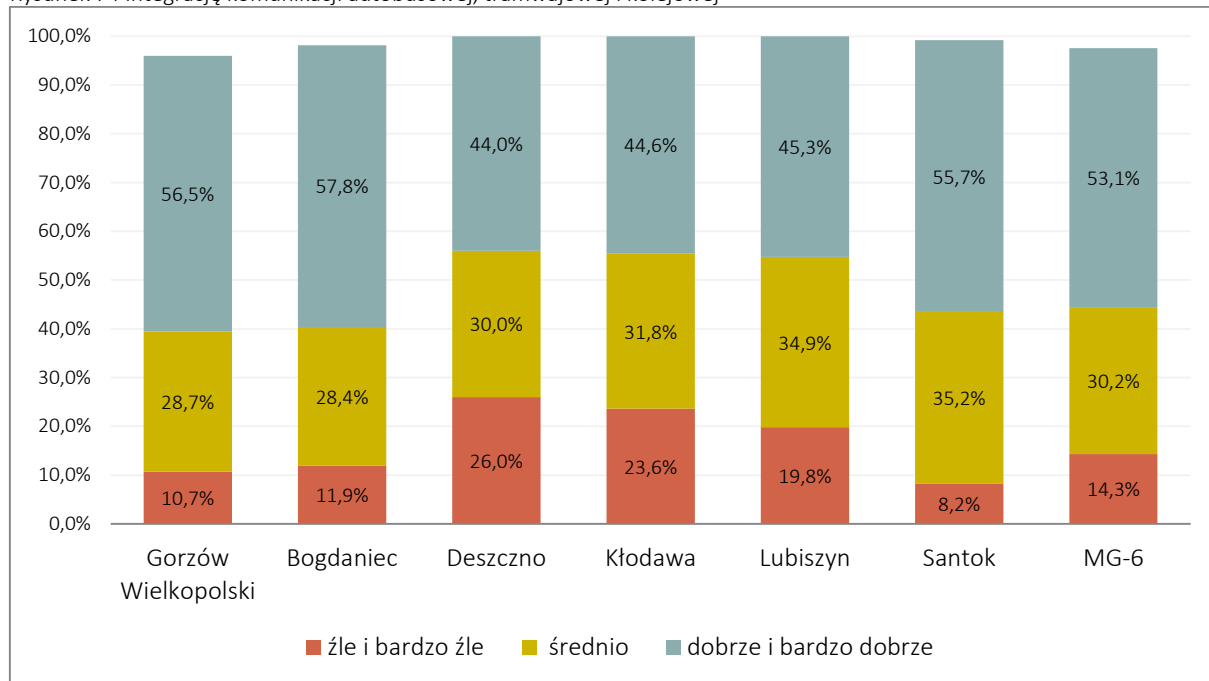
Rysunek 73 Dopasowanie układu linii komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W porównaniu do powyżej zaprezentowanych wyników, oceny przyznane integracji systemu komunikacji są niższe – 45,3% mieszkańców jest z niego zadowolona, 34,9% ocenia ją średnio, a aż 19,8% negatywnie.

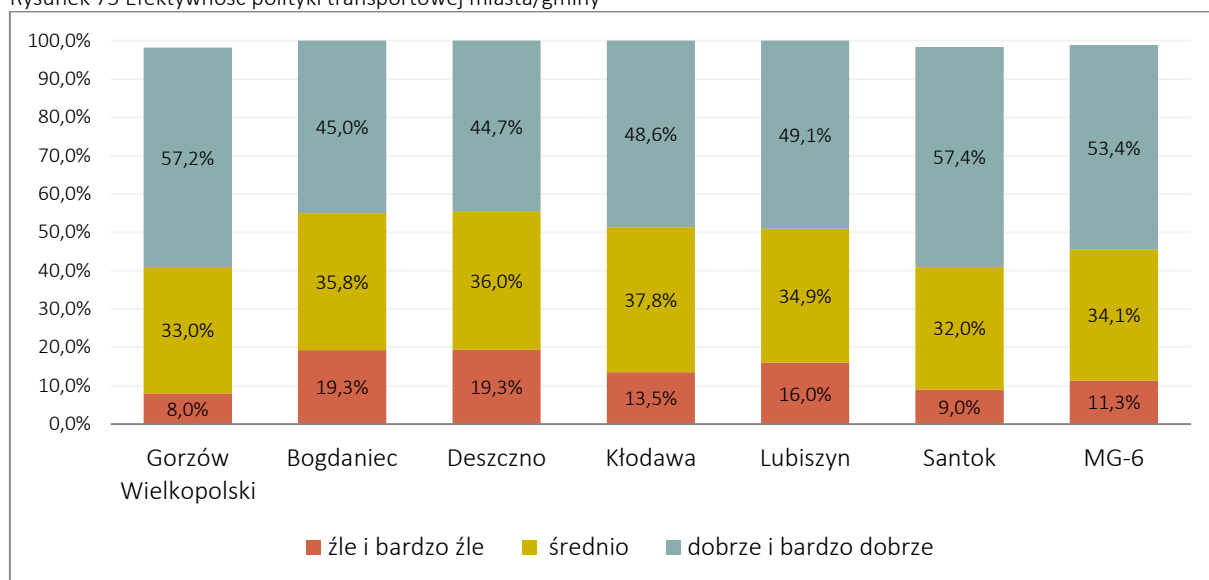
Rysunek 74 Integrację komunikacji autobusowej, tramwajowej i kolejowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Szeroko rozumiana efektywność polityki transportowej postrzegana jest na przeciętnym poziomie, co prawda dla 49,1% respondentów jest ona dobra lub bardzo dobra, ale już dla 34,9% średnia, a dla 16% zła lub bardzo zła.

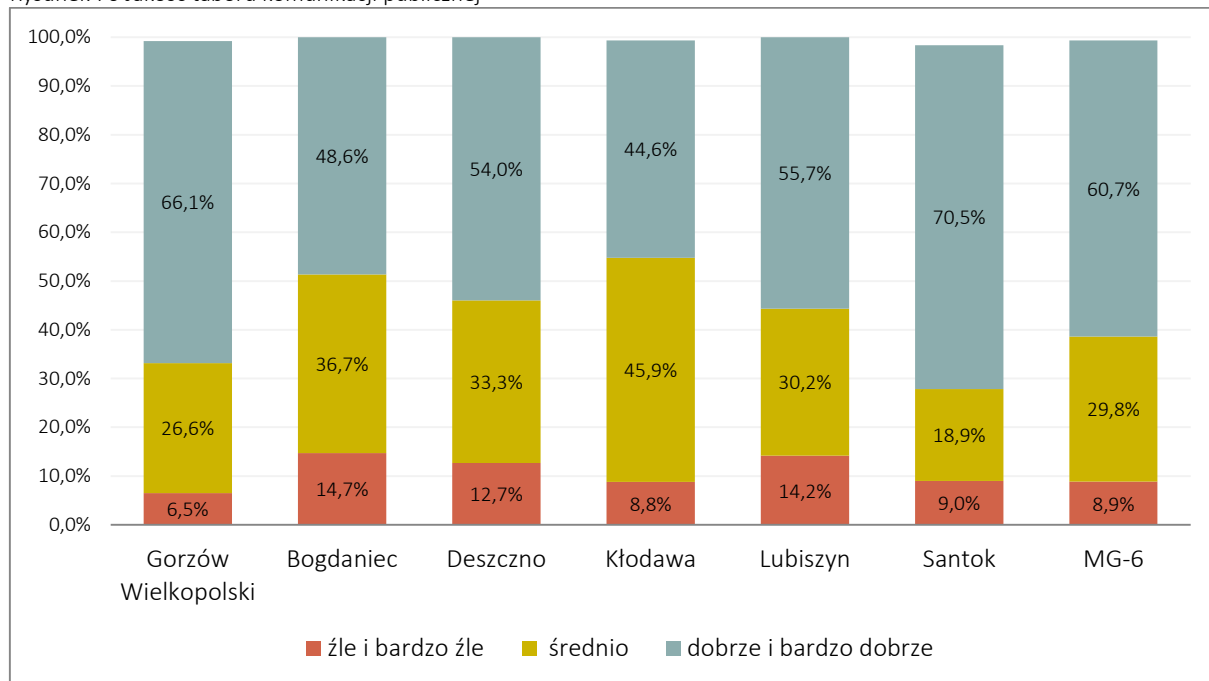
Rysunek 75 Efektywność polityki transportowej miasta/gminy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Jakość taboru komunikacji publicznej została oceniona w odniesieniu do całego MG-6 na dość wysokim poziomie. W sumie 55,7% respondentów oceniło ją dobrze lub bardzo dobrze, 30,2% przeciętnie, a 14,2% negatywnie.

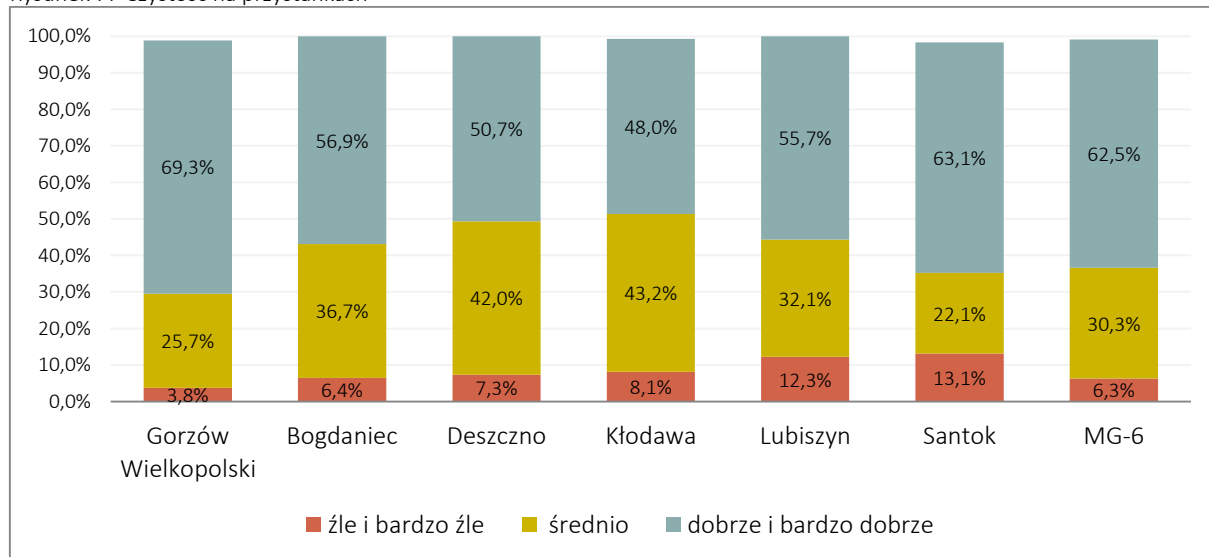
Rysunek 76 Jakość taboru komunikacji publicznej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Bardzo podobnie jak jakość taboru oceniono czystość na przystankach – w sumie udzielono 55,7% odpowiedzi pozytywnych, 32,1% badanych oceniło ją średnio, a 12,3% negatywnie.

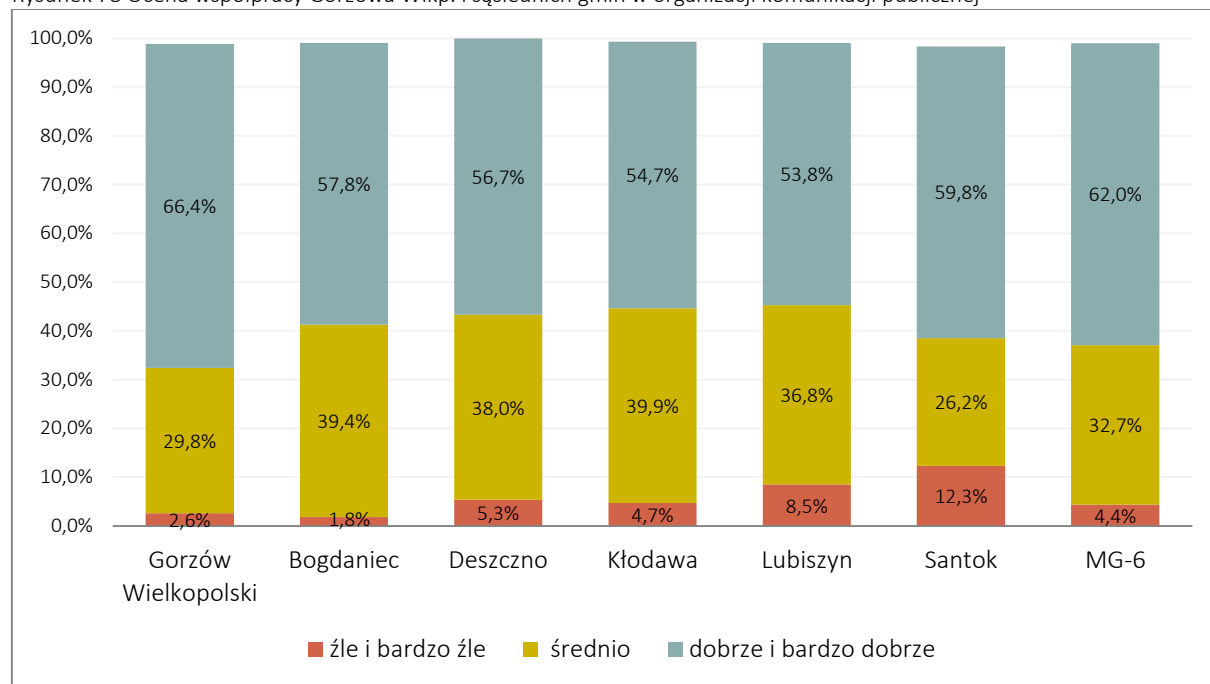
Rysunek 77 Czystość na przystankach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Z punktu widzenia pełnienia przez Gorzów Wlkp. funkcji centrum aglomeracji istotna jest również ocena współpracy samorządów w zakresie organizacji komunikacji publicznej. Blisko 53,8% respondentów oceniło ją pozytywnie. Oceny przeciętne stanowiły blisko 36,8%, a negatywne 8,5%.

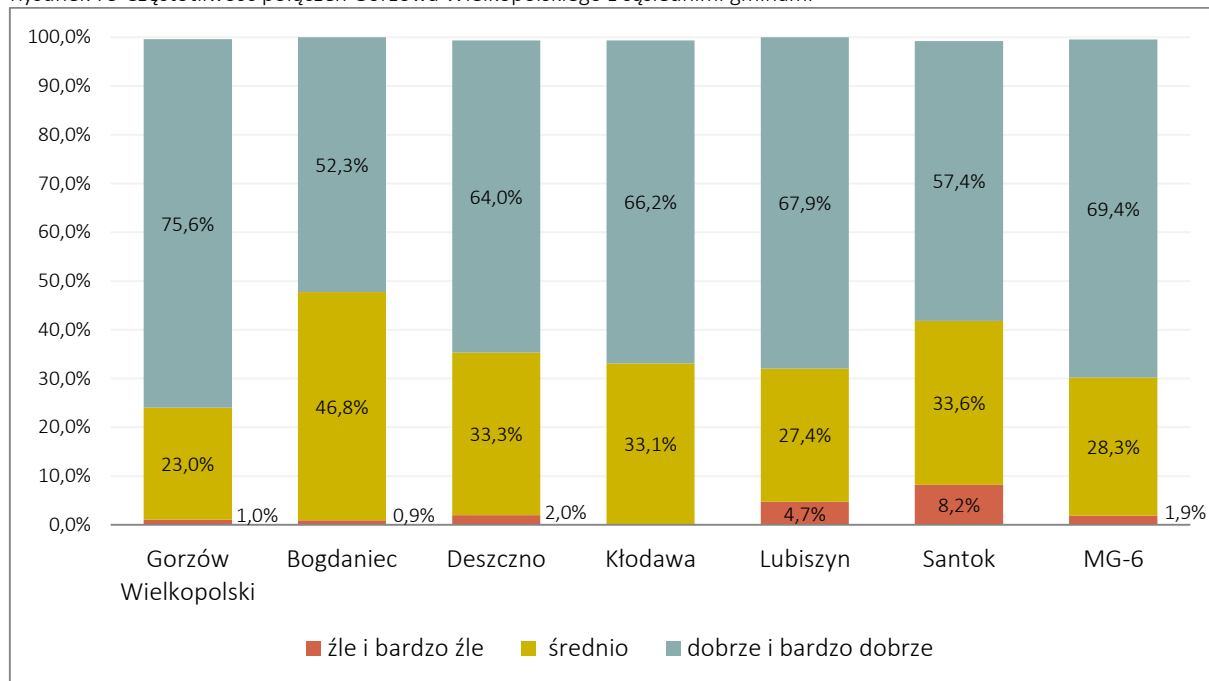
Rysunek 78 Ocena współpracy Gorzowa Wlkp. i sąsiednich gmin w organizacji komunikacji publicznej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Częstotliwość połączeń Gorzowa Wlkp. z sąsiednimi gminami uzyskała w gminie Lubiszyn 67,9% ocen pozytywnych i 27,4% średnich, a 4,7% negatywnych.

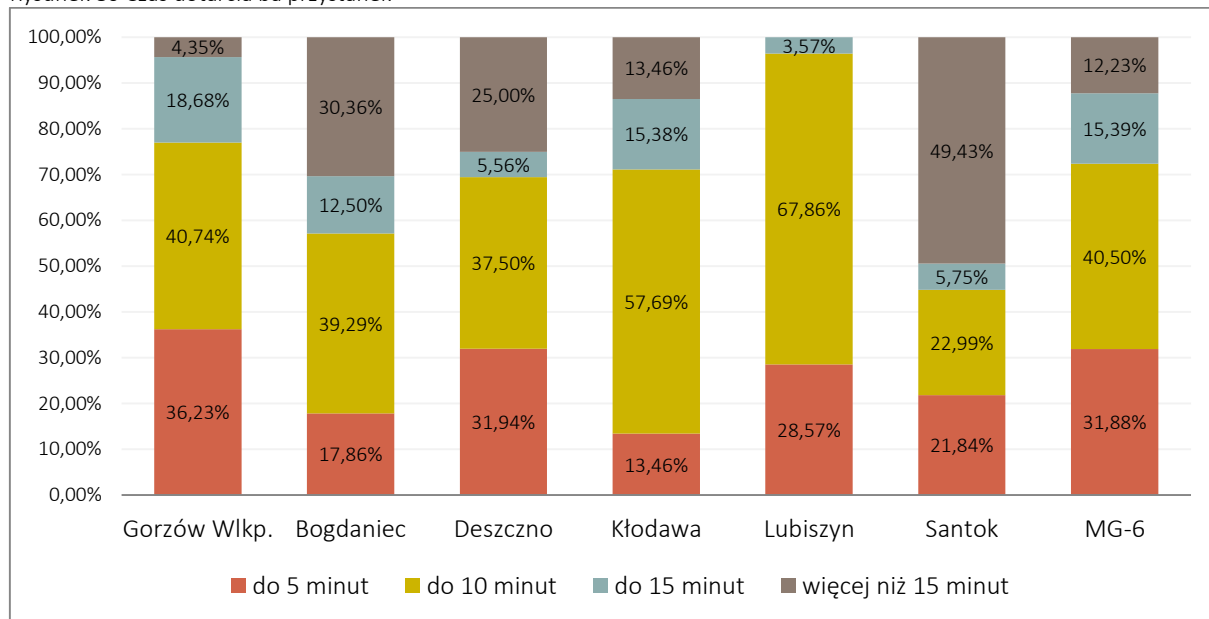
Rysunek 79 Częstotliwość połączeń Gorzowa Wielkopolskiego z sąsiednimi gminami

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej ważnym czynnikiem jest odległość jaką pasażer musi przebyć do przystanku, z którego rozpoczyna podróż. Sytuacja podróżujących mieszkańców gminy Lubiszyn jest jedną z korzystniejszych spośród gmin wiejskich MG-6 – 67,9% wskazało, iż zajmuje im to do 10 minut, co należy uznać za wysoką i korzystną wartość, jednocześnie blisko 28,6% wskazało czas do 5 minut i zaledwie 3,6% do 15 minut .

Rysunek 80 Czas dotarcia ba przystanek

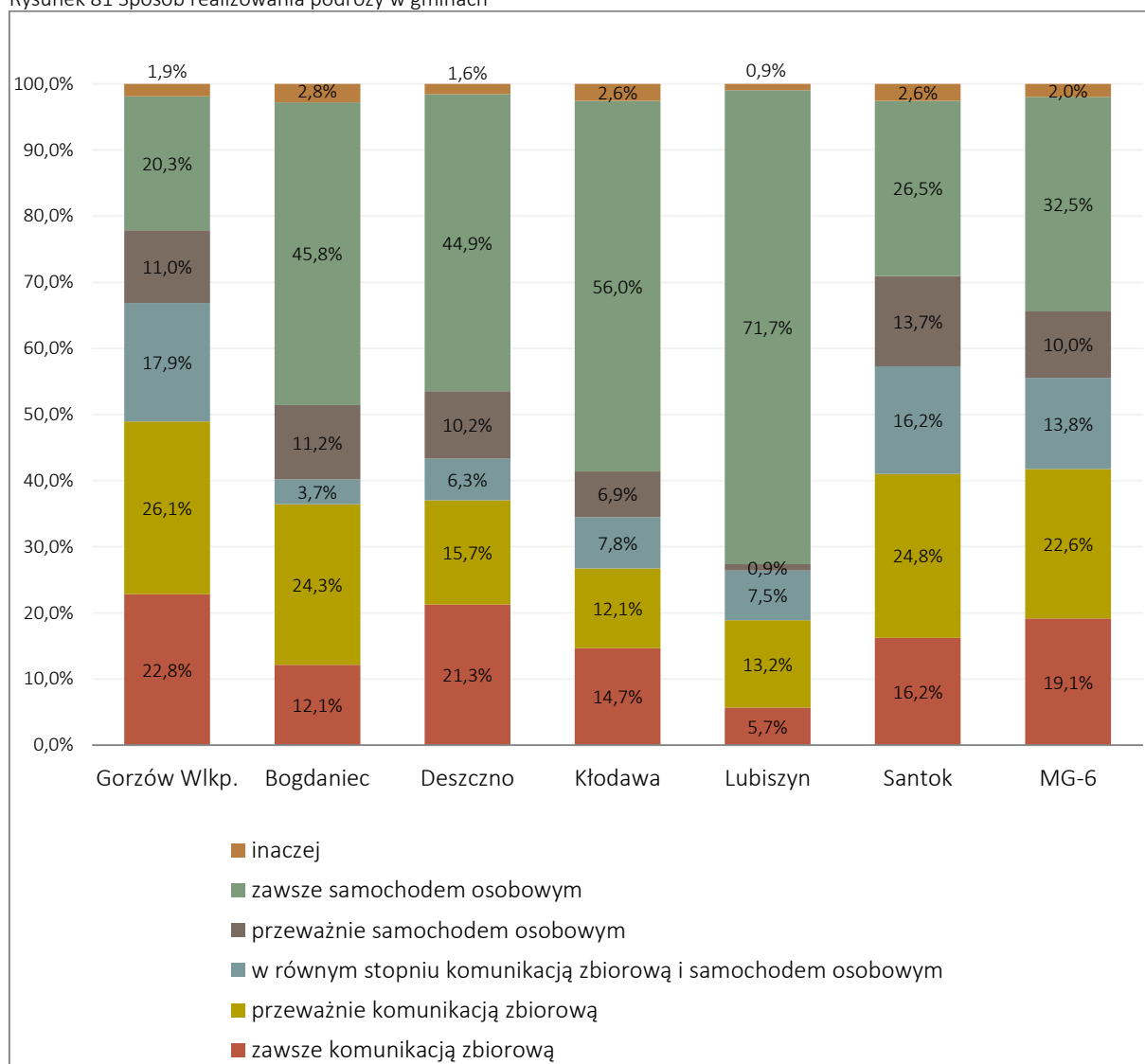

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

5.1.2. Charakterystyka form korzystania

Sposób realizowania podróży pokazuje przede wszystkim, jakie środki transportu wykorzystują mieszkańcy poszczególnych gmin i całego MG-6. W gminie Lubiszyn najczęstszym sposobem komunikacji jest własny samochód – 71,7% wskazań, następną odpowiedzią było przeważnie komunikacją zbiorową – 13,2%. Podsumowując zaledwie 26,4% respondentów wskazało, że w mniejszym lub większym stopniu korzysta z komunikacji zbiorowej (najniższy wskaźnik w MG-6).

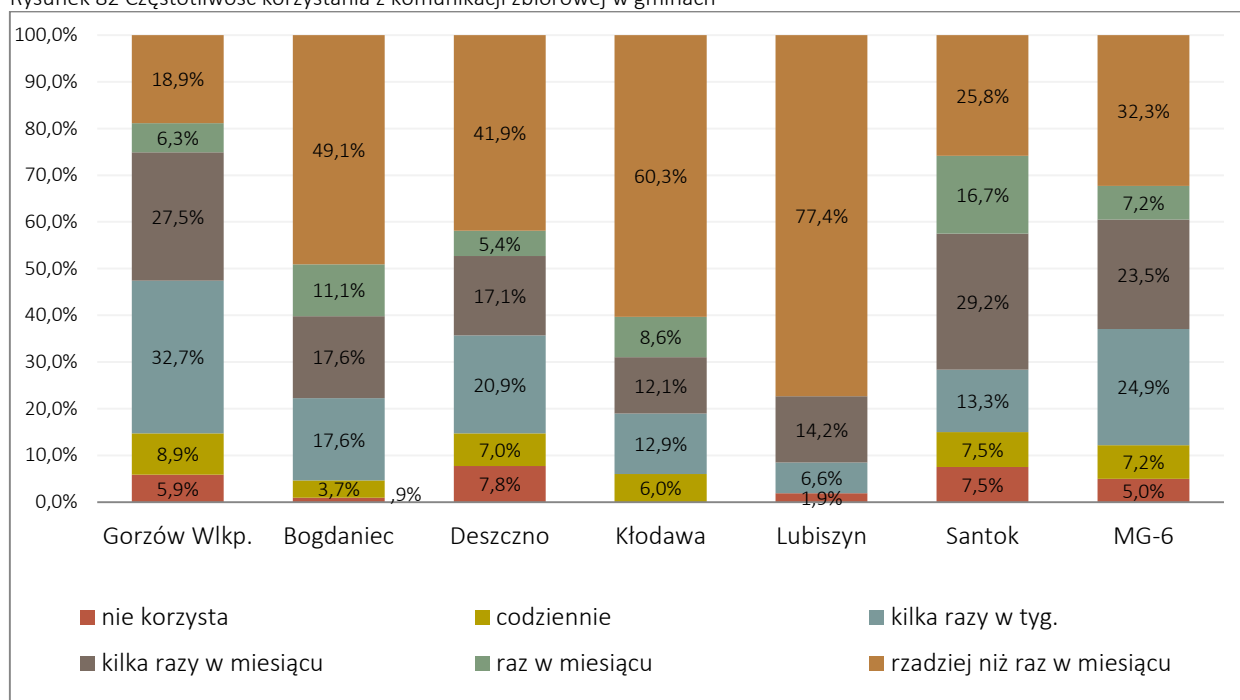
Rysunek 81 Sposób realizowania podróży w gminach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W gminie Lubiszyn, najwięcej respondentów korzystających z komunikacji zbiorowej wskazało odpowiedź rzadziej niż raz w miesiącu (77,4%), następnie kilka razy w miesiącu (14,2%) i kilka razy w tygodniu (6,6%).

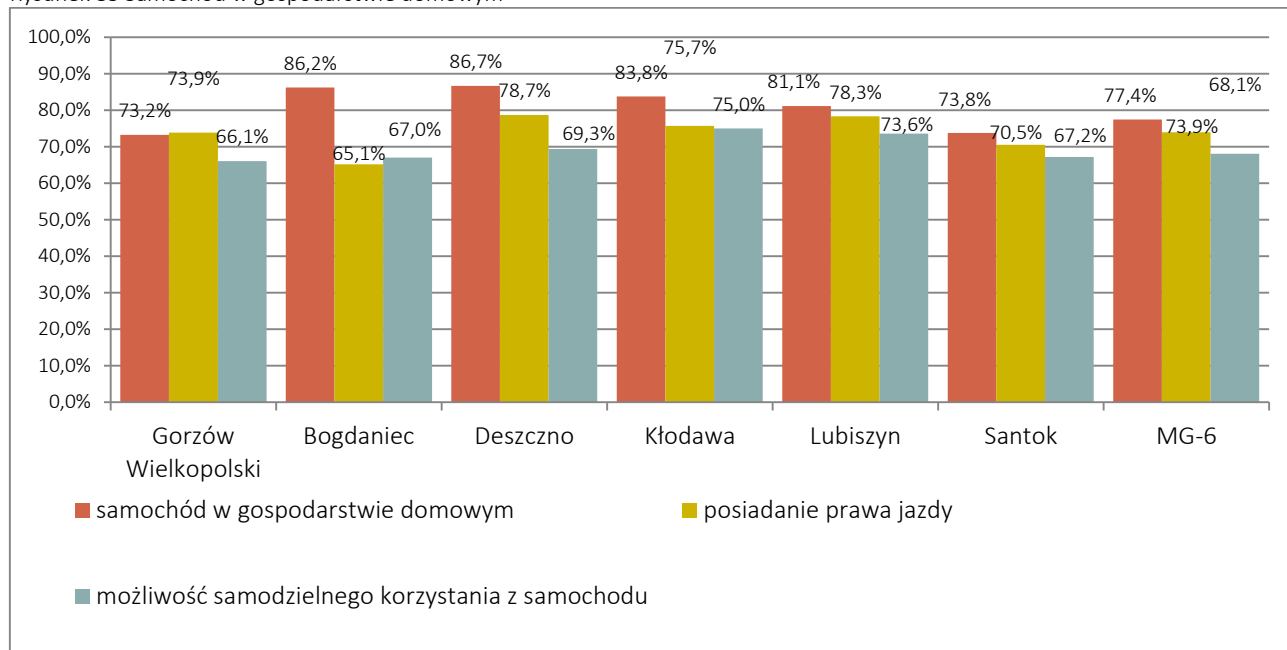
Rysunek 82 Częstotliwość korzystania z komunikacji zbiorowej w gminach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Przyczyną powyżej opisanego stanu rzeczy – bardzo niskiego poziomu korzystania z komunikacji zbiorczej - jest przede wszystkim posiadanie przez większość gospodarstw domowych samochodu, deklaruje to 81,1% badanych, do tego 78,3% posiada prawo jazdy, a 73,6% ma możliwość samodzielnego korzystania z auta.

Rysunek 83 Samochód w gospodarstwie domowym

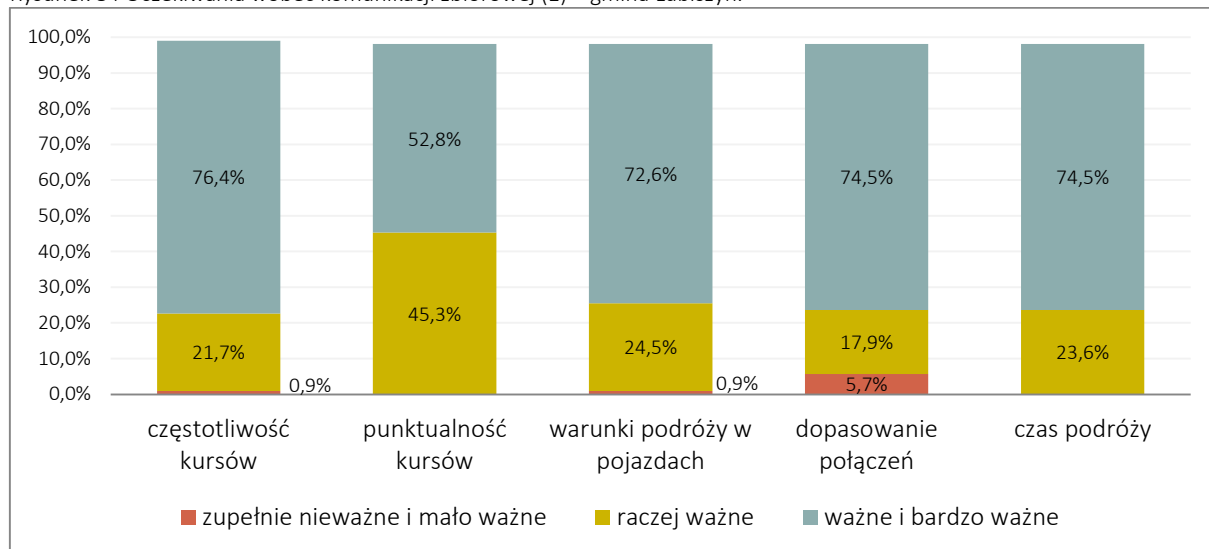
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

5.1.3. Szczegółowa ocena systemu

Analizę oceny jakości komunikacji zbiorowej rozpoczęto od określenia oczekiwań mieszkańców w odniesieniu do komunikacji zbiorowej. Oczekiwania te są istotne z punktu widzenia kształtowania oferty usług w tym obszarze, pokazują bowiem przede wszystkim w jakim zakresie powinna się ona rozwijać i wskazują, gdzie są największe braki.

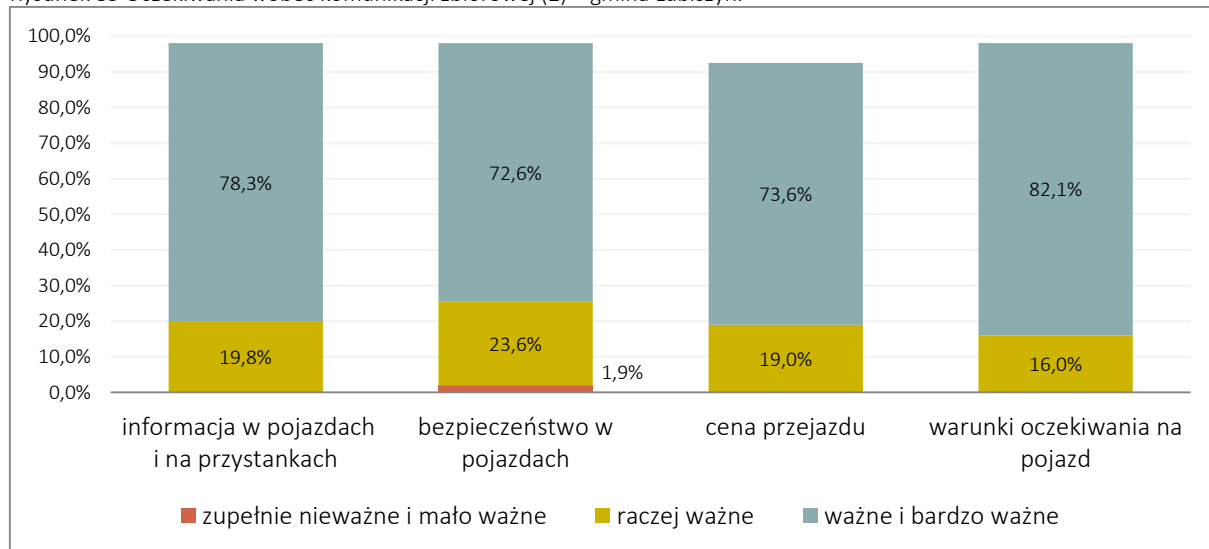
Dla mieszkańców gminy Lubiszyn najważniejszymi czynnikami w zakresie ich oczekiwań w obszarze komunikacji zbiorowej są: warunki oczekiwania na pojazd – 82,1%, informacja w pojazdach i na parkingach – 78,3%, częstotliwość kursów – 76,4%. Ważne jest również dopasowanie połączeń – 74,5%, czas podróży – 74,5%, cena przejazdu – 73,6% i bezpieczeństwo w pojazdach – 72,6%. Niżej oceniono wyłącznie punktualność kursów – wskaźnik odpowiedzi pozytywnych – 52,8%. Respondenci w zakresie transportu praktycznie nie wskazywali czynników, które są nieważne lub zupełnie nieważne. Jest to naturalne, gdyż kateria uwzględniała jedynie podstawowe czynniki decydujące o jakości podróży.

Rysunek 84 Oczekiwania wobec komunikacji zbiorowej (1) – gmina Lubiszyn.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Rysunek 85 Oczekiwania wobec komunikacji zbiorowej (2) – gmina Lubiszyn.

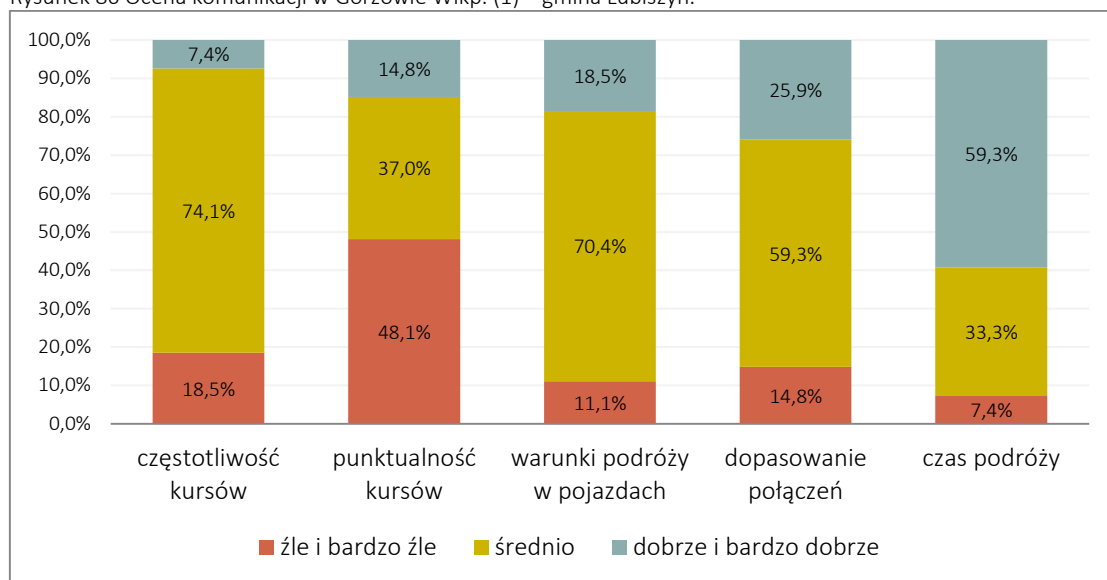

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W stosunku do komunikacji w Gorzowie Wlkp. mieszkańcy gminy Kłodawa sformułowali stosunkowo krytyczne oceny. Najwyższą ocenę pozytywną odnotowano w zakresie zmiennej czas podróży (59,3%), następnie informacji w pojazdach i na przystankach (48,1%). Tylko w pierwszej ze wskazanych kategorii dominowały odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze. Jako przeciętne oceniono przede wszystkim: częstotliwość kursów (74,1%), warunki podróży

70,4%) i warunki oczekiwania na pojazd (70,4%). Wskaźniki te są bardzo wysokie, na osiem wyróżnionych kategorii w aż sześciu przeważały właśnie oceny przeciętne.

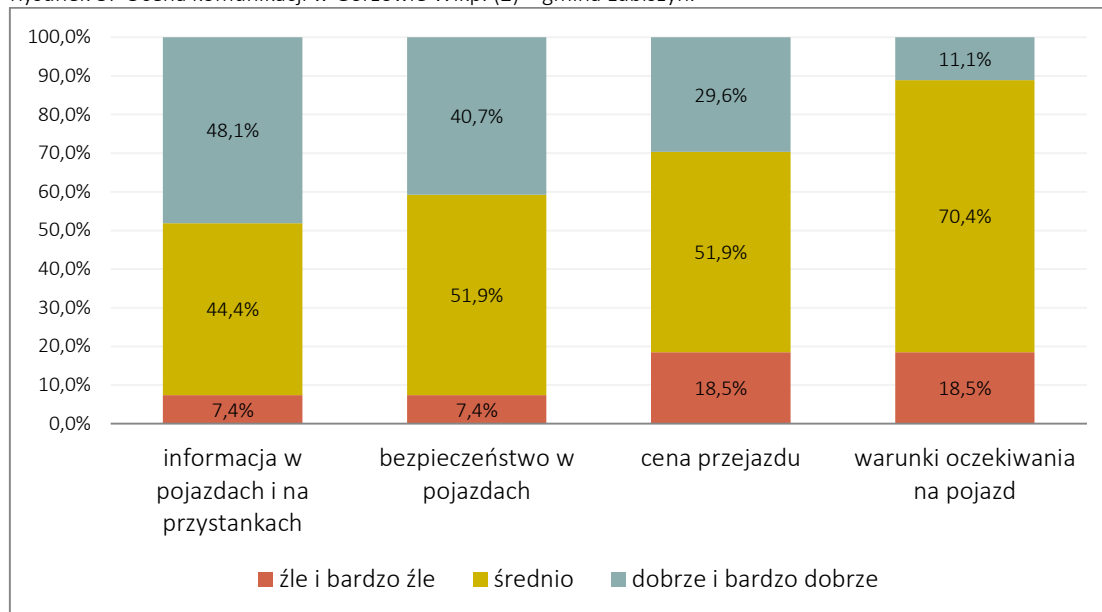
Rysunek 86 Ocena komunikacji w Gorzowie Wlkp. (1) – gmina Lubiszyn.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Szczególną uwagę należy zwrócić na kategorie punktualność, co do której mieszkańcy gminy Lubiszyn byli najbardziej krytyczni – aż 48,1% odpowiedzi negatywnych. Wysokie odsetki stwierdzeń źle i bardzo źle na poziomie 18,5% odnotowano również w kategoriach: częstotliwość kursów, cena przejazdu i warunki oczekiwania na pojazd.

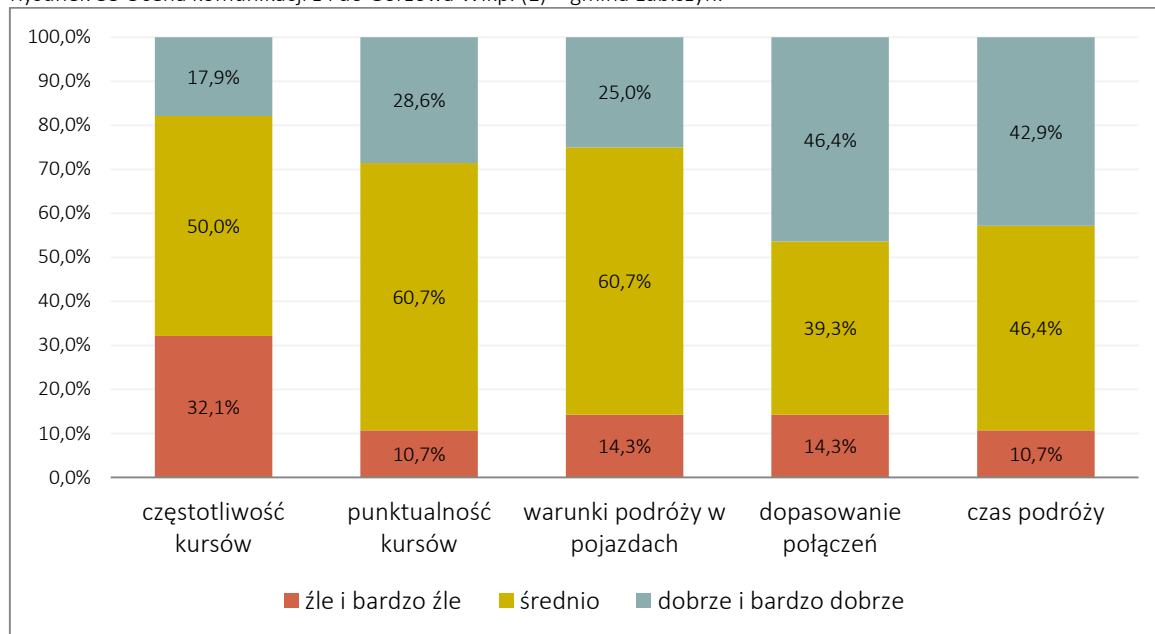
Rysunek 87 Ocena komunikacji w Gorzowie Wlkp. (2) – gmina Lubiszyn.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W zakresie komunikacji do i z Gorzowa, a więc takiej, która jak można przypuszczać jest mieszkańcom gminy Lubiszyn bliższa i z której częściej korzystają, oceny są jeszcze mniej korzystne. W szczególności zwiększyła się wyraźnie liczba ocen negatywnych oraz przeciętnych. Najlepiej ocenianymi czynnikami są: dopasowanie połączeń (46,4% ocen pozytywnych, jednocześnie 14,3% negatywnych) i czas podróży (42% ocen pozytywnych). Pozostałe zmienne oceniane są przeciętnie, przy czym w kategoriach takich jak: warunki oczekiwania, informacja w pojazdach i na przystankach przekraczają wartość 70%.

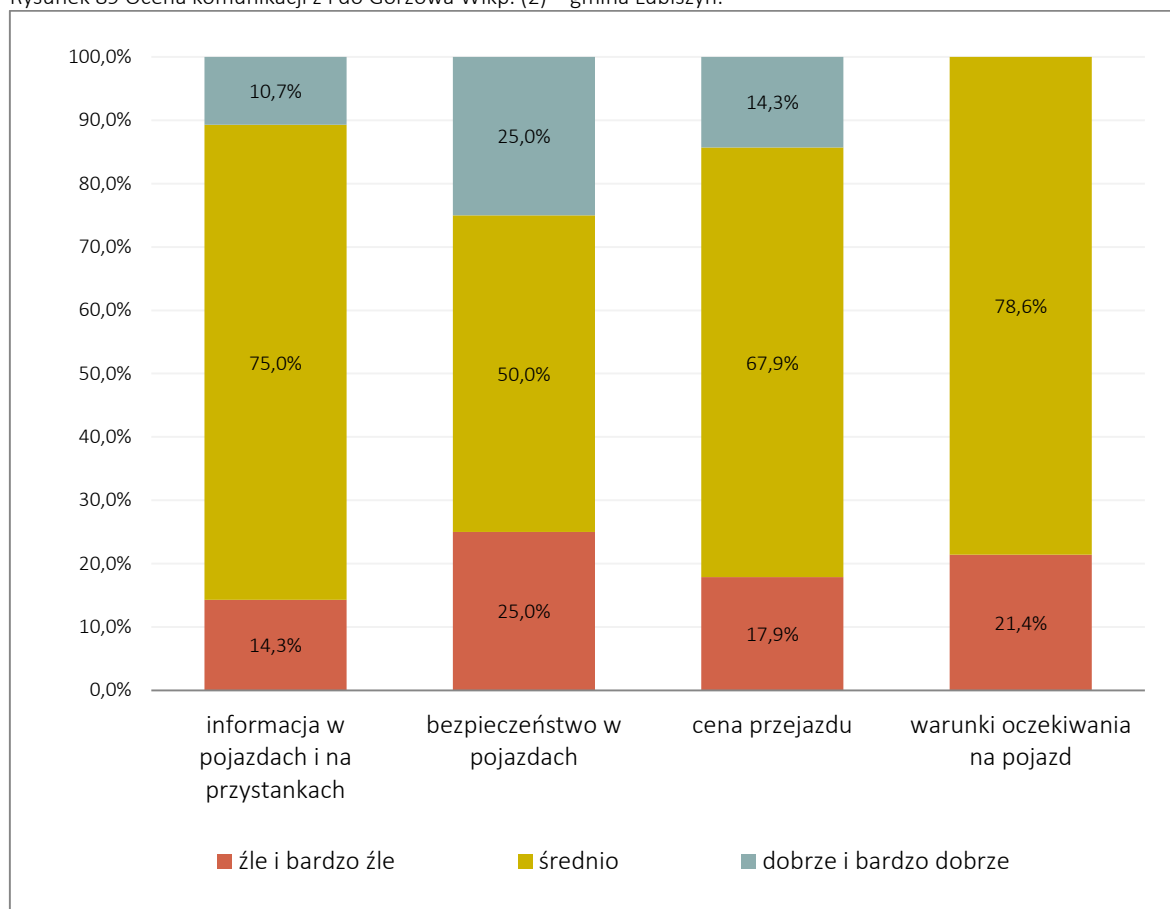
Rysunek 88 Ocena komunikacji z i do Gorzowa Wlkp. (1) – gmina Lubiszyn.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Szczególną uwagę należy zwrócić na te zmienne, które uzyskały wysokie oceny negatywne. 32,1% respondentów wskazało, iż źle lub nawet bardzo źle ocenia częstotliwość kursów, 25% sądzi tak o bezpieczeństwie w pojazdach, a 21,4% o warunkach oczekiwania na pojazd. Skala odpowiedzi negatywnych jest bardzo wysoka.

Rysunek 89 Ocena komunikacji z i do Gorzowa Wlkp. (2) – gmina Lubiszyn.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

5.2. Młodzież / uczniowie

5.2.1. Ocena dostępności i jakości

Częstotliwość kursów to element funkcjonowania systemu komunikacji zbiorowej, który dla uczniów szkół z obszaru MG-6 należy do najważniejszych. Dla uczniów ważna jest jeszcze punktualność oraz dopasowanie kursów. Mniejsze znaczenie dla tej grupy użytkowników mają warunki w jakiej odbywa się podróż, takie jak informacje na przystankach, warunki oczekiwania na pojazd.

Tabela 16 Elementy decydujące o ocenie komunikacji zbiorowej – ocena uczniów MG-6

	zupełnie nieważne	mało ważne	raczej ważne	ważne	bardzo ważne	brak odpowiedzi
częstotliwość kursów	3,4%	1,8%	5,5%	16,3%	69,9%	3,1%
punktualność kursów	2,2%	2,1%	8,4%	22,8%	61,1%	3,5%
dopasowanie połączeń	2,2%	2,0%	9,3%	23,9%	59,2%	3,5%
cena przejazdu	2,7%	3,4%	10,7%	20,6%	58,8%	3,8%
warunki podróży w pojazdach	2,5%	3,2%	12,7%	25,8%	52,5%	3,3%
bezpieczeństwo w pojazdach	2,9%	3,6%	13,2%	23,9%	52,1%	4,3%
warunki oczekiwania na pojazd	3,0%	3,8%	16,3%	26,0%	46,7%	4,1%
czas podróży	2,9%	3,8%	15,6%	28,0%	45,8%	3,9%
informacja w pojazdach i na przystankach	2,5%	3,9%	18,0%	27,2%	44,3%	4,1%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Gorzowska komunikacja miejska (autobusowa i tramwajowa) jest doceniana przez młodzież szczególnie ze względu na bezpieczeństwo w pojazdach, czas podróży i dostęp do informacji o kursach (w pojazdach i na przystankach). Respondenci negatywnie ocenili przede wszystkim ceny przejazdów. Dla blisko 43% respondentów ten element został oceniony źle lub bardzo źle. Mimo, że gorzowska komunikacja miejska uzyskała więcej pozytywnych niż negatywnych opinii, to poprawy wymagają przede wszystkim warunki podróży w pojazdach oraz lepsze dopasowanie połączeń (co jest związane bezpośrednio ze zwiększeniem liczby połączeń).

Tabela 17 Ocena gorzowskiej komunikacji miejskiej dokonana przez uczniów szkół MG-6

	bardzo źle	źle	średnio	dobrze	bardzo dobrze	brak odpowiedzi
częstotliwość kursów	9,5%	12,9%	40,3%	28,3%	6,7%	2,3%
punktualność kursów	8,4%	12,9%	34,8%	33,7%	7,7%	2,5%
warunki podróży w pojazdach	9,5%	17,8%	41,3%	23,5%	5,7%	2,3%
dopasowanie połączeń	9,0%	16,4%	40,7%	27,3%	4,0%	2,6%
czas podróży	5,6%	9,7%	35,6%	38,6%	7,6%	2,8%
informacja w pojazdach i na przystankach	5,7%	9,9%	33,6%	37,9%	10,5%	2,4%
bezpieczeństwo w pojazdach	5,0%	7,7%	35,5%	40,5%	8,4%	2,9%
cena przejazdu	20,8%	21,9%	32,7%	16,2%	5,8%	2,6%
warunki oczekiwania na pojazd	9,8%	14,3%	39,8%	28,7%	4,8%	2,7%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Tabela 18 Ocena komunikacji miejskiej do i z Gorzowa Wielkopolskiego

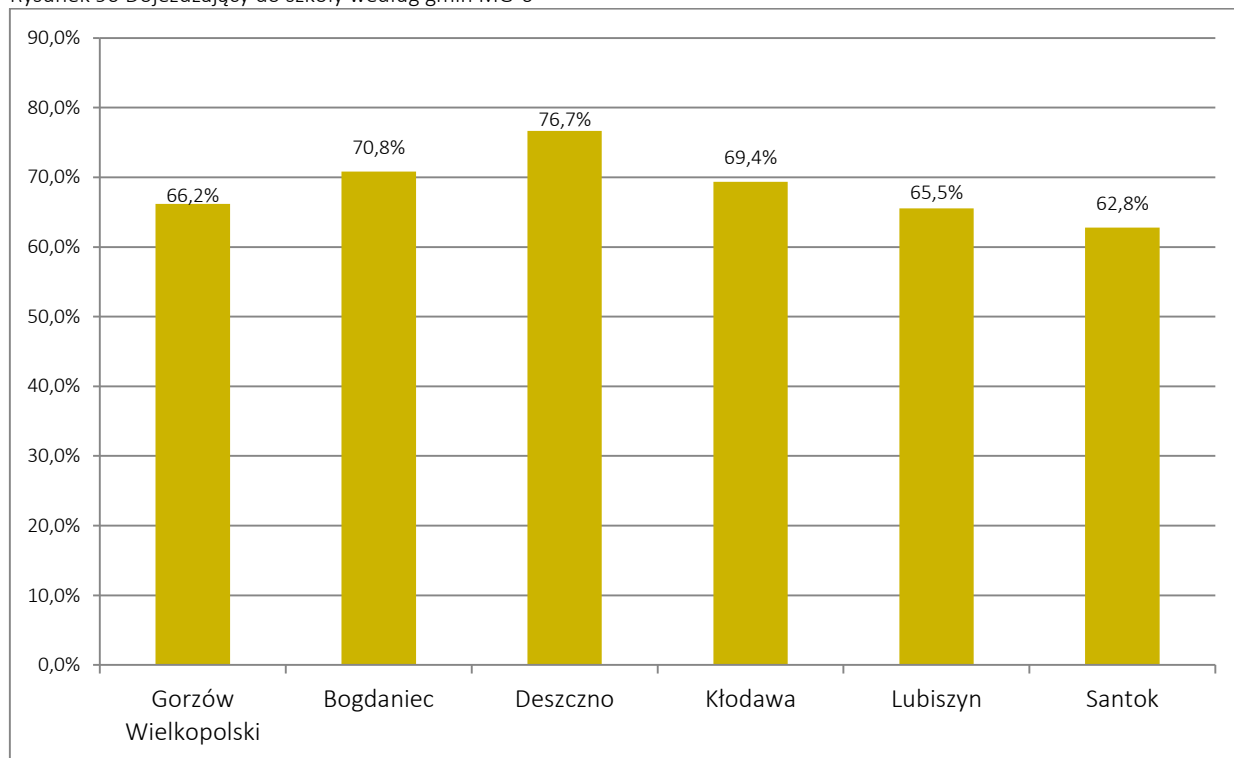
	bardzo źle	źle	średnio	dobrze	bardzo dobrze	brak odpowiedzi
częstotliwość kursów	16,5%	21,3%	35,3%	15,6%	3,9%	7,3%
punktualność kursów	8,1%	13,5%	36,6%	27,1%	7,0%	7,7%
warunki podróży w pojazdach	6,1%	11,2%	40,6%	28,4%	5,7%	8,1%
dopasowanie połączeń	11,1%	17,7%	40,4%	18,8%	3,9%	8,2%
czas podróży	6,8%	12,8%	40,3%	25,8%	6,0%	8,3%
informacja w pojazdach i na przystankach	6,9%	14,7%	37,9%	25,3%	7,2%	8,0%
bezpieczeństwo w pojazdach	4,5%	9,1%	35,5%	33,8%	9,0%	8,1%
cena przejazdu	18,9%	19,8%	32,3%	15,9%	5,1%	8,0%
warunki oczekiwania na pojazd	9,2%	15,0%	40,2%	22,5%	5,2%	8,0%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

5.2.2. Charakterystyka form korzystania

Na obszarze ZCG MG-6 ponad 70% uczniów dojeżdża do szkoły różnymi środkami transportu. Największy odsetek uczniów dojeżdża do szkoły w Gminie Deszczno, najniższy w Santoku. Z żadnego środka transportu nie korzysta blisko 34% uczniów – mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego.

Rysunek 90 Dojeżdżający do szkoły według gmin MG-6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Uczniowie, z racji dojazdów do szkoły, najczęściej korzystają z komunikacji miejskiej w ciągu kilku dni w tygodniu (40,7%) oraz codziennie (30,7%). Jednocześnie aż 28% uczniów korzysta z komunikacji kilka razy w miesiącu lub rzadziej. Zakładając (na podstawie danych GUS), że liczba uczniów (różnego typu szkół) na obszarze MG-6 wynosi 21 tys., to z komunikacji miejskiej co najmniej raz w tygodniu korzysta aż 15 tys. uczniów.

Tabela 19 Częstotliwość korzystania z komunikacji zbiorowej

	kobiety		mężczyźni		razem	
codziennie (7 razy w tyg.)	158	34,3%	139	27,4%	297	30,7%
kilka razy w tygodniu (4 – 6 dni w tyg.)	189	41,1%	205	40,4%	394	40,7%
kilka razy w miesiącu	85	18,5%	97	19,1%	182	18,8%
raz w miesiącu	9	2,0%	12	2,4%	21	2,2%
rzadziej niż raz w miesiącu	16	3,5%	49	9,6%	65	6,7%
brak odpowiedzi	3	0,7%	6	1,2%	9	0,9%
Razem	460	100,0%	508	100,0%	968	100,0%

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Komunikacja miejska (zbiorowa) jako jedyny sposób realizacji wszelkich podróży służy aż 17% uczniów z obszaru MG-6. Mimo rosnącej popularności komunikacji samochodowej jedynie 3 na 100 uczniów wykorzystuje do podróży tylko samochód. Bardzo popularne jest również łączenie podróży samochodem i komunikacją publiczną.

Tabela 20 Sposób realizacji podróży miejskich i podmiejskich przez uczniów z MG-6

	kobiety		mężczyźni		razem	
zawsze komunikacją zbiorową	72	15,7%	96	18,9%	168	17,4%
przeważnie komunikacją zbiorową	158	34,3%	149	29,3%	307	31,7%
w równym stopniu komunikacją zbiorową i samochodem osobowym	138	30,0%	119	23,4%	257	26,5%
przeważnie samochodem osobowym	60	13,0%	78	15,4%	138	14,3%
zawsze samochodem osobowym	9	2,0%	21	4,1%	30	3,1%
inny	14	3,0%	30	5,9%	44	4,5%
brak odpowiedzi	9	2,0%	15	3,0%	24	2,5%
Razem	460	100,0%	508	100,0%	968	100,0%

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Ponad 55% uczniów odbyło w poprzednim dniu nauki jakąkolwiek podróż (przynajmniej jedną). Co najmniej dwie podróże podjęło już tylko prawie 29% uczniów, trzy - tylko prawie 12%, cztery już tylko 7% a pięć, niecałe 3%. Ponad połowa wszystkich podróży jakie odbyli badani w poprzednim dniu nauki rozpoczęła się między godziną 7:01 a 9:00. Pierwszą podróż w tych godzinach rozpoczęło prawie 73% wszystkich uczniów podróżujących w tym dniu.

Rysunek 91 Godziny rozpoczęcia podróży uczniów szkół MG-6

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Najczęściej wybierane linie nr 2 i 3 (ponad 10% wyborów); w dalszej kolejności, linie nr 103, 104, 124 i 125 (po około 6% wskazań). Ponad 67% przejazdów odbywa się na podstawie biletu miesięcznego. Drugą najczęstszą formą płatności za przejazd jest bilet jednorazowy (prawie 26% przejazdów).

Tabela 21 Schemat podróży uczniów szkół na obszarze MG-6

	I podróż		II podróż		III podróż		IV podróż		V podróż		suma podróży	
5.01 - 7.00	62	11,6%	9	3,2%	3	2,6%	1	1,5%	1	3,6%	76	7,4%
7.01 - 9.00	388	72,7%	67	24,2%	29	25,2%	18	26,5%	11	39,3%	513	50,2%
9.01 - 12.00	22	4,1%	20	7,2%	9	7,8%	4	5,9%	1	3,6%	56	5,5%
12.01 - 14.00	17	3,2%	49	17,7%	11	9,6%	13	19,1%	3	10,7%	93	9,1%
14.01 - 17.00	30	5,6%	119	43,0%	38	33,0%	17	25,0%	6	21,4%	210	20,5%
17.01 -19.00	10	1,9%	8	2,9%	15	13,0%	6	8,8%	3	10,7%	42	4,1%
19.01 -22.00	5	0,9%	5	1,8%	8	7,0%	7	10,3%	2	7,1%	27	2,6%
22.01 -24.00	0	0,0%	0	0,0%	1	0,9%	2	2,9%	1	3,6%	4	0,4%
00.01 -5.00	0	0,0%	0	0,0%	1	0,9%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%
suma podróży	534	100,0%	277	100,0%	115	100,0%	68	100,0%	28	100,0%	1022	100,0%
	55,2%	-	28,6%	-	11,9%	-	7,0%	-	2,9%	-	-	-
brak wskazań	434	-	691	-	852	-	900	-	940	-	-	-
	44,8%	-	71,4%	-	88,0%	-	93,0%	-	97,1%	-	-	-

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Tabela 22 Podróże komunikacją według rodzaju biletu

	I podróż		II podróż		III podróż		IV podróż		V podróż		suma podróży	
przejazd bezpłatny (B)	15	2,7%	6	2,0%	1	0,8%	0	0,0%	1	2,9%	23	2,1%
bilet jednorazowy (J)	157	28,5%	72	24,5%	30	23,3%	15	19,7%	7	20,6%	281	25,9%
bilet miesięczny (M)	355	64,5%	202	68,7%	90	69,8%	57	75,0%	24	70,6%	728	67,2%
bilet tygodniowy (T)	7	1,3%	3	1,0%	2	1,6%	2	2,6%	1	2,9%	15	1,4%
bilet 14 dniowy (2T)	15	2,7%	10	3,4%	6	4,7%	2	2,6%	1	2,9%	34	3,1%
bilet kwartalny (3M)	1	0,2%	1	0,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,2%
bilet dobowy (24H)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Razem	550	100,0%	294	100,0%	129	100,0%	76	100,0%	34	100,0%	1083	100,0%

Najczęściej wskazywane cele podróży "nie pieszych" jakie odbyli badani w poprzednim dniu nauki to: "nauka" (42,1%) i "dom" (30,3%).
Najczęściej wskazywanym celem pierwszej podróży jest "nauka" (73,7%). Najczęstszym celem kolejnych podróży (II, III i IV) jest "dom";
odpowiednio: II podróż - 60,0%, III podróż - 32,6% i IV podróż - 58,7%.

Tabela 23 Cel podróży – próba badawcza uczniowie

	I podróż		II podróż		III podróż		IV podróż		suma podróży o określonym celu	
praca (P)	8	1,5%	1	0,3%	0	0,0%	1	1,1%	10	0,9%
nauka (N)	386	73,7%	52	15,3%	21	14,9%	3	3,3%	462	42,1%
dom (D)	28	5,3%	204	60,0%	46	32,6%	54	58,7%	332	30,3%
zakupy (Z)	18	3,4%	19	5,6%	10	7,1%	2	2,2%	49	4,5%
sprawy zawodowe i służbowe (SZ)	9	1,7%	5	1,5%	5	3,5%	4	4,3%	23	2,1%
sprawy osobiste (SO)	33	6,3%	21	6,2%	19	13,5%	10	10,9%	83	7,6%
sprawy towarzyskie (ST)	22	4,2%	17	5,0%	22	15,6%	8	8,7%	69	6,3%
rekreacja (R)	20	3,8%	21	6,2%	18	12,8%	10	10,9%	69	6,3%
suma kolejnych podróży	524	100,0%	340	100,0%	141	100,0%	92	100,0%	1097	100,0%
odsetek podróżujących (N=968)	54,1%		35,1%		14,6%		9,5%			
brak wskazań (N=968)	444		628		827		876			
	45,9%		64,9%		85,4%		90,5%			

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Tabela 24 Gmina początku podróży – próba badawcza uczniowie

	I podróż		II podróż		III podróż		IV podróż		suma podróży z określonej miejscowości	
Gorzów Wielkopolski	287	57,3%	295	87,8%	113	82,5%	71	79,8%	766	72,1%
Bogdaniec	13	2,6%	3	0,9%	3	2,2%	2	2,2%	21	2,0%
Deszczno	26	5,2%	4	1,2%	4	2,9%	4	4,5%	38	3,6%
Kłodawa	23	4,6%	6	1,8%	5	3,6%	4	4,5%	38	3,6%
Lubiszyn	12	2,4%	1	0,3%	1	0,7%	0	0,0%	14	1,3%
Santok	14	2,8%	8	2,4%	2	1,5%	1	1,1%	25	2,4%
inna gmina powiatu gorzowskiego	54	10,8%	8	2,4%	3	2,2%	4	4,5%	69	6,5%
inna gmina województwa lubuskiego	49	9,8%	6	1,8%	3	2,2%	0	0,0%	58	5,5%
podróż z poza województwa lubuskiego	23	4,6%	5	1,5%	3	2,2%	3	3,4%	34	3,2%
suma kolejnych podróży	501	100,0%	336	100,0%	137	100,0%	89	100,0%	1063	100,0%
odsetek podróżujących (N=968)	51,8%	-	34,7%	-	14,2%	-	9,2%	-	-	-
brak wskazań (N=968)	467	-	632	-	831	-	879	-	-	-
	48,2%	-	65,3%	-	85,8%	-	90,8%	-	-	-

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Tabela 25 Gmina zakończenia podróży – próba badawcza uczniowie

	I podróż		II podróż		III podróż		IV podróż		suma podróży z określonej miejscowości	
Gorzów Wielkopolski	434	87,1%	214	66,5%	98	75,4%	69	79,3%	815	78,6%
Bogdaniec	4	0,8%	8	2,5%	2	1,5%	1	1,1%	15	1,4%
Deszczno	7	1,4%	8	2,5%	5	3,8%	4	4,6%	24	2,3%
Kłodawa	7	1,4%	9	2,8%	3	2,3%	4	4,6%	23	2,2%
Lubiszyn	1	0,2%	4	1,2%	0	0,0%	0	0,0%	5	0,5%
Santok	7	1,4%	3	0,9%	1	0,8%	1	1,1%	12	1,2%
inna gmina powiatu gorzowskiego	7	1,4%	34	10,6%	8	6,2%	3	3,4%	52	5,0%
inna gmina województwa lubuskiego	15	3,0%	29	9,0%	8	6,2%	2	2,3%	54	5,2%
podróż z poza województwa lubuskiego	16	3,2%	13	4,0%	5	3,8%	3	3,4%	37	3,6%
suma kolejnych podróży	498	100,0%	322	100,0%	130	100,0%	87	100,0%	1037	100,0%
odsetek podróżujących (N=968)	51,4%	-	33,3%	-	13,4%	-	9,0%	-	51,4%	-
brak wskazań (N=968)	470	-	646	-	838	-	881	-	470	-
	48,6%	-	66,7%	-	86,6%	-	91,0%	-	48,6%	-

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Dominujące środki transportu z jakich korzystają uczniowie to autobus (39%) i tramwaj (19%). Spora część uczniów w swoich podróżach korzysta również z samochodu osobowego jako pasażer (14,5%) a nawet jako kierowca (prawie 8%).

Tabela 26 Użyte środki transportu – próba badawcza uczniowie

	I podróż		II podróż		III podróż		IV podróż		suma podróży określonym środkiem transportu	
PKP	30	5,2%	24	6,8%	3	2,1%	0	0,0%	57	4,9%
PKS	44	7,6%	18	5,1%	4	2,7%	5	5,4%	71	6,1%
tramwaj (T)	85	14,7%	86	24,4%	40	27,4%	11	11,8%	222	19,0%
autobus (A)	223	38,5%	131	37,2%	55	37,7%	47	50,5%	456	39,0%
taxi (TX)	3	0,5%	5	1,4%	0	0,0%	0	0,0%	8	0,7%
samochód osobowy jako kierowca (Sk)	51	8,8%	23	6,5%	12	8,2%	6	6,5%	92	7,9%
samochód osobowy jako pasażer (Sp)	95	16,4%	41	11,6%	18	12,3%	16	17,2%	170	14,5%
rower nie w celach rekreacyjnych (R)	24	4,1%	13	3,7%	5	3,4%	4	4,3%	46	3,9%
motocykl (motorower) nie w celach rekreacyjnych (M)	7	1,2%	7	2,0%	5	3,4%	2	2,2%	21	1,8%
inne	17	2,9%	4	1,1%	4	2,7%	2	2,2%	27	2,3%
suma użytych środków transportu	579	100,0%	352	100,0%	146	100,0%	93	100,0%	1170	100,0%

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

W swoich podróżach, w zdecydowanej większości przypadków uczniowie korzystali tylko z jednego środka transportu - prawie 90%. W czasie jednej podróży z dwóch środków transportu korzystało 8,5%, a z trzech już tylko około 2%. W przypadkach, w których dochodziło do łączenia środków transportu, najczęściej odnosiło się to do układów "autobus-tramwaj", "tramwaj-autobus" lub "PKP-tramwaj/autobus".

6. Spis tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1 Zakres projektu Profesjonalizacja usług publicznych na terenie ZCG MG-6.....	7
Tabela 2 Beneficjenci pomocy społecznej biorący udział w badaniu ankietowym	9
Tabela 3 Uczniowie biorący udział w badaniu ankietowym metodą audytoryjną	10
Tabela 4 Nauczyciele biorący udział w badaniu ankietowym.....	11
Tabela 5 Dobór próby - badanie ankietowe mieszkańców	12
Tabela 6 Dobór próby – badanie mieszkańców – wiek respondentów	12
Tabela 7 Dobór próby – badanie mieszkańców – wykształcenie respondentów.....	13
Tabela 8 Najczęściej świadczone usługi z zakresu pomocy społecznej na obszarze MG-6.....	19
Tabela 9 Jakie warunki należy spełnić, aby nie korzystać z pomocy społecznej [w %]	20
Tabela 10 Ocena usług publicznych w dziedzinie pomocy społecznej w gminie Lubiszyn [w %]	21
Tabela 11 Propozycje poprawy jakości usług społecznych w dziedzinie pomocy społecznej na obszarze MG-6.....	22
Tabela 12 Jak sobie radzisz z odrabianiem lekcji (kto ci pomaga) [%]	48
Tabela 13 Imprezy, wydarzenia kulturalne – ważne dla mieszkańców regionu	75
Tabela 14 Oferta Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska.....	76
Tabela 15 Preferowane formy uczestnictwa w kulturze	77
Tabela 16 Elementy decydujące o ocenie komunikacji zbiorowej – ocena uczniów MG-6	101
Tabela 17 Ocena gorzowskiej komunikacji miejskiej dokonana przez uczniów szkół MG-6	102
Tabela 18 Ocena komunikacji miejskiej do i z Gorzowa Wielkopolskiego	102
Tabela 19 Częstotliwość korzystania z komunikacji zbiorowej.....	104
Tabela 20 Sposób realizacji podróży miejskich i podmiejskich przez uczniów z MG-6.....	104
Tabela 21 Schemat podróży uczniów szkół na obszarze MG-6	106
Tabela 22 Podróże komunikacją według rodzaju biletu	106
Tabela 23 Cel podróży – próba badawcza uczniowie	107
Tabela 24 Gmina początku podróży – próba badawcza uczniowie	108
Tabela 25 Gmina zakończenia podróży – próba badawcza uczniowie	109
Tabela 26 Użyte środki transportu – próba badawcza uczniowie.....	110

Spis rysunków

Rysunek 1 Osoby i gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w Gminie Lubiszyn 2008-2011	15
Rysunek 2 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie Lubiszyn 2008 - 2011 ..	16
Rysunek 3 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Lubiszyn w latach 2003 – 2012.....	16
Rysunek 4 Bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w Gminie Lubiszyn [w %, 2003-2012]	17
Rysunek 5 Długość korzystania z pomocy społecznej przez respondentów na obszarze MG-6 [w %]	18
Rysunek 6 Ocena usług publicznych w dziedzinie pomocy społecznej w samorządach MG-6 [w %]	21
Rysunek 7 Poziom satysfakcji z usług publicznych z pomocy społecznej w samorządach MG-6 [w %].....	23
Rysunek 8 Zadowolenie z różnych form pomocy społecznej [w %]	24
Rysunek 9 Odsetek osób będących pod opieką pracownika socjalnego [w %].....	25
Rysunek 10 Częstotliwość spotkań z pracownikiem socjalnym w samorządach MG-6	26
Rysunek 11 Ocena pracy pracowników placówek pomocy społecznej, odpowiedzi „zawsze tak” [w %].....	26
Rysunek 12 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Lubiszyn w latach 2002 -2011.....	29
Rysunek 13 Liczba uczniów w gimnazjum w Gminie Lubiszyn w latach 2002 -2012	29
Rysunek 14 Współczynnik skolaryzacji netto w Gminie Lubiszyn [2003 – 2012].....	30
Rysunek 15 Ocena pracy nauczycieli przez rodziców	32
Rysunek 16 Ocena postaw nauczycieli wobec uczniów – ocena rodziców	33
Rysunek 17 Czas poświęcany na odrabianie zadań – ocena rodziców	33

Rysunek 18 Ocena przestrzegania praw ucznia	34
Rysunek 19 Ocena zachowania uczniów wobec nauczycieli.....	35
Rysunek 20 Ocena jakości programów nauczania	36
Rysunek 21 Ocena jakości obiektów szkolnych	36
Rysunek 22 Ocena wyposażenia w pomoce naukowe, w tym komputery	37
Rysunek 23 Ocena liczebność uczniów w klasach	38
Rysunek 24 Ocena liczby pedagogów szkolnych i psychologów.....	39
Rysunek 25 Ocena pomocy w zakresie planowania kariery zawodowej.....	39
Rysunek 26 Ocena dopasowania liczby placówek edukacyjnych do potrzeb mieszkańców	40
Rysunek 27 Młodzież uczestnicząca w zajęciach dodatkowych – deklaracje rodziców	41
Rysunek 28 Ocena dostępności zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów	41
Rysunek 29 Rodzaje zajęć dodatkowych, w których uczestniczy młodzież – deklaracje rodziców	42
Rysunek 30 Przyczyny nieuczestniczenia w zajęciach dodatkowych	43
Rysunek 31 Ocena stanu komunikacji publicznej i jej dopasowania do potrzeb uczniów dojeżdżających do szkoły.....	44
Rysunek 32. Stosunek uczniów do swojej szkoły na obszarze MG-6 („Czy lubisz swoją szkołę?”) [w%]	45
Rysunek 33 Motywacje do wyboru obecnej szkoły na obszarze MG-6 z podziałem na płeć [%]	46
Rysunek 34 Gdzie chciałbyś mieszkać za 5 – 10 lat[%]	46
Rysunek 35 Ocena jakości nauczania oraz jego oceny [%]	47
Rysunek 36 Czas poświęcany na odrabianie lekcji [%]	48
Rysunek 37 Uczniowie uczęszczający na zajęcia pozalekcyjne [%]	49
Rysunek 38 Przyczyny nieuczęszczania na zajęcia pozalekcyjne w szkole [%]	50
Rysunek 39 Powody nieuczestniczenia w dodatkowych zajęciach w szkole [%].....	50
Rysunek 40 Ocena elementów systemu edukacji przez uczniów z Lubiszyna – oceny dobre i bardzo dobre [%]	52
Rysunek 41 Dostępność oferty edukacyjnej [w%]	54
Rysunek 42 Możliwości kształcenia na obszarze MG-6 [%]	54
Rysunek 43 Możliwości współpracy w dziedzinie edukacji w ramach MG-6 – opinia nauczycieli [%]	55
Rysunek 44 Przeszkody we współpracy w dziedzinie edukacji w ramach MG-6.....	56
Rysunek 45 Ocena zadowolenia nauczycieli z pracy zawodowej [%]	57
Rysunek 46 Główne zjawiska patologiczne występujące w placówkach oświatowych MG-6	58
Rysunek 47 Główne postulaty nauczycieli dotyczące poprawy systemu edukacji.....	58
Rysunek 48 Ocena elementów systemu edukacji dokonana przez nauczycieli na obszarze MG-6 [%]	60
Rysunek 49 Czytelnicy w bibliotekach publicznych na 1000 ludności w Gminie Lubiszyn 2003-2012.....	63
Rysunek 50 Ocena ogólnej jakości oferty kulturalnej.....	64
Rysunek 51 Ocena liczby instytucji kultury działających	65
Rysunek 52 Ocena stanu technicznego obiektów instytucji kultury	66
Rysunek 53 Ocena infrastruktury ośrodków rekreacji i wypoczynku	67
Rysunek 54 Ocena zainteresowania i uczestnictwa w ofercie kulturalnej miasta/gminy	68
Rysunek 55 Ocena promocji kultury (produktów kulturowych, wydarzeń) przez miasto/gminę.....	69
Rysunek 56 Ocena liczby przedsięwzięć kulturalnych organizowanych na terenie miasta/gminy	70
Rysunek 57 Ocena wielkości środków samorządowych przeznaczanych na kulturę	70
Rysunek 58 Ocena celowości wydatkowania środków samorządowych na kulturę	71
Rysunek 59 Ocena fachowości kadr instytucji i organizacji zajmujących się kulturą	72
Rysunek 60 Ocena wiedzy animatorów kultury na temat potrzeb kulturalnych mieszkańców	72
Rysunek 61 Uczestnictwo w życiu kulturalnym	73
Rysunek 62 Ocena sytuacji materialnej rodziny a uczestnictwo w kulturze	74
Rysunek 63 Bariery uczestnictwa w kulturze.....	75
Rysunek 64 Ocena dopasowania oferty kultury do potrzeb mieszkańców	77
Rysunek 65 Uczestnictwo w imprezach/wydarzeniach kulturalnych na terenie Gorzowa Wlkp. W 2013 roku.....	79
Rysunek 66 Najważniejsze imprezy / wydarzenia kulturalne i sportowe w MG-6 w opinii uczniów	80
Rysunek 67 Deklaracja uczestnictwa w imprezach kulturalnych według rodzaju przedsięwzięcia	81
Rysunek 68 Przeszkody w uczestnictwie w imprezach kulturalnych uczniów na obszarze MG-6 [%]	82
Rysunek 69 Akceptowane przez młodzież opłaty za uczestnictwo w imprezach kulturalnych i sportowych [%].....	82
Rysunek 70 Ogólnie – jakość oferty komunikacji publicznej miasta/gminy	84

<i>Rysunek 71 Sposób zarządzania komunikacją publiczną.....</i>	<i>85</i>
<i>Rysunek 72 Warunki podróży w pojazdach</i>	<i>86</i>
<i>Rysunek 73 Dopasowanie układu linii komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców</i>	<i>87</i>
<i>Rysunek 74 Integrację komunikacji autobusowej, tramwajowej i kolejowej.....</i>	<i>87</i>
<i>Rysunek 75 Efektywność polityki transportowej miasta/gminy</i>	<i>88</i>
<i>Rysunek 76 Jakość taboru komunikacji publicznej.....</i>	<i>89</i>
<i>Rysunek 77 Czystość na przystankach</i>	<i>89</i>
<i>Rysunek 78 Ocena współpracy Gorzowa Wlkp. i sąsiednich gmin w organizacji komunikacji publicznej.....</i>	<i>90</i>
<i>Rysunek 79 Częstotliwość połączeń Gorzowa Wielkopolskiego z sąsiednimi gminami</i>	<i>91</i>
<i>Rysunek 80 Czas dotarcia do przystanek.....</i>	<i>92</i>
<i>Rysunek 81 Sposób realizowania podróży w gminach.....</i>	<i>93</i>
<i>Rysunek 82 Częstotliwość korzystania z komunikacji zbiorowej w gminach</i>	<i>94</i>
<i>Rysunek 83 Samochód w gospodarstwie domowym</i>	<i>95</i>
<i>Rysunek 84 Oczekiwania wobec komunikacji zbiorowej (1) – gmina Lubiszyn.....</i>	<i>96</i>
<i>Rysunek 85 Oczekiwania wobec komunikacji zbiorowej (2) – gmina Lubiszyn.....</i>	<i>96</i>
<i>Rysunek 86 Ocena komunikacji w Gorzowie Wlkp. (1) – gmina Lubiszyn.....</i>	<i>97</i>
<i>Rysunek 87 Ocena komunikacji w Gorzowie Wlkp. (2) – gmina Lubiszyn.....</i>	<i>98</i>
<i>Rysunek 88 Ocena komunikacji z i do Gorzowa Wlkp. (1) – gmina Lubiszyn.....</i>	<i>99</i>
<i>Rysunek 89 Ocena komunikacji z i do Gorzowa Wlkp. (2) – gmina Lubiszyn.....</i>	<i>100</i>
<i>Rysunek 90 Dojeżdżający do szkoły według gmin MG-6.....</i>	<i>103</i>
<i>Rysunek 91 Godziny rozpoczęcia podróży uczniów szkół MG-6</i>	<i>105</i>